

Strategjia Kombëtare për Barazinë Gjinore 2021-2030

Prill 2021

PËRMBAJTJA

SHKURTIMET	3
PJESA I - KONTEKSTI STRATEGJIK	4
1. Hyrja dhe qëllimi i dokumentit strategjik	4
2. Kuadri ligjor dhe institucional në fuqi dhe lidhja me dokumentet strategjike.....	5
2.1. Kuadri ligjor kombëtar.....	5
2.2. Kuadri institucional.....	9
2.3. Lidhja e SKBGJ 2021 – 2030 me dokumentat strategjikë.....	10
3. Arritjet, Analiza dhe Sfidat	12
4. Vizioni dhe misioni i dokumentit	17
5. Metodologjia	19
PJESA II – QËLLIMI I POLITIKAVE, OBJEKTIVAT SPECIFIKË DHE MASAT PRIORITARE TË ZBATIMIT TË STRATEGJISË	20
Politika I.....	21
Politika II	25
Politika III	26
Politika IV	31
PJESA III – ZBATIMI, PËRGJEGJËSIA E INSTITUCIONEVE, LLOGARIDHËNIA RAPORTIMI DHE MONITORIMI.....	33
Llogaridhënia, Monitorimi dhe Raportimi.....	33
PJESA IV: ANALIZA BUXHETORE	35
<i>ANEKS 1. MATRICA E QËLLIMEVE TË POLITIKËS DHE TREGUESIT.....</i>	<i>38</i>
<i>ANEKS 2. MATRICA E OBJEKTIVAVE SPECIFIKE DHE TREGUESIT</i>	<i>39</i>
<i>ANEKS 3. MATRICA E MASAVE DHE TREGUESIT</i>	<i>40</i>
<i>ANEKS 4. LOGJIKA E NDËRHYRJES, INSTITUCIONET PËRGJEGJËSE, AFATET KOHORE</i>	<i>41</i>

SHKURTIMET

AKEFP	Agjensia Kombëtare për Edukimin dhe Formimin Profesional
AMNJVV	Agjensia për Mbështetjen e Njësive të Vetëqeverisjes Vendore
AKPA	Agjensia Kombëtare për Punësim dhe Aftësim
AKSHI	Agjensia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit
AMA	Autoriteti i Mediave Audiovizive
AP	Avokati i Popullit
ASHDMF	Agjensia Shtetërore për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijëve
DRAP	Drejtoria Rajonale e Arsimit Parauniversitar
ETN	Ekipi Teknik Ndërdisciplinar i trajtimit të rasteve të dhunës në familje
GNP	Grupi Ndërinstitucional i Punës
GTIS	Grupi i Treguesve dhe Integritetit të Statistikave
ISHPSHSH	Inspektoriati Shtetëror i Punës dhe Shërbimeve Shoqërore
MASR	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë
MB	Ministria e Brendshme
MD	Ministria e Drejtësisë
MFE	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
MSHMS	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
MIE	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë
MKR	Mekanizmi i Koordinuar i Referimit të rasteve të dhunës në familje
MTM	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit
KLD	Këshilli i Lartë i Drejtësisë
KMD	Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi
NJF	Ndihma Juridike Falas
NJPF	Ndihma Juridike Parësore Falas
NJDF	Ndihma Juridike Dytësore Falas
NJMF	Njësi për Mbrojtjen e Fëmijëve
NJVKSH	Njësia Vendore e Kujdesit Shëndetësor
NJVV	Njësi e Vetëqeverisjes Vendore
OJF	Organizatë Jo-Fitimprurëse
OKB	Organizata e Kombeve të Bashkuara
QFP	Qendra e Formimit Profesional
QKEV	Qendra Kombëtare për Edukimin në Vazhdim
QKTVDHF	Qendra Kombëtare e Trajtimit të Viktimave të Dhunës në Familje
RSH	Republika e Shqipërisë
SHSSH	Shërbimi Social Shtetëror
VKM	Vendim i Këshillit të Ministrave
ZVAP	Zyrat Vendore të Arsimit Parauniversitar

PJESA I - KONTEKSTI STRATEGJIK

1. Hyrja dhe qëllimi i dokumentit strategjik.

“Strategjia Kombëtare për Barazinë Gjinore 2021 – 2030” (këtu e në vijim “SKBGJ 2021-2030”) u përgatit në emër të Qeverisë së Shqipërisë nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, në koordinim dhe konsultim me ministrinë e tjera përgjegjëse, njësitë e vetëqeverisjes vendore, institucionet e pavarura, organizatat e shoqërisë civile, akademinë, si dhe organizatat ndërkombëtare, të cilat punojnë për arritjen e barazisë gjinore dhe zvogëlimin e dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, në Shqipëri.

E konceptuar si vijim dhe e lidhur logjikisht me Strategjinë e mëparshme për Barazinë Gjinore 2016-2020¹, “SKBGJ 2021-2030” përbën një udhërrëfyes drejt një shoqërie ku të gjithë individëve gra, burra, të reja, të rinj, vajza e djem, pavarësisht moshës, gjinisë, vendlindjes e vendbanimit, grupit etnik apo social, aftësive të kufizuara, përkatësisë e besimit fetar, shprehjes së identitetit gjinor e orientimit seksual, si dhe karakteristikave të tjera individuale, u jepen mundësi të barabarta të jetojnë të lirë nga praktikat e dëmshme dhe dhuna, si dhe ku grupet e cenueshme trajtohen me përparësi dhe mbështeten derisa të fuqizohen e gëzojnë të drejta dhe mundësi të barabarta, pra një shoqëri ku barazia nuk ngatërrohet me njëtrajtshmërinë dhe ku askush nuk duhet të mbetet pas.

“SKBGJ 2021-2030” është e katërta e këtij lloji dhe payshim reflekton (sikurse dhe strategjitë e mëparshme), përparësinë dhe vëmendjen e veçantë që Qeveria e Shqipërisë i kushton arritjes së barazisë gjinore, si dhe zvogëlimin të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, duke e konsideruar adresimin e duhur të tyre si kushte drejt një zhvillimi të qendrueshëm. Kjo nënkupton lidhjen e drejtpërdrejtë të saj me Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim II 2015-2020², si dhe me Programin Qeverisës 2017-2021³. E përgatitur për një periudhë kohore dhjetë vjeçare, SKBGJ 2021-2030 reflekton gjithashtu edhe lidhjen e drejtpërdrejtë me plotësimin e Objektivave të Zhvillimit të Qendrueshëm⁴ (OZHQ) dhe të Axhendës 2030⁵. Po kështu, masat dhe veprimet e parashikuara në këtë strategji ndërthuren apo lidhen dhe me masat dhe veprimet e parashikuara në Strategjinë e Barazisë Gjinore 2020-2025⁶ të Bashkimit Evropian, të specifikuar më tej në Planin e Veprimit për Barazinë Gjinore (GAP III) 2021-2025, publikuar në 25 nëntor 2020^{7,8}.

Ky dokument strategjik reflekton në mënyrën e duhur edhe plotësimin e standardeve apo detyrimeve që rrjedhin nga dokumenta të tjerë ndërkombëtarë, ku ndër më të rëndësishmit veçojmë Konventën për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit ndaj Grave

¹<https://www.un.org.al/sites/default/files/SKGJB-AL-web.pdf>

²<https://elbasani.gov.al/sq-al/Documents/Strategjia%20Kombetare%20per%20Zhvillim%20Integrim%202015-2020.pdf>

³<https://kryeministria.al/wp-content/uploads/2017/11/PROGRAMI.pdf>

⁴<https://sdgs.un.org/goals>

⁵<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>

⁶<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0152&from=EN>

⁷https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/join-2020-17-final_en.pdf

⁸https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/swd_2020_284_en_final.pdf

(CEDAW)⁹, Deklaratën dhe Platformën për Veprim të Pekinit¹⁰, si dhe Konventën e Këshillit të Evropës për Parandalimin dhe Luftën kundër Dhunës ndaj Grave e Dhunës në Familje (Konventa e Stambollit)¹¹, etj. “SKBGJ 2021-2030” u hartua duke u bazuar dhe në gjetjet dhe rekomandimet nga “Raport vlerësimi: Zbatimi i Strategjisë Kombëtare për Barazinë Gjinore dhe Planit të saj të Veprimit 2016 – 2020”, për rrjedhojë synon zgjerimin, thellimin dhe shtimin e masave të parashikuara dhe të pazbatuara plotësisht, apo edhe të zbatuara por që kërkojnë mbështetje për qendrueshmëri afatgjatë, sipas qëllimeve strategjike të përcaktuara që në SKBGJ 2016-2020.

Në të gjithë dokumentin strategjik dhe planin e veprimit të SKBGJ 2021 – 2030, theksohet rëndësia e mbështetjes, trajtimit dhe fuqizimit të grave dhe vajzave në tërësi, përfshirë edhe nga grupe të cenueshme e që pësojnë diskriminim të shumëfishtë si: gra dhe vajza nga zonat rurale, nga minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, nëna të vetme, të dhunuara, të moshuara, azilkërkuese, etj., pra nga të gjitha grupet në shoqëri.

2. Kuadri ligjor dhe institucional në fuqi dhe lidhja me dokumentet strategjike

Qeveria e Shqipërisë prej vitesh tashmë ka vënë në prioritet fuqizimin e kuadrit ligjor dhe institucional në lidhje me barazinë gjinore, dhunën me bazë gjinore e dhunën në familje, duke synuar njëkohësisht dhe harmonizimin e këtij kuadri ligjor kombëtar me atë ndërkombëtar, duke mbajtur në konsideratë veçanërisht: Konventën e Kombeve të Bashkuara mbi Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit ndaj Grave (CEDAW) dhe Protokollin Shtesë të saj, Deklaratën dhe Platformën për Veprim të Pekinit, Objektivat e Zhvillimit të Qendrueshëm, Konventën e Këshillit të Evropës për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje, etj.

2.1. Kuadri ligjor kombëtar.

Ndër ligjet kryesore përsa i takon çështjes së barazisë gjinore, dhunës në familje e dhunës me bazë gjinore mund të përmendim:

Ligji nr.9970 datë 24.07.2008 “Për barazinë gjinore në shoqëri”. Nga vetë objekti i tij ligji rregullon çështjet themelore të barazisë gjinore në jetën publike, të mbrojtjes dhe trajtimit të barabartë të grave e burrave, për mundësitë dhe shanset e barabarta për ushtrimin e të drejtave, si dhe për pjesëmarrjen e ndihmesën e tyre në zhvillimin e të gjitha fushave të jetës.

Ligji nr. 9669, datë 18.12.2006, “Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare”, i ndryshuar. Qëllimi i ligjit është që të parandalojë dhe zvogëlojë dhunën në familje në të gjitha format e saj dhe të mbrojë viktimat e saj. Sipas këtij ligji, vendosen masa mbrojtjeje për viktimat përmes një procedure të shpejtë, të përbalueshme dhe të thjeshtë. Ky ligj është përmirësuar disa herë dhe dy përmirësimet më të rëndësishme datojnë në vitet 2018 dhe 2020, siç përmenden edhe në vijim. **Ligji 47/2018 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin**

⁹<https://hrpp.eu/alb/docs/CEDAw-a.pdf>

¹⁰<https://awenetwork.org/wp-content/uploads/2019/05/Deklarata-dhe-Platforma-per-Veprim-e-Pekinit.pdf>

¹¹<https://rm.coe.int/168046246b>

nr.9669, datë 18.12.2006 “Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare”, përmbushi rekomandimet e dhëna nga Komiteti CEDAW (2016) dhe nga GREVIO (2017). Nëpërmjet ndryshimeve të bëra përmes këtij ligji, u forcuan masat mbrojtëse dhe procedurale për një përgjigje më efektive ndaj dhunës në familje dhe mbrojtja e viktimave, përmes lëshimit të Urdhrit për Masat Paraprake të Mbrojtjes së Menjëhershme, i paraprirë nga vlerësimi i riskut, për çdo rast që trajtohet. Gjithashtu, për herë të parë, mbrohen gratë dhe vajzat në marrëdhënie intime, pa pasur lidhje formale me dhunuesit, si martesë ose bashkëjetesa. Në detyrim të ligjit Nr. 47/2018, janë miratuar katër Udhëzime:

- ✓ Udhëzimi Nr. 816, datë 27.11.2018, i Ministrisë të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale “Për miratimin e standarteve të ofrimit të shërbimeve dhe të funksionimit të Qendrave të menaxhimit të krizës për rastet e dhunës seksuale”,
- ✓ Udhëzimi i Përbashkët i Ministrisë të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe Ministrisë të Brendshme Nr. 912, datë 27.12.2018 “Për procedurat dhe modelin e urdhrit për masat paraprake të mbrojtjes së menjëhershme”,
- ✓ Udhëzimi i Përbashkët i Ministrisë të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe Ministrisë të Brendshme “Për procedurat dhe modelin e vlerësimit të riskut për rastet e dhunës në familje”,
- ✓ Udhëzim i Përbashkët i Ministrisë së Drejtësisë dhe Këshillit të Lartë Gjyqësor Nr. 9, datë 17.06.2020 “Për përcaktimin e rregullave për krijimin e një baze të dhënash të posaçme për çështjet e dhunës në familje në gjykata dhe unifikimin e regjistrimit të tyre”.

Ndërsa, me ndryshimet e bëra nëpërmjet **Ligjit 125/2020 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.9669, datë 18.12.2006 “Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare”**, përcaktohen masat për largimin menjëherë të dhunuesit nga banesa nëpërmjet UMPMM nga Policia e Shtetit, apo nëpërmjet UMM/UM të lëshuar nga Gjykata për atë afat kohor që përcaktohet në këto urdhëra, programet specifike të rehabilitimit për dhunuesit, krijimi i regjistrimit të UMM/UM-ve, etj. Lidhur ngushtësisht me zbatimin e këtij Ligji është edhe **Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 334, datë 17.2.2011 “Për mekanizmin e bashkërendimit të punës për referimin e rasteve të dhunës në marrëdhëniet familjare dhe mënyrën e procedimit të tij”**, i cili po rishikohet.

Ligji nr. 221 datë 04.02.2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, i ndryshuar. Sipas këtij ligji, askush nuk mund të diskriminohet në lidhje me gjininë, racën, ngjyrën, etninë, gjuhën, identitetin gjinor, orientimin seksual, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionin gjenetik, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër. Edhe ky ligj është përmirësuar me Ligjin 124/2020 “Për disa shtesa dhe ndryshime në Ligjin Nr.221/04.02.2010 për mbrojtjen nga diskriminimi”, ku ndër të tjera saktësohet më tej objekti i këtijligji, shtohen përkufizimet, duke theksuar gjuhën e urrejtjes, jepet përkufizim për format e rënda të diskriminimit, etj.

Ligji 121/2016 “Për shërbimet e kujdesit shoqëror në Republikën e Shqipërisë” ku parimi i mosdiskriminimit për një tërësi shkaqesh, duke filluar nga gjinia, renditet në parimet bazë për

ofrimin e shërbimeve. Ligji gjithashtu parashikon ofrimin e shërbimeve të specializuara për gratë dhe vajzat e dhunuara apo të trafikuar, për gratë dhe vajzat shtatzëna ose prind i vetëm me fëmijë deri në 1 vjeç, etj.

Ligji 65/2016 “Për ndërmarrjet sociale në Republikën e Shqipërisë” që ndër të tjera synon punësimin e personave të pafavorizuar në tregun e punës, si: personat që trajtohen me ndihmë ekonomike, personat me aftësi të kufizuara, jetimet/jetimët, gratë viktime të dhunës dhe trafikimit etj.

Ligji 97/2016 “Për organizimin dhe funksionimin e Prokurorisë në Republikën e Shqipërisë” që përmirëson qasjen e viktimeve në informacion përmes vendosjes së një koordinatori/koordinatoreje për marrëdhëniet me publikun në secilën prokurori, përgjegjës/përgjegjëse për informimin e viktimeve.

Ligji 18/2017 “Për të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijës”, ku barazia dhe mosdiskriminimi përmenden që në parimet e përgjithshme të tij. Ligji përcakton se *çfarë do të thotë mbrojtje e fëmijës, duke qartësuar “masat e mbrojtjes”* që mund të aplikojnë punonjësit/punonjëset kur konstatojnë raste të fëmijëve në situatë të pasigurt për shkak të dhunës, abuzimit, neglizhimit apo shfrytëzimit. Për herë të parë parashikohet mbrojtja e fëmijëve në situatë rruge apo që punojnë/shfrytëzohen për punë, adresimi i formave të ndryshme të dhunës ndaj fëmijëve, si bulizmi, dhuna në shkollë, në familje, abuzimi seksual, shfrytëzimi ekonomik, siguria e fëmijëve në internet, fëmijët e pashoqëruar ose viktime të trafikimit, etj.

Ligji 37/2017 “Kodi i Drejtësisë Penale për të Mitur” që garanton një kornizë ligjore për drejtësinë penale për fëmijët, promovon riintegrimin e fëmijës në konflikt me ligjin, mbrojtjen e të drejtave të fëmijës viktime dhe/ose dëshmitar i veprës penale dhe parandalon ri-viktimizimin/viktimizimin dytësor të fëmijës që ka qenë më parë viktime e një vepre penale.

Ligji 111/2017 “Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti”, që ndër të tjera garanton ndihmë juridike falas për kategori të veçanta: viktime të dhunës në familje, abuzimit seksual, trafikimit të qenieve njerëzore, të mitur/mitura në konflikt me ligjin, fëmijë në institucionet e përkujdesjes shoqërore, persona, të cilëve u është cënuar e drejta nëpërmjet një veprimi ose mosveprimi që përbën diskriminim, etj.

Ligji 35/2017 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.7905, datë 21.03.1995, “Kodi i Procedurës Penale”, i ndryshuar, ku parashikohen dispozitat e reja ligjore, që përmirësojnë ndjeshëm pozitën e viktimeve në çështjet penale, si dhe të drejta procedurale të posaçme për viktimeve të mitur, të abuzuar seksualisht dhe të trafikimit të qenieve njerëzore.

Ligji 70/2017 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.10192, datë 03.12.2009 “Për parandalimin dhe goditjen e krimit të organizuar dhe trafikimit nëpërmjet masave parandaluese ndaj pronës”, ku parashikohet se dispozitat e tij zbatohen për pasuritë e personave që zotërohen plotësisht ose pjesërisht, në mënyrë të drejtpërdrejtë apo të tërthortë, mbi të cilët ekziston dyshimi i arsyeshëm, për kryerjen e veprave penale lidhur me trafikimin

e të rriturve/rriturave dhe të miturve/miturave. Ky ligj përcakton krijimin e një fondi të posaçëm për parandalimin e krimit të organizuar, për të cilin përdoren si burim pasuritë e sekuestruara dhe të konfiskuara (me vendimin e Gjykatës). Fondi i veçantë është caktuar për qëllime sociale, duke përfshirë rehabilitimin dhe integrimin e viktimave të trafikimit.

Ligji 22/2018 “Për strehimin social”, ku theksohet parimi i mosdiskriminimit, për planifikimin, pajisjen, shpërndarjen dhe menaxhimin e strehimit për grupet sociale në nevojë për strehim. Nga programi i banesave të specializuara përfitojnë shtresat vunerabël përfshirë viktimat e trafikimit, dhunës në familje dhe vajzat nëna.

Ligji 110/2018 “Për noterinë”, që fuqizon pavarësinë ekonomike të gruas dhe është garant kryesor i të drejtave pronësore të saj, duke sjellë risi në çështjet e rregullimit të barazisë gjinore në aspektin e mbrojtjes së pasurive.

Ligji 111/2018 “Për kadastrën”, që gjithashtu rregullon çështjet e barazisë gjinore, lidhur me regjistrimin e pasurisë së bashkësisë ligjore.

Ligji 15/2019 “Për nxitjen e punësimit”, ku viktimat/viktimat e mundshme të trafikimit, dhunës me bazë gjinore, dhunës në familje apo nënat nën moshën 18 vjeç, specifikohen tek grupet e veçanta të punëkërkueseve/punëkërkuesve të disavantazhuar në tregun e punës, të cilat/cilët përfitojnë nga shërbimet dhe programet e nxitjes së punësimit.

Ligji 57/2019 “Për asistencën sociale në Republikën e Shqipërisë” ku përcaktohen si përfitues/përfituese të ndihmës ekonomike ndër të tjera viktimat e trafikimit, pas daljes nga institucionet e përkujdesjes shoqërore, deri në çastin e punësimit të tyre si dhe viktimat e dhunës në familje, për periudhën e vlefshmërisë së urdhrin të mbrojtjes ose urdhrin të menjëhershëm të mbrojtjes, të cilat nuk trajtohen në institucionet e përkujdesjes shoqërore.

Ligji 34/2019 “Për administrimin e pasurive të sekuestruara e të konfiskuara”, ku theksohet mirëadministrimi dhe përdorimi eficient, efektiv dhe ekonomik i pasurive të sekuestruara e konfiskuara nga organet e drejtësisë dhe pasurive të sekuestruara me urdhër të ministrit përgjegjës për financat, rikthimi në komunitet i pasurive të fituara në mënyrë të paligjshme dhe kompensimi financiar i viktimave të krimit.

Ligji nr. 35/2020 “Për një ndryshim në ligjin nr. 7895, datë 27.01.1995, “Kodi penal i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, që konsiston në kriminalizimin e dhunës psikologjike, mbrojtjen e personave në lidhje ose ish-lidhje intime me autorin e veprës penale, etj., pra që harmonizon përmbajtjen e këtij neni me nenin 3 të Konventës së Stambollit dhe ndryshimet në ligjin për dhunën në familje. Gjithashtu ligji parashikon ashpërsimin e dënimeve për disa figura të kësaj vepre penale. Ky ndryshim i Kodit Penal për çështje që lidhen me dhunën në familje është tepër i rëndësishëm dhe në vijim të të gjitha parashikimeve si vepra penale për dhunën në familje dhe forma të tjera të dhunës ndaj grave, ndryshime këto të ndodhura në vitet 2012 dhe 2013.

Ligji 13/2020 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 108/2013, “Për të Huajt”, ku parashikohet mbrojtje më e mirë për viktimat e huaja të trafikimit, etj.

2.2. Kuadri institucional.

Në Shqipëri ka disa struktura të cilat trajtojnë çështjet e barazisë gjinore , dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje.

Sipas Ligjit Nr. 9770, datë 24.07.2008 "Për barazinë gjinore në shoqëri" dhe Ligjit nr. 9669, datë 18.12.2006 "Për masat ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare" i ndryshuar, autoriteti shtetëror përgjegjës për barazinë gjinore dhe luftën kundër dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje është ministri që mbulon çështjet e barazisë gjinore.

Me organizimin e qeverisë së re në shtator 2017, bazuar në pikën e) të VKM nr. 508, datë 13.9.2017, fusha e përgjegjësisë për çështjet e barazisë gjinore dhe luftës kundër dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje iu ngarkua **Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (MSHMS)**. Ministria e ushtron këtë funksion përmes rolit drejtues të Ministres në Këshillin Kombëtar të Barazisë Gjinore dhe **Sektorit të Politikave dhe Strategjive për Përfshirjen Sociale dhe Barazinë Gjinore**, si pjesë e Drejtorisë së Përgjithshme të Politikave Sociale e Shëndetësore.

Sipas Ligjit nr. 9770, datë 24.07.2008 "Për barazinë gjinore në shoqëri", nenet 11 dhe 12, **Këshilli Kombëtar për Barazinë Gjinore (KKBGJ)** është organi më i lartë këshillues për çështjet e barazisë gjinore dhe sigurimin e integritetit gjinor në të gjitha fushat, veçanërisht në çështjet politike, sociale, ekonomike dhe kulturore. Këshilli ngrihet me Urdhër të Kryeministrit dhe rinovohet një herë në katër vjet. KKBGJ drejtohet nga Ministri i MSHMS dhe në përbërje ka 9 përfaqësuese / përfaqësues të ministrive të linjës në rang zëvendësministreje / zëvendësministri dhe drejtuesesh / drejtuesish të lartë, si dhe tre përfaqësuese / përfaqësues të shoqërisë civile, të cilat/cilët zgjidhen mbi bazën e një konkurrimi të hapur, duke patur si kriter ekspseriencën dhe kontributin për këto çështje.

Institucionet shtetërore në nivel qendror dhe vendor kanë detyrimin ligjor të bashkëpunojnë me ministren/ministrin përkatës që mbulon çështjet e barazisë gjinore për të shkëmbyer informacion dhe për të lehtësuar përmbushjen e funksionit të saj/tij. Për këtë qëllim, **në çdo ministri** është caktuar një **nëpunëse/nëpunës i barazisë gjinore (NBGJ)** që ka për detyrë adresimin e çështjeve të barazisë gjinore dhe në **secilën bashki** emërohen një ose më shumë punonjëse/punonjës vendorë të barazisë gjinore.

Urdhëri i Kryeministrit Nr.32, datë 12.02.2018 “Për përcaktimin e koordinorit kombëtar për barazinë gjinore” ka përcaktuar Zëvendëskryeministrin koordinator kombëtar për barazinë gjinore, i cili autorizohet të fuqizojë mekanizmin për barazinë gjinore në nivel qendror dhe të ndërmarrë rol koordinues.

Në nivelin e Kuvendit të Shqipërisë, Kuvendi në datë 4 dhjetor 2017, miratoi rezolutën “Për dënimin e dhunës ndaj grave e vajzave dhe rritjen e efektshmërisë së mekanizmave ligjorë për

parandalimin e saj”. Në zbatim të angazhimeve të marra në këtë rezolutë dhe bazuar në nenin 19 të Rregullores, me vendimin e Kuvendit nr. 113/2017, datë 4 dhjetor 2017 u miratua ngritja e **Nënkomisionit “Për barazinë gjinore dhe parandalimin e dhunës ndaj gruas”**, pranë Komisionit të përhershëm për Punën, Çështjet Sociale dhe Shëndetësinë. Ky nënkomision në kuadrin e procesit të kontrollit parlamentar kërkon informacion të vazhdueshëm për zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Barazinë Gjinore, raportim për situatën e dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, shtrirjen dhe funksionimin e Mekanizave të Koordinuar të Referimit të rasteve të dhunës në familje (MKR-ve), raportim për çështje të diskriminimit ndaj grave, si dhe zhvillon seanca dëgjimore me grupet e interesit dhe institucionet.

Aleanca e Grave Deputete (AGD) e cila e ka filluesën e organizimit të saj në vitin 2013, është rezultati i një lëvizjeje lobingu të filluar nga gratë deputete, me synim nxitjen e barazisë gjinore në Parlament dhe avokimin për përfshirjen e perspektivës gjinore në ligje.

2.3. Lidhja e SKBGJ 2021 – 2030 me dokumentat strategjike.

a) Lidhja me SKZHI.

“SKBGJ 2021-2030” lidhet dhe harmonizohet me Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim II, më konkretisht me Shtyllën 3 të kësaj strategjie: “Investimi në Kapitalin Njerëzor dhe Kohezionin Social”. Burimi më i rëndësishëm në Shqipëri janë burimet njerëzore, për rrjedhojë shoqëria dhe kultura e saj. Pikërisht në këto segmente të shtetit qëndrojnë të gjitha ato vlera themelore për lirinë, barazinë, mirëqënien dhe sigurinë e personit dhe pronës. Së bashku me sistemet e mirëqeverisjes, demokracisë dhe shtetit ligjor janë dimensionet njerëzore dhe sociale të Shqipërisë ato që qëndrojnë në themel të rritjes ekonomike. Në mënyrë më specifike “SKBGJ 2021 – 2030” lidhet me pikën 11.8: “Garantimi i barazisë gjinore” të shtyllës 3 të SKZHI II.

b) Lidhja me Programin e Qeverisë.

“SKBGJ 2021 – 2030” lidhet me Programin Qeverisës 2017-2020¹², konkretisht me **Prioritetin 3 “Shërbimet Publike”** të këtij programi. Nën këtë prioritet, në mënyrë specifike “SKBGJ 2021 – 2030” lidhet me fushat 3.1. “Shteti ligjor dhe drejtësia”; 3.2 “Arsimi, Rinia dhe Sportet” dhe 3.3 “Shëndetësia dhe Kujdesi Social”.

c) Lidhja me PKIE dhe Acquis të BE-së.

“SKBGJ 2021 – 2030” lidhet me dy kapituj kryesorë të PKIE 2019-2021¹³, konkretisht me **kapitullin 19 “Politika sociale dhe punësimi”**, si dhe me **kapitullin 23: “Drejtësia dhe të Drejtat Themelore”**. Acquis në fushën e politikës sociale përfshin standarde minimale në fusha si, ligji i punësimit, trajtimi i barabartë i grave dhe burrave në punësim dhe politika sociale, shëndeti dhe siguria në punë, mosdiskriminimi në punësim dhe politika sociale, gjithashtu në përfshirje sociale dhe mbrojtje. Mbrojtja e të drejtave themelore përfshin të drejtat tradicionale civile, si e drejta për jetë, e drejta për dinjitet dhe integritet, ndalimi i torturës dhe trajtimi

¹²<https://kryeministria.al/wp-content/uploads/2017/11/PROGRAMI.pdf>

¹³<http://integrimi-ne-be.punetejashme.gov.al/wp-content/uploads/2020/04/PKIE-2019-2021.pdf>

degradues, e drejta për liri dhe siguri, e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare, liria e feja, liria e fjalës, liria e asociimit dhe e kuvendit, liria e edukimit, e drejta e pronësisë, etj.

d) Lidhja me OZHQ-të.

“SKBGJ 2021-2030” ka një lidhje të ngushtë me Objektivat e Zhvillimit të Qendrueshëm¹⁴. Në mënyrë specifike, ajo lidhet me **OZHQ 5 “Barazia Gjinore” - Arritja e barazisë gjinore dhe fuqizimi i të gjitha grave dhe vajzave.**

5.1 T’i jepet fund kudo të gjitha formave të diskriminimit ndaj grave dhe vajzave.

5.2 Të eliminohen të gjitha format e dhunës ndaj grave dhe vajzave në sferën publike dhe private, përfshirë trafikimin dhe shfrytëzimin seksual dhe llojet e tjera të shfrytëzimit.

5.3 Të eliminohen të gjitha praktikatat e dëmshme siç janë martesat e fëmijëve, martesat në moshë të hershme, martesat e detyruara dhe gjymtimi gjeneral femëror.

5.4 Të njihet dhe të vlerësohet kujdesi dhe puna shtëpiake pa pagesë, përmes dhënies së shërbimeve publike, infrastrukturës dhe politikave të mbrojtjes sociale dhe përkrahjes së përgjegjësive të përbashkëta brenda shtëpisë dhe familjes, në përputhje me praktikatat kombëtare.

5.5 Të sigurohet pjesëmarrja e plotë dhe efektive e grave dhe dhënia e mundësive të barabarta për udhëheqjen e tyre në të gjitha nivelet e vendimmarrjes në jetën politike, ekonomike dhe publike.

5.6 Të sigurohet qasja e gjithanshme në shëndetin seksual dhe atë riprodhues dhe në të drejtat riprodhuese, siç është rënë dakord, në përputhje me Programin e Veprimit të Konferencës Ndërkombëtare për Popullsinë dhe Zhvillimin dhe me Platformën për Veprim të Pekinit, si dhe dokumentet e tjera, rezultat i konferencave të zhvilluara.

5.a Të ndërmerren reforma për t’i dhënë grave të drejta të barabarta mbi burimet ekonomike, të drejta pronësie dhe kontrolli mbi tokën dhe forma të tjera të pronësisë, të shërbimeve financiare, të trashëgimisë dhe burimeve natyrore, në përputhje me ligjet kombëtare.

5.b Të përkrahet fuqizimi i grave duke rritur përdorimin e teknologjisë, në veçanti teknologjinë e informacionit dhe të komunikimit.

5.c Të miratohen dhe të forcohen politikatat e shëndosha dhe legjislacioni i zbatueshëm në përkrahjen e barazisë gjinore dhe fuqizimin e të gjitha grave dhe vajzave në të gjitha nivelet.

Gjithashtu, “SKBGJ 2021 – 2030” lidhet edhe me **OZHQ 1 “Pa varfëri”** - Eliminimi i të gjitha formave të varfërisë; **OZHQ 2 “Zero uri”** - Eliminimi i urisë, arritja e sigurisë ushqimore dhe e përmirësimit të ushqyerjes, si dhe nxitja e bujqësisë së qendrueshme; **OZHQ 3 “Shëndet i mirë dhe mirëqenie”** - Sigurimi i jetës së shëndetshme dhe nxitja e mirëqenies për të gjithë njerëzit e çdo moshe; **OZHQ 4 “Arsimi cilësor”** - Sigurimi i arsimit cilësor, gjithëpërfshirës dhe të barabartë, si dhe nxitja e mundësive për edukim gjatë gjithë jetës për të gjithë; **OZHQ 8 “Punë dinjitoze dhe rritje ekonomike”** - Nxitja e rritjes ekonomike të vazhdueshme, gjithëpërfshirëse dhe të qëndrueshme, punësim të plotë dhe produktiv dhe punë të denjë për të gjithë; **OZHQ 10 “Zvogëlimi i pabarazive”** - Zvogëlimi i pabarazisë brenda çdo vendi dhe ndërmjet shteteve; **OZHQ 11 “Qytete dhe komunitete të qëndrueshme”** - Ndërtimi i qyteteve dhe vendbanimeve gjithëpërfshirës, të parrezikshëm, rezistentë dhe të qëndrueshëm; **OZHQ 13**

¹⁴http://www.senior-a.al/docs/17SDGs_Shqip.pdf

“Veprim për klimën” - Marrja e masave urgjente për të luftuar ndryshimet klimatike dhe efektet e tyre; *OZHQ 16 “Paqe, drejtësi, institucione të forta”* - Promovimi i shoqërive në paqe dhe gjithëpërfshirëse për një zhvillim të qendrueshëm, siguria e qasjes në drejtësi për të gjithë, dhe ndërtimi i institucioneve gjithëpërfshirëse, llogaridhënëse efektive në të gjitha nivelet; si dhe *OZHQ 17 “Partneritet për objektivat”* - Fuqizimi i mjeteve të zbatimit dhe të rigjallërimit të partneritetit global për një zhvillim të qendrueshëm.

3. Arritjet, Analiza dhe Sfidat.

Me gjithë rastet e shumta të njohjes zyrtare dhe përparimin e bërë, barazia e grave dhe burrave në jetën e përditshme ende nuk është bërë realitet. Gratë dhe burrat nuk gëzojnë të drejta të njëjta në praktikë. Ende vazhdojnë të ekzistojnë pabarazitë shoqërore, politike, ekonomike dhe kulturore. Këto pabarazi janë rezultat i disa nocioneve shoqërore të ndërtuara mbi bazën e stereotipave të shumta të pranishme në familje, arsim, kulturë, mjetet e komunikimit, në botën e punës, në organizimin e shoqërisë.

Për adresimin e këtyre pabarazive në disa drejtime kryesore u përgatit dhe miratua në tetor të vitit 2016 “Strategjia Kombëtare për Barazinë Gjinore dhe Plani i saj i Veprimit 2016-2020”¹⁵ (KKBGJ 2016 – 2020). Kjo strategji përmbante katër qëllime strategjike dhe trembëdhjetë objektiva specifike.

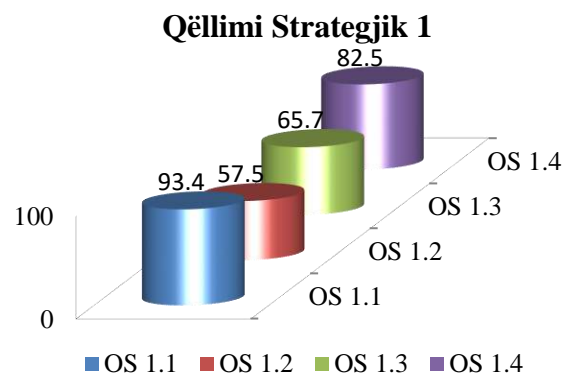
Nga vlerësimi i realizuar mbi zbatimin e kësaj strategjie dhe planit të saj të veprimit, rezultojnë se SKBGJ 2016-2020 në tërësinë e saj është realizuar në masën 80% duke evidentuar arritje të shumta në drejtim të fuqizimit të gruas, avancimit drejt barazisë gjinore dhe zvogëlimit të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje. Zbatimi i kësaj strategjie dhe masave të parashikuara në të ka një ndikim të rëndësishëm gjithashtu në zbatimin e Objektivave të Zhvillimit të Qendrueshëm, sidomos të OZHQ 5 “Barazia Gjinore”. Më konkretisht:

Qëllimi Strategjik 1: Fuqizimi ekonomik i grave dhe burrave, është realizuar në masën 74.7%. Nga vlerësimi u evidentua se:

- Ka rritje të pjesëmarrjes së grave dhe vajzave në tregun e punës.
- Ka rritje të aksesit të grave dhe burrave në programet e punësimit.
- Hendeku gjinor në paga sipas të dhënave zyrtare është 10,1 %. Pra burrat kanë një pagë mesatare mujore bruto 10,1 % më të lartë sesa gratë. Krahasuar me vitin e mëparshëm, në vitin 2019 vihet re një ulje e hendekut gjinor në paga me 0,6 pikë përqindje.
- Ka vijuar zbatimi me efektivitet i objektivave të Planit Kombëtar të Veprimit për Gratë Sipërmarrëse 2014-2020.
- Ka rritje të përfshirjes së vajzave e të rejave në fushat e studimit të lidhura me shkencën dhe inovacionin, por kjo rritje nuk duket të jetë konstante dhe e qendrueshme për çdo vit akademik. Njëlloj dhe kur flitet për punësimin e grave në bujqësi, dhe industrinë nxjerrëse, etj., ku përqindja e punësimit të tyre bie nga viti 2016 në vitin 2019.

¹⁵ Miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave Nr.733 datë 20.10.2016

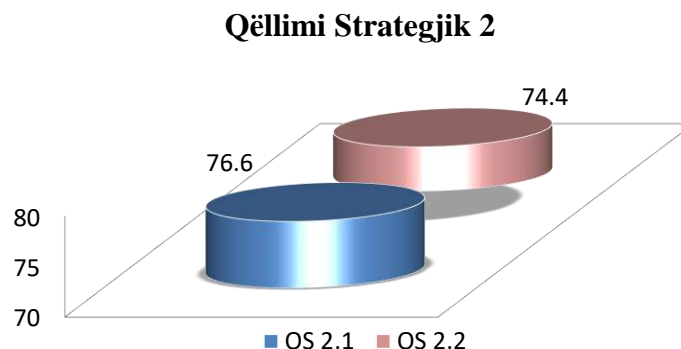
- Evidentohet një reduktim me rreth 8% i punës së papaguar të grave, megjithatë ripërsëritja e Anketës së Studimit të Përdorimit të Kohës do të jepte të dhëna të sakta në këtë drejtim.
- Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore (NJVV) janë përgjegjëse për përmbushjen e 41 funksioneve të grupuara në shtatë fusha, përfshi infrastrukturën dhe shërbimet publike, shërbimet sociale, kulturën, sportin dhe argëtimin, mbrojtjen e mjedisit, zhvillimin bujqësor e rural dhe pyjet, zhvillimin ekonomik vendor dhe sigurinë publike. Në planin e përgjithshëm, kënaqësia me shërbimet publike për vitin 2020, është vlerësuar “mirë”. Qasja e barabartë gjinore në shërbime është treguesi me vlerësimin më të lartë, 98 pikë, ndjekur nga qasja në shërbimet bashkiake, me 75 pikë. Në rastin e qasjes në ofrimin e shërbimeve bashkiake shumica dërrmuese e bashkive (87%) janë vlerësuar me “mirë” ose “shumë mirë”.
- Ka përmirësim në numrin e grave që përfitojnë nga shërbimet e ekstensionit dhe të subvencioneve.
- Ka përmirësim në ofrimin e shërbimeve shëndetësore për gratë e zonave rurale, por ende nevojiten përpjekje për të përmirësuar dukshëm aksesin e tyre në këtë drejtim.
- Ka përmirësime ligjore, për të drejtat pronësore mbi tokën bujqësore, por duhet të monitorohet me kujdes zbatimi i tyre dhe ndikiminë praktikë.

Qëllimi Strategjik 2: Garantimi i pjesëmarrjes dhe angazhimit faktik dhe të barabartë të grave në vendimmarrjen politike e publike, është realizuar në masën 75.57%

Kështu, nga vlerësimi u evidentua se:

- Ka zhvillime pozitive në drejtim të përfaqësimit të grave në vendimmarrjen politike, qendrore dhe vendore, zhvillime këto që duhet të jenë afatgjata dhe të qëndrueshme.

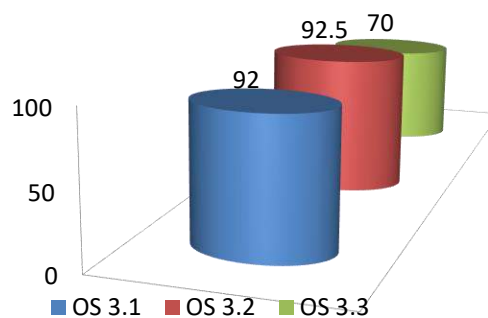

Qëllimi Strategjik 3: Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje, është realizuar në masën 84.8%.

Të rëndësishme nën këtë qëllim strategjik:

- U arrit ngritja e Mekanizmave të Koordinuar të Referimit (MKR) të rasteve të dhunës në familje në mbarë vendin (61 bashki), por nevojitet vijimi i mbështetjes për t'i bërë të gjithë këto MKR efektive dhe të qëndrueshme.
- Numri i shërbimeve mbështetëse të specializuara për trajtimin e viktimave/të mbijetuarave të dhunës në familje dhe dhunës me bazë gjinore është rritur. Megjithatë duhet të merret parasysh fakti që një pjesë e këtyre shërbimeve janë të varura nga donatorët dhe ndërkohë kanë kufizime në burime njerëzore e financiare, infrastrukturë, aplikim në mënyrën e duhur të standardeve ndërkombëtare, etj.
- Ende ka nevojë për përmirësime të legjislacionit në fushën penale.
- Ka rritje të përqindjes së dhunuesve të ndëshkuar e më pas të rehabilituar, por duhet të bëhet një vlerësim i plotë i shërbimit ekzistues, që të shërbejë si bazë krahasimore për shtrirje të mëtejshme të ketij shërbimi.

Qëllimi Strategjik 3

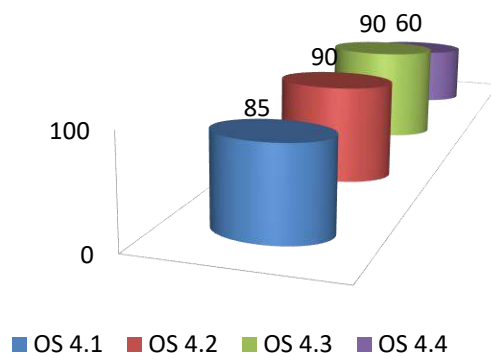

Qëllimi Strategjik 4: Fuqizimi i rolit koordinues dhe monitorues të Mekanizmit Kombëtar të Barazisë Gjinore, si dhe ndërgjegjësimi i shoqërisë për avancimin e barazisë gjinore, është realizuar në masën 81.25%

- MSHMS përveçse për shëndetësinë është përgjegjëse dhe për zhvillimin e politikave për adresimin e çështjeve të dhunës me bazë gjinore, abuzimit ndaj fëmijëve, grave dhe grupeve të tjera, barazinë gjinore, mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve, mosdiskriminimin për shkak të orientimit seksual, aftësisë së kufizuar, etnicitetit dhe minoritetit, etj. Këto përgjegjësi përmbushen nëpërmjet Sektorit të Politikave dhe Strategjive për Përfshirjen Sociale dhe Barazinë Gjinore, brenda Drejtorisë së Politikave dhe Zhvillimit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale në Drejtorinë e Përgjithshme të Politikave dhe Zhvillimit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale.
- Në nivelin qendror një specialiste/specialist me kohë të plotë, ka edhe përgjegjësinë dhe detyrimet e pozicionit të Nëpunëses/Nëpunësit të Barazisë Gjinore, pra këta persona kryejnë edhe detyra të tjera. Megjithatë në përshkrimet e tyre të punës janë shtuar detyrimet dhe përgjegjësitë e një nëpunësi të barazisë gjinore (NBGJ), në përputhje me Ligjin për Barazinë Gjinore. Përveç 11 NBGJ-ve në ministritë e linjës, edhe Policia e Shtetit dhe Avokati i Popullit kanë të caktuar nga një person kontakti në pozicionin e NBGJ (ndonëse nuk e kanë detyrim ligjor).

- 58 nga 61 bashki kanë përcjellë pranë MSHMS të dhënat mbi personin me kohë të plotë të caktuar për të mbuluar detyrat e NBGJ, por edhe të Koordinatorës/Koordinatorit Vendor kundër Dhunës në Familje (KVDHF) apo të Specialistes/Specialistit të Mbrojtjes së Fëmijëve. Tre bashki kanë tentuar t'i ndajnë këto pozicione, megjithatë momentalisht, në kushtet në të cilat ndodhet vendi dhe nisur edhe nga problematikat përsa u takon fondeve të NJVV, shihet si e pamundur ndarja e mëtejshme e këtyre pozicioneve.
- Buxhetimi i Përgjigjshëm Gjnor (BPGJ) është pjesë e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015-2020. BPGJ është përfshirë edhe në menaxhimin e sistemit buxhetor përmes ndryshimeve të ligjit përkatës (2016). Ligji për financat e vetëqeverisjes vendore (2017) ka krijuar mundësitë për përfshirjen e efektshme të BPGJ në të gjitha fazat e ciklit të menaxhimit financiar vendor (programimi i buxhetit vjetor dhe afatmesëm, monitorimi dhe raportimi, vlerësimi dhe auditimi) nga NJVV. Në mënyrë të detyrueshme, NJVV-ve u ngarkohet që të paktën në një nga objektivat e politikave të programeve duhet të adresojnë problematika të pabarazisë gjinore ose respektimin e plotë të barazisë gjinore, duke identifikuar qartazi produktet dhe treguesit gjinorë. NJVV-të gjatë raportimit duhet të përfshijnë detyrimisht si tregues financiar shpenzimet për politikën që mbështesin barazinë gjinore nga shpenzimet e përgjithshme. Aktualisht në nivel qendror, për vitin 2020 rezultojnë 37 programe buxhetore, që përfshijnë në mënyrë efektive BPGJ.
- Bazuar në ndërhyrjet e vazhdueshme përmes aktiviteteve informuese e fushatave të ndërgjegjësimit, numri i individëve të shoqërisë sonë të cilët besojnë se barazia gjinore është kusht i domosdoshëm për zhvillimin e vendit është rritur, por nuk është realizuar një studim bazë dhe një krahasues mbarëkombëtar, që të përcaktojnë se sa % është rritur ky numër.

Qëllimi Strategjik 4

Disa nga sfidat kryesore të evidentuara gjatë vlerësimit të SKBGJ 2016 – 2020:

- Pamundësia e shtimit të specialisteve dhe specialistëve në një sërë institucionesh qendrore e vendore, në respektim të një tërësie ligjesh në fuqi. Këtu për shembull mund të veçojmë domosdoshmërinë e pasjes së punonjëseve e punonjësve të kualifikuar, me kohë të plotë e të dedikuar vetëm për një pozicion të caktuar pune. Në plotësim të detyrimit që rrjedh nga Ligji për Barazinë Gjinore duhet të kemi të emëruar

nëpunëse/nëpunës të barazisë gjinore me kohë të plotë e të dedikuar vetëm për zbatimin e këtij ligji, apo të integritit të perspektivës gjinore në të gjitha veprimet e politikat e institucioneve të caktuara, si në nivel qendror dhe në atë të vetëqeverisjes vendore. Ky detyrim, u konstatua si një sfidë dhe nuk u realizua dot në mënyrën e duhur në këto katër vite. Në të gjitha ministrinë e linjës dhe në bashkitë në vend ka punonjëse apo punonjës të kualifikuar e të punësuar me kohë të plotë, të cilat/cilët kanë këtë përgjegjësi por edhe përgjegjësi të tjera në përkrahjet e tyre të punës.

- Ngjashmërisht, plotësimi i detyrimit të njëjësive të vetëqeverisjes vendore për të emëruar punonjëse/punonjës me kohë të plotë në pozicionin vetëm të Koordinatorës/Koordinatorit Vendor kundër Dhunës në Familje, në zbatim të detyrimit që rrjedh nga legjislati në fuqi, mund të evidentohet si një tjetër sfidë e pa adresuar në mënyrën e duhur, në këtë periudhë kohore.
- Plotësimi i strukturës në nivel qendror që është pjesë e mekanizmit kombëtar të barazisë gjinore (referohu Sektorit të Politikave e Strategjive të Përfshirjes Sociale e Barazisë Gjinore) me specialiste/specialistë të dedikuar vetëm për çështjet e barazisë gjinore dhe të zvogëlimit të dhunës ndaj grave e dhunës në familje, si dhe shtimi i përvitshëm i burimeve financiare në dispozicion të këtij sektori, mund të renditet gjithashtu si një nga sfidat e paadresuara në mënyrën e duhur, gjatë këtyre katër viteve.
- Marrja e masave për shtimin e gamës së përfituesve dhe përfituesve nga shërbimet mbështetëse të specializuara ekzistuese, si dhe shtimi i shërbimeve të reja në përputhje me nevojat dhe specifikat e grupeve të ndryshme të cënueshme, është gjithashtu një sfidë. Ngritja e një shërbimi është vetëm fillimi i ofrimit të mbështetjes së duhur. Që ky shërbim të jetë eficient dhe efektiv, duhet të mbështetet me burimet e duhura njerëzore e financiare, duhet të funksionojë në bazë të standardeve, protokolleve të dedikuara, duhet të respektojë diversitetin e individëve apo grupeve për të cilat ngrihet, si dhe të vetë nevojave të ndryshme të tyre, duhet të monitorohet, vlerësohet e përmirësohet vazhdimisht, si dhe duhet të ketë mbështetje afatgjatë që të fitojë qendrueshmëri. Marrja e eksperiencës së OJF-ve ofruese të shërbimeve të cilat kanë vite tashmë që ofrojnë shërbime të konsoliduara, është gjithashtu domosdoshmëri.
- Hapja e debateve publike dhe adresimi në formën e duhur i një sërë stereotipesh gjinore, praktikash të dëmshme patriarkale e formash të dhunës ndaj grave, është një tjetër sfidë, e cila nuk mund të kapërcehet pa një mirëkoordinimin veprimesh dhe dedikim të burimeve e mjeteve të duhura. Të ndryshosh mentalitetin dhe të përpiqesh të matësh progres në këtë drejtim, është e vështirë dhe rezultatet e punës shpesh janë të padukshme.
- Përmirësimi i kuadrit ligjor dhe përafrimi i tij vazhdimisht me instrumentet ndërkombëtare është domosdoshmëri. Por mbi këto përpjekje, një sfidë e madhe mbetet zbatimi në realitet dhe gëzimi i këtyre të drejtave de-facto nga të gjitha grupet e interesit.

Niveli i angazhimit dhe përgjegjshmërisë së institucioneve të caktuara, luan një rol tepër të madh në këtë drejtim.

- Mbledhja e të dhënave të disagreguara dhe analiza e situatës së grupeve të caktuara të grave e vajzave, në mënyrë sistematike, është një tjetër sfidë për vetë angazhimin dhe qendrueshmërinë që kërkon ky proces nga një tërësi institucionesh.
- Adresimi i çështjeve të pronësisë mbi tokën apo të sigurimit të një game të gjerë shërbimesh për gratë dhe vajzat në zonat rurale, mbetet gjithashtu një sfidë.
- Pozicionimi i duhur i grave, të rejave dhe vajzave në vendim-marrjen publike, është një sfidë e cila del më në pah nëse flasim për adresimin e kësaj çështjeve në grupe apo komunitete të caktuara.
- Trajtimi në mënyrën e duhur, sipas standardeve e me shërbime të dedikuara për rastet e dhunës seksuale të ndeshur tek të miturat/miturit apo të rriturat/rriturit, si në marrëdhëniet familjare edhe jashtë tyre, është gjithashtu një tjetër sfidë.
- Në matjen e impaktit të veprimeve të caktuara për adresimin e pabarazive apo diskriminimit gjinor, pasja e të dhënave sasiore e cilësore është tepër e nevojshme. Shpesh nevojitet realizimi i një studimi të parë (që shërben si studimi bazë) dhe ripërsëritja e tij në mënyrë të vazhdueshme e periodike, duke ruajtur dhe përmirësuar parametra të caktuar. Vetë realizimi i studimeve të tilla të vazhdueshme përbën një sfidë, siç u pa dhe nga vlerësimi i zbatimit të SKBGJ 2016-2020, etj.

4. Vizioni dhe misioni i dokumentit

Vizioni

"Një shoqëri e cila vlerëson barazinë gjinore si kusht të domosdoshëm drejt zhvillimit të qendrueshëm social, ekonomik e politik të vendit, ku askush nuk mbetet pas, si dhe që mbështetet në parimin e tolerancës zero kundër praktikave të dëmshme, dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, duke ndëshkuar dhunuesit dhe duke mbrojtur, rehabilituar e riintegruar personat e dhunuar".

Misioni

"SKBGJ 2021 – 2030" ka një kohëzgjatje dhjetë vjeçare, brenda së cilës synohet të arrihet jo vetëm sukses por dhe qendrueshmëri në veprimet e planifikuara e të realizuara. Në tërësinë e saj "SKBGJ 2021 – 2030" përbëhet nga katër qëllime strategjike kryesore, ku zenë vend edhe objektiva specifike që reflektojnë nevojën për ndryshim apo shtimin e dimensioneve të reja drejt të cilave duhet të fokusohet vëmendja për adresimin e duhur të çështjeve të barazisë gjinore, bazuar dhe në zhvillimet më të fundit, si dhe duke konsideruar çështje të lidhura me emergjencat civile, fatkeqësitë natyrore apo fushat e reja deri tani të paadresuara apo shumë

pak të adresuara në lidhje me barazinë gjinore (mjedisi dhe ndryshimet klimatike, dixhitalizimi, etj).

Parimet kryesore që udhëheqin “SKBGJ 2021 -2030” janë¹⁶:

- **Përparimi drejt një qasje transformuese gjinore:** ekzaminimi, gjetja e shkaqeve dhe ndryshimi i normave të ngurta gjinore e pabarazive të pushtetit që dëmtojnë gratë dhe vajzat dhe gjenerojnë diskriminim në të gjitha moshat, duke filluar nga fëmijëria e hershme, në shoqëri; promovimi i ndryshimeve në qëndrimet shoqërore, përfshirë këtu angazhimin në mënyrë aktive të burrave dhe djemve, duke u përqendruar te të rejtat/të rinjtë si nxitës të ndryshimit; të punuarit në një mënyrë që është e ndjeshme ndaj kontekstit, të krijuarit e partneriteteve të forta dhe dialogut me aktorët vendorë, shoqërinë civile dhe komunitetet vendore, duke mbështetur edhe organizatat e grave.
- **Adresimi i ndërthurjes së diskriminimit gjinor me forma të tjera të diskriminimit:** fokusi duhet të jetë gjithashtu tek gratë dhe vajzat më të pafavorizuara, për shembull gra dhe vajza romë dhe egjiptiane, gra dhe vajza me aftësi të kufizuara, gra dhe vajza të privuara ekonomikisht dhe shoqërisht, gra dhe vajza që jetojnë në fshat, gra dhe vajza të dhunuara, nëna të vetme, gra dhe vajza migrante dhe azilkërkuese, gra dhe vajza LGBTI+, gra të moshuara, etj., pasi ato përballen me diskriminim të shumëfishtë.
- **Ndjekja e një qasjeje të bazuar në të drejtat e njeriut:** e cila vendos parimet e mos-diskriminimit dhe kundërveprimet për pabarazitë në qendër të të gjitha veprimeve. Kjo përfshin ndihmën për çdo qenie njerëzore për të ushtruar të drejtat e tyre njerëzore, për të marrë pjesë në vendimet që kanë të bëjnë me to dhe për të kërkuar dëmshpërblim kur u shkelen të drejtat.
- **Barazia gjinore, kusht për një shoqëri të drejtë e socio-ekonomikisht të zhvilluar:** njohja dhe respektimi i barazisë gjinore; përmirësimi i statusit social, ekonomik dhe shëndetësor i vajzave/grave dhe sidomos i vajzave/grave që pësojnë diskriminim të shumëfishtë; edukimi, përparimi dhe angazhimi politik i tyre duke u ofruar mundësi të barabarta njëlloj si dhe djemve/burrave, nga të gjitha grupet etnike e shoqërore, janë parakushte për zhvillimin e gjithanshëm të vendit.
- **Ndjeshmëri dhe trajtim i barabartë ndaj nevojave të veçanta të të dy gjinive:** vajzat/gratë dhe djemtë/burrat kanë nevoja të ndryshme dhe përballen me forma të ndryshme të dhunës e diskriminimit. Prandaj dhe veprimet e parashikuara duhet të ofrojnë mundësi për trajtimin në përshtatje me këto nevoja dhe përvoja – barazia nuk duhet ngatëruar me njëtrajtshmërinë: jemi të ndryshëm, por duhet të jemi të barabartë, jo të ngjashëm.

¹⁶Tre parimet e para janë parimet e cila bazohet dhe GAP III i BE-së (fq.4). https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/join-2020-17-final_en.pdf

- ***Njohja, vlerësimi dhe respektimi i diversitetit:*** ndërmjet vajzave dhe grave, djemve dhe burrave, për sa i përket moshës, aftësisë, orientimit seksual, identitetit gjinor, origjinës etnike dhe shoqërore, praktikave fetare dhe zgjedhjeve jetësore, etj.
- ***Tolerancë zero kundrejt dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje:*** mbrojtja e jetës, dinjitetit dhe integritetit njerëzor, është parakusht për zhvillimin e një vendi; çdo formë dhune është sulm mbi dinjitetin njerëzor dhe shkelje e të drejtave të njeriut, ndaj nuk duhet të tolerohet.
- ***Koordinimi dhe bashkëpunimi ndër-institucional:*** nisur nga karakteristikat dhe natyra ndërsektoriale e çështjeve që përbëjnë qëllimet kryesore të kësaj strategjie, institucionet shtetërore, organizatat e shoqërisë civile, media, sektori privat, institucionet fetare, organizatat ndërkombëtare si dhe të gjithë aktorët dhe partnerët e interesuar, duhet të punojnë së bashku duke koordinuar veprimet për të adresuar sa më efektivisht pabarazitë dhe padrejtësitë me bazë gjinore për gratë/vajzat dhe burrat/djemtë.
- ***Matja e përparimit dhe buxhetimi për zbatimin e strategjisë dhe planit të saj të veprimit:*** si në çdo dokument politik të hartuar, në “SKBGJ 2021-2030” nuk mund të mungojnë treguesit të cilët janë të formuluar qartësisht, të matshëm, me gjuhë të kuptueshme, si dhe që shërbejnë për matjen e përparimit gjatë periudhave kohore të zbatimit të strategjisë. Po kështu, që gjatë hartimit të strategjisë u bë dhe një parashikim buxhetor ku u përlllogaritën kostot e domosdoshme për zbatimin e saj, të ndara në periudha të caktuara, e sipas llojit (kosto korrente apo investime), ku u evidentuan edhe ato masa apo aktivitete të cilat nuk mund të mbulohen nga buxheti i shtetit dhe që kanë nevojë për mbulim të plotë apo bashkëfinancim nga donatorët. Garantimi i buxhetimit dhe alokimit të përvitshëm të fondeve bazuar në kostimin që përmban dokumenti, është një prej treguesve kryesorë të përparimit dhe të rritjes së përgjegjshmërisë institucionale në nivel qendror e të vetëqeverisjes vendore, që çon padyshim drejt arritjes së rezultateve të dëshiruara.

5. Metodologjia.

Siç është shpjeguar në nënkapitullin 2, kuadri ligjor dhe institucional në fuqi dhe lidhja me dokumentet dhe prioritetet strategjike të këtij dokumenti, përputhet plotësisht me dokumentet strategjike në nivel ndërkombëtar e kombëtar të miratuar nga Kuvendi dhe Këshilli i Ministrave duke bërë që vizioni, objektivat strategjike dhe specifike të parashikuar të përputhen plotësisht me këta dokumente strategjike.

Nisma për hartimin e këtij dokumenti strategjik u ndërmor nga autoriteti kryesor përgjegjës, pra Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, e cila punoi ngushtësisht me Grupin Ndërinstitucional të Punës të përbërë nga përfaqësuese dhe përfaqësues të ministrive kryesore të linjës. Mbështetja dhe orientimi bazuar tek raporti i vlerësimit të zbatimit të SKBGJ 2016 – 2020 ka qenë tepër ndihmuese. Gjithashtu vlen të përmendet dhe mbështetja e veçantë e ofruar

nga UN Women Shqipëri përmes një grupi ekspertesh të cilat lehtësuan punën e GNP në përgatitjen e këtij dokumenti strategjik, që nga momenti i hartimit deri tek kostimi dhe përgatitja e pasaportës së treguesve.

Gjatë punës për përgatitjen e dokumentit janë realizuar një sërë konsultimesh me aktorë dhe bashkëpunëtorë të rëndësishëm në nivel qendror dhe të vetëqeverisjes vendore (kryesisht me Nëpunëset/nëpunësit e Barazisë Gjinore në nivel qendror dhe të vetëqeverisjes vendore, institucionet e pavarura, organizatat e shoqërisë civile, si dhe me komunitetin e organizatave ndërkombëtare të cilat kanë në fokus çështjet e barazisë gjinore, dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje).

Gjithashtu ky dokument është publikuar për konsultim publik në datën **23 mars 2021** në adresën: <https://www.konsultimipublik.gov.al/Konsultime/Detaje/347>

PJESA II – QËLLIMI I POLITIKAVE, OBJEKTIVAT SPECIFIKË DHE MASAT PRIORITARE TË ZBATIMIT TË STRATEGJISË

“SKBGJ 2021 – 2030” përbëhet nga katër qëllime strategjike:

- I. Përbushja e të drejtave ekonomike dhe sociale për gratë dhe burrat në shoqëri dhe fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, etj), duke synuar një rritje dhe qendrueshmëri të ekonomisë mjedisore (së gjelbër), si dhe pjesëmarrjen e tyre të barabartë në dixhitalizim.
- II. Përbushja e të drejtave të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve nga të gjitha grupet për pjesëmarrje dhe udhëheqje të barabartë në vendimmarrjen publike.
- III. Zvogëlimi i të gjitha formave të praktikave të dëmshme, dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje.
- IV. Aplikimi i integritimit gjinor si mjeti kryesor për arritjen e barazisë gjinore në shoqëri.

Arritja e këtyre qëllimeve kërkon përpjekje të gjithanshme nga të gjitha ministritë dhe institucionet që zbatojnë politika të cilat ndikojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë në fuqizimin e grave, arritjen e barazisë gjinore dhe zvogëlimin e dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje. Një nevojë e domosdoshme dhe e vazhdueshme është gjetja e mekanizmave të duhur dhe të përshtatshëm që sigurojnë një bashkëpunim të fortë dhe efektiv ndër-institucional si në drejtimin horizontal ashtu dhe atë vertikal.

Bashkëpunimi me organizatat e shoqërisë civile dhe grupet e interesit, kanë gjithashtu rëndësi themelore, pasi ato mund të ndikojnë ndjeshëm në ndërgjegjësimin rreth barazisë gjinore, dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, si dhe ofrimin e ekspertizës për zhvillimin e

shërbimeve mbështetëse të specializuara në mbrojtje të viktimave/të mbijetuarave, apo dhe programeve të rehabilitimit të dhunuesve.

Politika I

Qëllimi Strategjik I -Përmbushja e të drejtave ekonomike dhe sociale për gratë dhe burrat në shoqëri dhe fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, etj), duke synuar një rritje dhe qendrueshmëri të ekonomisë mjedisore (së gjelbër), si dhe pjesëmarrjen e tyre të barabartë në dixhitalizim.

I bazuar në qëllimin strategjik të SKBGJ 2016-2020 “Fuqizimi ekonomik i grave dhe burrave”, ky qëllim strategjik është zgjeruar më tej, duke synuar jo vetëm fuqizimin socio-ekonomik të grave e vajzave nga të gjitha grupet (pra, nga zonat rurale, nga minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, etj), por edhe avancimin drejt ekonomisë mjedisore dhe dixhitalizimit.

Treguesit kryesorë të impaktit nën këtë qëllim strategjik janë:

- Shkalla e punësimit sipas gjinisë
- Punësimi jo formal si një përqindje e totalit të punësimit jo bujqësor, sipas gjinisë (OZHQ8.3.1)
- Numri mesatar i orëve të shpenzuara në punët shtëpiake dhe kujdesin shtëpiak sipas gjinisë (OZHQ5.4.1)

Për arritjen e këtij qëllimi strategjik, institucionet shtetërore që kanë përgjegjësi në këtë fushë në partneritet me institucione dhe organizata të tjera do të fokusohen në këto objektiva specifike:

Objektivi specifik I.1	Zbatimi i kuadrit ligjor dhe politikave të përmirësuara, që mundësojnë ndarje të barabartë të punës dhe kujdesit të papaguar në familje, ndërmjet grave dhe burrave, vajzave dhe djemve
Objektivi specifik I.2	Rritja e aksesit të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, vajza mbi 16 vjeç, etj) në shërbimet dhe produktet financiare, si dhe në burimet produktive.
Objektivi specifik I.3	Zvogëlimi i barrierave që i mbajnë gratë dhe vajzat larg tregut të punës, si dhe rritja e aksesit të grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, të dhunuara, etj), për punë të denjë edhe në sektorët jo-tradicionalë të punësimit, (në veçanti në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë).

Përmbushja e këtyre objektivave do të sjelljë një rritje të dukshme të informacionit e për rrjedhë të kërkesës për zbatimin e kuadrit ligjor në fuqi në lidhje me të gjitha parashikimet

që ndikojnë në balancimin dhe ndarjen e punëve të papaguara të përkujdesit në familje, ndërmjet grave dhe burrave, vajzave dhe djemve. Gjithashtu, do të krijojë mundësinë që edhe vetë burrat, duke u angazhuar më shumë në rritjen dhe edukimin e fëmijëve të tyre, të fillojnë të sjellin modele pozitive të prindërimit të mirë. Fuqizimi ekonomik i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, mbetet një ndër aspektet kyçe, për arritjen e të cilit janë parashikuar një tërësi masash e aktiviteteve nën objektivin specifik përkatës. Synimi është që të mundësohet avancimi drejt ekonomisë mjedisore e dixhitalizimit. Padyshim zvogëlimi i barrierave të grave në lidhje me tregun e punës, është një tjetër aspekt kyç që çon në fuqizimin ekonomik të tyre dhe orientimi drejt profesioneve dikur të konsideruara si “mashkullore” do të ndihmojë në thyerjen e një sërë tabush, si dhe në dhënien e mundësive të reja për gratë dhe vajzat. Mbështetja e sipërmarrjes së grave dhe vajzave dhe krijimi i lehtësirave fiskale do të jenë hapa të rëndësishëm në këtë drejtim.

Kështu më konkretisht, nën **objektivin specifik I.1, “Zbatimi i kuadrit ligjor dhe politikave të përmirësuara, që mundësojnë ndarje të barabartë të punës dhe kujdesit të papaguar në familje, ndërmjet grave dhe burrave, vajzave dhe djemve”** janë parashikuar:

Rezultatet e arritshme:

- i. Kuadri ligjor dhe i politikave që lejon marrjen e lejes së paguar të lindjes së fëmijës, lejes prindërore dhe lejes së përkujdesjes ndaj fëmijës, nga të dy prindërit, i njohur dhe i zbatueshëm në institucionet shtetërore dhe ato private.
- ii. Politika të përmirësuara, që mundësojnë zbatimin e të drejtës për marrjen e lejeve të paguara nga secili prind, sipas legjislacionit në fuqi, pavarësisht situatave të emergjencave civile e fatkeqësive natyrore
- iii. Punëdhënëse dhe punëdhënës publikë e privatë që nxitin balancimin e angazhimit të të dy prindërve në punën dhe kujdesin e papaguar në familje, duke aplikuar rregullisht dhënien e lejeve të paguara të lejueshme për secilin prind në legjislacionin shqiptar, përfshirë dhe në situata të emergjencave civile e fatkeqësive natyrore.

Treguesit:

- I.1.a Numri i aktiviteteve ndërgjegjësuere mbi legjislacionin në fuqi në lidhje me format e lejeve të paguara të lejueshme për secilin prind në legjislacionin shqiptar.
- I.1.b. Numri i prindërve që aplikojnë dhe përfitojnë marrjen e secilës formë të lejes së paguar, në vit, i disagreguar sipas seksit, moshës, etnisë, vendbanimit, aftësisë së kufizuar, etj dhe sipas institucioneve apo bizneseve që e mundësojnë dhënien e saj.

Masat:

- I.1.1. Informimi i punëdhënësve/punëdhënëseve, punëmarrësve/punëmarrëseve dhe shoqërisë në tërësi, mbi format e lejeve të paguara, të lejueshme për secilin prind në legjislacionin shqiptar.
- I.1.2. Përmirësimi i kuadrit ligjor dhe të politikave që mundësojnë ndarje të barabartë të punës dhe kujdesit të papaguar në familje, ndërmjet grave dhe burrave (si: fleksibiliteti i të punuarit nga shtëpia, zgjatja e kohës së lejeve të paguara për të dy prindërit), bazuar në modele të suksesshme ndërkombëtare

I.1.3. Monitorimi i zbatimit të kuadrit ligjor dhe të politikave që mundësojnë ndarje të barabartë të punës dhe kujdesit të papaguar në familje, ndërmjet grave dhe burrave, vajzave dhe djemve.

Nën objektivin specifik I.2. “Rritja e aksesit të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, vajza mbi 16 vjeç, etj) në shërbimet dhe produktet financiare, si dhe në burimet produktive”, janë parashikuar:

Rezultatet e arritshme:

- i. Kuadri ligjor dhe i politikave që garanton gëzimin e të drejtës së pronësisë për gratë dhe vajzat nga të gjitha grupet, përfshirë dhe pronësinë mbi tokën bujqësore, i njohur, zbatuar dhe monitoruar.
- ii. Praktika të përmirësuara që mundësojnë fuqizimin ekonomik të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, nëpërmjet krijimit të lehtësirave fiskale dhe mbështetjes ekonomike me grante që synojnë orientimin drejt ekonomisë mjedisore (të gjelbër) dhe dixhitalizimit.

Treguesit:

- I.2.a. Numri i aktiviteteve ndërgjegjësuere në zonat rurale dhe urbane mbi legjislacionin e përmirësuar në lidhje me të drejtat pronësore të grave dhe vajzave, me fokus të drejtën e pronësisë mbi tokën bujqësore.
- I.2.b. Përqindja e grave dhe vajzave të cilat gëzojnë pronësinë, si dhe kanë akses e kontroll mbi tokën bujqësore.
- I.2.c. Numri i praktikave të miratuara për krijimin e lehtësirave fiskale dhe mbështetjes së grave dhe vajzave për fillimin e bizneseve të tyre fokusuar tek ekonomia mjedisore dhe dixhitalizimi, në nivel qendror e vendor.
- I.2.d. Numri i grave dhe vajzave të subvencionuara për të filluar bizneset e tyre lidhur me ekonominë mjedisore dhe dixhitalizimin, disagreguar sipas moshës, vendbanimit, etnisë, etj.

Masat:

- I.2.1. Informimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet mbi legjislacionin e përmirësuar në lidhje me të drejtat pronësore të grave dhe vajzave, me fokus të drejtën e pronësisë mbi tokën bujqësore, si dhe fuqizimi i kapaciteteve të profesionistëve e profesionistëve për të mundësuar ushtrimin e këtyre të drejtave.
- I.2.2. Nxitja dhe mbështetja e sipërmarrjessë grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, etj), përfshirë dhe idetë inovatore që synojnë drejt ekonomisë mjedisore dhe dixhitalizimit.
- I.2.3. Fuqizimi i kapaciteteve të shërbimeve këshilluese në nivel vendor dhe institucioneve përgjegjëse në nivel qendror, për ofrimin e shërbimeve të përgjigjshme gjinore për turizmin rural, agro-biznesin dhe zhvillimin e zinxhirit të vlerës.

I.2.4. Ndërtimi i kapaciteteve të grupeve të grave rurale për zhvillimin e aftësive të biznesit, qasjen në financim, si dhe veprime specifike të përbashkëta (siç janë blerja, kontrolli i cilësisë, tregtimi, marka, përpunimi dhe ruajtja e ushqimit.)

Nën objektivin specifik I.3 “Zvogëlimi i barrierave që i mbajnë gratë dhe vajzat larg tregut të punës, si dhe rritja e aksesit të grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, të dhunuara, etj), për punë të denjë edhe në sektorët jo-tradicionale të punësimit, (në veçanti në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë)”, janë parashikuar:

Rezultatet e arritshme:

- i. Programet e nxitjes së punësimit të zbatuara me efektivitet në të gjithë vendin, duke u dhënë prioritet grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, sidomos nga grupet që pësojnë diskriminim të shumëfishtë, dhunë me bazë gjinore, dhunë në familje apo praktika të dëmshme.
- ii. Numri i grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, të cilat punojnë në sektorë jo tradicionalë, apo studiojnë në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë, i rritur në mënyrë të përvitshme.
- iii. Konventa e ILO C190 mbi “Dhunën dhe ngacmimin seksual në botën e punës” e njohur dhe e zbatueshme në Shqipëri
- iv. Integrimi i grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, në tregun e punës në nivel vendor i përmirësuar ndjeshëm si rrjedhojë e aplikimit të skemave të mbështetjes financiare të mbrojtjes sociale.

Treguesit:

- I.3.a. Përqindja e punëkërkueseve të papuna, të punësuarra nëpërmjet ndërmjetësimeve të zyrave të punësimit ndaj totalit të punëkërkuësve të papunë të punësuarra nga këto zyra punësimi, në shkallë vendi, disagreguar sipas moshës, grupeve të caktuara.
- I.3.b. Përqindja e grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, të punësuarra në sektorë jo-tradicionale (prodhim, ndërtim, industri nxjerrëse, energji, gaz dhe furnizimi me ujë).
- I.3.c. Përqindja e vajzave, nga të gjitha grupet, të cilat studiojnë në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë.
- I.3.d. Numri i të punësuarave/punësuarve, nga të gjitha grupet, që denoncojnë dhunë apo ngacmim në vendin e punës, disagreguar sipas gjinisë, moshës, dhe shumë faktorëve të tjerë individualë, si dhe sipas sektorit të punësimit.
- I.3.e. Numri i bashkive që shtojnë shërbimet sociale përmes mbështetjes nga Fondi Social.

Masat:

- I.3.1. Krijimi i mjedisit lehtësues dhe nxitës për përfshirjen e grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, në punë të denjë edhe në sektorët jo-tradicionale.
- I.3.2. Zbatimi i Konventës C190 të ONP mbi “Dhunën dhe ngacmimin seksual në botën e punës”, pas ratifikimit të saj, si dhe i direktivave përkatëse të BE për barazinë dhe mosdiskriminimin në botën e punës.

- I.3.3. Mbulimi më i mirë me shërbime sociale, nëpërmjet Fondit Social, për të lehtësuar integrimin e grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, në vendin e punës.
- I.3.4. Përmirësimi i aksesit të grave dhe vajzave rurale në tregun e punës përmes financimit të ndërmarrjeve sociale.

Politika II

Qëllimi Strategjik II-Përmbushja e të drejtave të grave dhe burrave, nga të gjitha grupet për pjesëmarrje dhe udhëheqje të barabartë në vendimmarrjen politike e publike.

Bazuar në gjetjet nga vlerësimi i SKBGJ 2016-2020 në lidhje me përmbushjen e qëllimit strategjik 2 të saj “Garantimi i pjesëmarrjes dhe angazhimit faktik dhe të barabartë të grave në vendimmarrjen politike e publike”, në këtë strategji është vënë theksi kryesisht në vendimmarrjen në nivel vendor. Si strategji me kohëzgjatje dhjetë vjeçare, përmbushja e objektivave specifike të parashikuar nën këtë qëllim strategjik, fare mirë iu le vendin objektivave të tjerë që mund të planifikohen, në varësi të ecurisë dhe arritjeve në zbatimin e strategjisë në tërësi.

Treguesi kryesor i impaktit nën këtë qëllim strategjik është:

- Përqindja e vendeve të mbajtura nga gratë në (a) parlamentin kombëtar dhe (b) qeverisjen vendore (SDG 5.5.1).

Për arritjen e këtij qëllimi strategjik, institucionet shtetërore që kanë përgjegjësi në këtë fushë në partneritet me institucione dhe organizata të tjera do të fokusohen në këto objektivat specifike:

Objektivi specifik II.1:	Krijimi i kushteve që mundësojnë pjesëmarrje të barabartë të grave, burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuar/moshuara, nëna të vetme, të dhunuara/dhunuar, etj.), në vendimmarrjen politike e publike, në nivel vendor.
Objektivi specifik II.2:	Përforsimi i qëndrimeve dhe sjelljeve shoqërore që nxisin pjesëmarrjen dhe udhëheqjen e barabartë të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet, në vendimmarrjen në nivel vendor.

Përmbushja e këtyre objektivave specifike do të rezultojë në respektimin e kuotave të barazisë gjinore që për rrjedhojë sjellin rritjen e pjesëmarrjes së grave dhe vajzave nga të gjitha grupet në vendimmarrjen politike dhe publike, si dhe krijimin e një shoqërie të hapur ndaj modeleve pozitive të grave dhe vajzave që përfshihen dhe udhëheqin në mënyrë të barabartë me burrat dhe djemtë, çështje të lidhura me vendimmarrjen.

Kështu më konkretisht, nën **objektivin specifik II.1. “Krijimi i kushteve që mundësojnë pjesëmarrje të barabartë të grave, burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuar/moshuara,**

nëna të vetme, të dhunuara/dhunuar, etj.), në vendimmarrjen politike e publike, në nivel vendor”, janë parashikuar:

Rezultat i arritshëm:

- i. Kuota të respektuara të barazisë gjinore dhe pjesëmarrjes së grave dhe vajzave nga të gjitha grupet në vendimmarrjen politike dhe publike.

Tregues:

- II.1.a. Përqindja e grave dhe vajzave nga të gjitha grupet e përfshirë në vendim-marrjen politike e publike në nivel vendor

Masat:

- II.1.1. Zbatimi i kuadrit ligjor që mundëson pjesëmarrjen e barabartë të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, në vendimmarrje në nivel vendor.
- II.1.2. Studimi dhe monitorimi i fenomenit të dhunës ndaj grave në zgjedhje dhe politikë në nivelin vendor.
- II.1.3. Përmirësimi i kuadrit ligjor për adresimin në mënyrën e duhur të seksizimit dhe dhunës ndaj grave në zgjedhje dhe politikë.
- II.1.4. Fuqizimi i kapaciteteve të Aleancave të Grave Këshilltare për të zbatuar iniciativa që zvogëlojnë seksizmin dhe dhunën ndaj grave në politikë dhe gjatë proceseve zgjedhore.

Nën objektivin specifik II.2 “Përforcimi i qëndrimeve dhe sjelljeve shoqërore që nxisin pjesëmarrjen dhe udhëheqjen e barabartë të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet, në vendimmarrjen në nivel vendor”, janë parashikuar:

Rezultat i arritshëm:

- i. Shoqëri e hapur ndaj modeleve pozitive të grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, të cilat përfshihen në mënyrë të barabartë dhe udhëheqin çështje të lidhura me vendimmarrjen.

Tregues:

- II.2.a. Përqindja e popullsisë që mbështet modelet e pjesëmarrjes së barabartë të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve nga të gjitha grupet, në vendimmarrje

Masa:

- II.2.1. Krijimi i mjedisit lehtësues për pranimin e modeleve të pjesëmarrjes së barabartë të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet, në vendimmarrje në nivel vendor.

Politika III.

Qëllimi strategjik III -Zvogëlimi i të gjitha formave të praktikave të dëmshme, dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje.

Edhe për përmbushjen e këtij qëllimi strategjik janë parashikuar objektiva specifike të bazuar në SKBGJ 2016-2020 dhe ndërkohë është shtuar dhe theksuar domosdoshmëria e ndëshkimit dhe rehabilitimit të dhunuesve, shtimi i shërbimeve mbështetëse të specializuara, mbështetja e të mbijetuarave deri në riintegrimin e tyre, ndërgjegjësimi i shoqërisë për të mos e toleruar dhunën ndaj grave e dhunën në familje, etj.

Treguesit e impaktit në këtë qëllim strategjik janë:

- Përqindja e grave dhe vajzave të moshës 15+ nështruar dhunës fizike, seksuale ose psikologjike nga partneri aktual ose ish-intim të 12 muajve të mëparshëm (OZHQ5.2.1).
- Përqindja e femrave të moshës 20-24 vjeç të cilat janë martuar ose hyjnë në një marrëdhënie bashkëjetese para moshës 18 vjeç (OZHQ5.3.1).

Për arritjen e këtij qëllimi strategjik, institucionet shtetërore që kanë përgjegjësi në këtë fushë në partneritet me institucione dhe organizata të tjera do të fokusohen në këto objektiva specifike:

Objektivi specifik III.1:	Mbrojtja më e mirë e grave, burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet, nga të gjitha format e praktikave të dëmshme, seksizmit, dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje, përmes përmirësimit të legjislacionit, zbatimit efektiv të tij, ofrimit të shërbimeve mbështetëse të specializuara për personat e dhunuar, ndëshkimit të dhunuesve dhe vënien në funksionim të programeve rehabilituese.
Objektivi specifik III.2:	Rritja e aksesit në shërbimet mbështetëse të specializuara për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të varur nga substancat, të moshuara/moshuar, me probleme të shëndetit mendor, azilkërkuese, etj), të cilët përjetojnë praktika të dëmshme, dhunë seksuale dhe forma të tjera të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, si në situata normale ashtu dhe në situata të krizave humanitare e gjendjeve të fatkeqësive natyrore.
Objektivi specifik III.3:	Përmirësimi i qasjes në drejtësi të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, nëna të vetme, të moshuara, azilkërkuese, etj), për të mbrojtur të drejtat e tyre.
Objektivi specifik III.4:	Përgatitja e një brezi të ri të barazisë ku gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, nga të gjitha grupet, janë agjentë të ndryshimit në lidhje me normat diskriminuese shoqërore, stereotipet gjinore dhe parandalimin e luftimit të seksizmit.
Objektivi specifik III.5:	Fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, nëna të vetme, të dhunuara, etj) për të pasur kontroll të plotë, për të vendosur lirshëm dhe me përgjegjësi për çështjet që lidhen me shëndetin seksual e riprodhues.

Zbatimi i kuadrit ligjor si dhe përmirësimi i disa aspekteve të tjera të tij në përputhje dhe me rekomandimet e dhëna nga institucionet ndërkombëtare, do t'u hapë rrugën një tërësie

veprimesh të tjera të planifikuara, për të mundësuar arritjen e rezultateve të dëshiruara, të cilat synojnë avancimin drejt një shoqërie të lirë nga dhuna me bazë gjinore e dhuna në familje.

Po kështu, zgjerimi i gamës së shërbimeve mbështetëse të specializuara për trajtimin deri në rehabilitimin e viktimave/të mbijetuarave të dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje, si dhe shtimi i shërbimeve të munguara, për të gjitha grupet e grave dhe vajzave, janë planifikuar si masa që përmirësojnë ndjeshëm situatën në këtë drejtim.

Mekanizmi i Koordinuar i Referimit të rasteve të dhunës në marrëdhëniet familjare, i ngritur tashmë në 61 bashkitë në vend, ka nevojë për mbështetje të vazhdueshme me qëllim rritjen e efektivitetit të funksionimit të tij dhe avancimit drejt qëndrueshmërisë së këtij mekanizmi. Për rrjedhojë janë planifikuar një tërësi masash dhe veprimesh që konsistojnë në formalizimin e mëtejshëm të punës së këtij mekanizmi përmes procedurave standarde të veprimit e protokolleve specifike, si dhe fuqizimi i kapaciteteve të anëtarëve të MKR për të adesuar në mënyrë shumë-disiplinare rastet e ndeshura në praktikë, si dhe për të ndërhyrë më ndjeshëm në parandalim, informim e ndërgjegjësim.

Për herë të parë në këtë strategji theksohet me një objektiv specifik më vehte edhe edukimi mbi të drejtat seksuale e riprodhuese, si një tjetër mjet për fuqizimin e grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (në strategjitë e mëparshme të barazisë gjinore, ka pasur masa në këtë drejtim, por jo objektiv specifik më vehte).

Zvogelimi i dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje dhe avancimi drejt eliminimit të tyre nuk mund të realizohet pa një shoqëri me mendësi të hapur, që lufton stereotipet gjinore e praktikave të dëmshme si dhe që nuk e toleron ushtrimin e dhunës. Prandaj një sërë masash e veprimesh nën këtë qëllim strategjik fokusohen pikërisht tek informimi, ndërgjegjësimi dhe krijimi i brezit të barazisë.

Më konkretisht, nën **objektivin specifik III.1. “Mbrojtja më e mirë e grave, burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet, nga të gjitha format e praktikave të dëmshme, seksizmit, dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje, përmes përmirësimit të legjislacionit, zbatimit efektiv të tij, ofrimit të shërbimeve mbështetëse të specializuara për personat e dhunuar, ndëshkimit të dhunuesve dhe vënien në funksionim të programeve rehabilituese”**, janë parashikuar:

Rezultatet e arritshme:

- i. Legjislacion i përmirësuar, veçanërisht për të siguruar ndalimin e të gjitha praktikave të dëmshme, seksizmit dhe formave të dhunës me bazë gjinore të papërfshira apo pasaktësuara ende, i cili zbatohet efektivisht
- ii. Gjashtë llojet e programeve rehabilituese për dhunuesit të shtrira në të 12 qarqet e vendit.

Treguesit:

- III.1.a. Numri i propozimeve të paraqitura dhe miratuara në Kuvend në lidhje me përmirësimin e legjislacionit ekzistues penal dhe civil, përsa i takon ndalimit të praktikave të dëmshme dhe saktësisimit apo përfshirjes së masave ndëshkuese për të gjitha format e dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, në përputhje me rekomandimet e GEVIO dhe CEDAW.
- III.1.b Numri i programeve rehabilituese për dhunuesit të ngritura dhe funksionale sipas standardeve të miratuara.

Masat:

- III.1.1. Përmirësimi i legjislacionit për mbrojtje nga të gjitha format e dhunës me bazë gjinore, dhunës në familje, seksizmit e gjuhës së urrejtjes.
- III.1.2. Zbatimi i kuadrit ligjor të përmirësuar, përfshirë dhe ndryshimet e vitit 2020 e në vazhdimësi
- III.1.3. Krijimi i mundësive për rehabilitimin e dhunuesve, bazuar në standardet e Konventës së Stambollit dhe modelet pozitive ndërkombëtare.

Nën objektivin specifik III.2 “Rritja e aksesit në shërbimet mbështetëse të specializuara për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të varur nga substancat, të moshuara/moshuar, me probleme të shëndetit mendor, azilkërkuese, etj), të cilët përjetojnë praktika të dëmshme, dhunë seksuale dhe forma të tjera të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, si në situata normale ashtu dhe në situata të krizave humanitare e gjendjeve të fatkeqësive natyrore”, janë parashikuar:

Rezultatet e arritshme:

- i. Shërbimet mbështetëse të specializuara që mundësojnë qasje për të gjithë grupet e grave, burrave, vajzave e djemve, të shtrira në të gjithë vendin.
- ii. Mekanizmat e Koordinuar të Referimit në mbarë vendin të specializuar për trajtimin efektiv të të gjitha rasteve të praktikave të dëmshme, dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje.

Treguesit:

- III.2.a. Numri i shërbimeve mbështetëse të specializuara për të mbijetuarat/mbijetuarit e dhunës, të ngritura apo zgjeruara, disagreguar sipas llojit të shërbimit, grupit të synuar dhe karakteristikave të këtij grupi.
- III.2.b. Përqindja e buxhetit të shërbimeve sociale dedikuar funksionimit të qendrave të shërbimeve mbështetëse të specializuara për të gjitha format e dhunës, e disagreguar sipas situatës: në situatë normale dhe në situata të krizave humanitare e gjendjeve të fatkeqësive natyrore.
- III.2.c. Numri i MKR në vend të cilët kanë të emëruar një ose më shumë Koordinatorë/Koordinatorë Vendorë me kohë të plotë, dedikuar vetëm për këtë funksion.

III.2.d Përqindja e rasteve të referuara të dhunës me bazë gjinore dhe dhunës seksuale ndaj grave e vajzave, të cilat janë hetuar dhe dënuar.

Masat:

- III.2.1. Shtimi / përmirësimi i shërbimeve mbështetëse të specializuara për të mbijetuarat / mbijetuarit e sulmeve seksuale, nga të gjitha grupet.
- III.2.2. Shtimi / përmirësimi i shërbimeve mbështetëse të specializuara të strehimit emergjent.
- III.2.3. Shtimi / përmirësimi i shërbimeve mbështetëse të specializuara të strehimi tafatgjatë.
- III.2.4. Mbështetja financiare e OJF të cilat ofrojnë shërbime të specializuara të formave të ndryshme, për rastet e dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje.
- III.2.5. Përmirësimi i funksionimit të MKR në nivel vendor.
- III.2.6. Krijimi i mundësive për riintegrimin e të mbijetuarave të dhunës nëpërmjet sigurimit të strehimit afatgjatë, përmes lehtësimit të praktikave të përfitimit të strehimit social.

Nën **objektivin specifik III.3 “Përmirësimi i qasjes në drejtësi të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LBTI+, nëna të vetme, të moshuara, azilkërkuese, etj), për të mbrojtur të drejtat e tyre”,** janë parashikuar:

Rezultati i arritshëm:

- i. Kuadri ligjor i përmirësuar, i njohur dhe i zbatueshëm përmes sigurimit të fondeve të duhura për shtrirjen e Ndhmës Ligjore Falas në të gjithë vendin.

Treguesi:

III.3.a. Numri i Qendrave të Ndhmës Ligjore Falas të ngritura në vend.

Masa:

- III.3.1. Mbështetja e subjekteve që ofrojnë shërbim ligjor falas dhe rritja e kapaciteteve të profesionistëve të këtyre subjekteve për trajtimin e çështjeve me ndjeshmërinë dhe profesionalizmin e duhur.

Nën **objektivin specifik III. 4 “Përgatitja e një brezi të ri të barazisë ku gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, nga të gjitha grupet, janë agjentë të ndryshimit në lidhje me normat diskriminuese shoqërore, stereotipet gjinore dhe parandalimin e luftimit të seksizmit”,** janë parashikuar:

Rezultati i arritshëm:

- i. Një brez i ri i grave, burrave, vajzave dhe djemve të cilët nuk e pranojnë dhe nuk e tolerojnë ushtrimin e dhunës, seksizimit dhe pabarazisë gjinore në familje e shoqëri.

Treguesi:

III.4.a. Numri i të rejave dhe të rinjve të trajnuar dhe angazhuar si agjentë ndryshimi në lëvizjen kombëtare të brezit të barazisë.

Masat:

- III.4.1. Edukimi i shoqërisë me parimet e barazisë gjinore.
- III.4.2. Investimi në prindërimin pozitiv.

Nën objektivin specifik III.5 “Fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, nëna të vetme, të dhunuara, etj) për të pasur kontroll të plotë, për të vendosur lirshëm dhe me përgjegjësi për çështjet që lidhen me shëndetin seksual e riprodhues”, janë parashikuar:

Rezultati i arritshëm:

- i. Situata shëndetësore dhe aksesimi në informacionin dhe shërbimet shëndetësore për gratë dhe vajzat e djemtë adoleshentë, të të gjitha grupeve, për të gëzuar të drejtat dhe shëndetin e tyre seksual e riprodhues, i përmirësuar.

Treguesit:

- III.5.a. Përqindja e grave dhe burrave, vajzave dhe djemve, që marrin informacion gjithëpërfshirës mbi shëndetin e tyre seksual e riprodhues, disagreguar sipas seksit, moshës dhe karakteristikave të tjera personale.
- III.5.b. Përqindja e grave të martuara të cilat përdorin kontraceptivë modernë.

Masat:

- III.5.1. Përmirësimi i kapaciteteve të profesionistëve e profesionisteve të shëndetësisë për ofrimin e shërbimeve cilësore mbi shëndetin seksual e riprodhues për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë nga të gjitha grupet, përfshi dhe në situatë të emergjencave civile dhe fatkeqësive natyrore.
- III.5.2. Krijimi i mjedisit lehtësues për vajzat, të rejtat dhe grate nga të gjitha grupet, që të marrin vendime të informuara mbi jetën e tyre, marrëdhëniet seksuale, përdorimin e një metode kontraceptive dhe kujdesin për shëndetin e tyre seksual e riprodhues.

Politika IV

Qëllimi strategjik IV - Aplikimi i integritit gjinor si mjeti kryesor për arritjen e barazisë gjinore në shoqëri.

Prej vitesh tashmë në Shqipëri janë hedhur një sërë hapash në drejtim të aplikimit të integritit gjinor si mjet kryesor për arritjen e barazisë gjinore, por duket se fokusi kryesor ka qenë buxhetimi i përgjigjshëm gjinor dhe zbatimi i tij kryesisht në nivelin qendror. Tashmë është menduar të hidhen hapa në drejtim të fuqizimit të këtyre arritjeve, matjes së rezultateve të dëshiruara, fuqizimit të mekanizmit kombëtar për barazinë gjinore, etj.

Për këtë arsye nën këtë qëllim strategjik janë formuluar këto objektiva specifike:

Objektivi specifik IV.1:	Fuqizimi i mekanizmit kombëtar të barazisë gjinore
Objektivi specifik IV.2:	Monitorimi i zbatimit të programeve në të cilat është aplikuar buxhetimi i përgjigjshëm gjinor, në nivel qendror.
Objektivi specifik IV.3:	Mbështetja e Njësive të Vetëqeverisjes Vendore për njohjen dhe zbatimin e detyrimit ligjor për aplikimin e buxhetimit të përgjigjshëm gjinor.

Nën objektivin specifik IV.1 “**Fuqizimi i mekanizmit kombëtar të barazisë gjinore**”, janë parashikuar:

Rezultati i arritshëm:

- i. Mekanizmi kombëtar i barazisë gjinore i fuqizuar me burime të shtuara njerëzore, finaciare e infrastrukturore.

Treguesi:

IV.1.a. Përqindja e buxhetit dedikuar strukturës shtetërore kryesore përgjegjëse të Barazisë Gjinore.

Masat:

IV.1.1. Fuqizimi i rolit të KKBGJ dhe krijimi i grupit ndërinstitucional të punës për statistikat gjinore.

IV.1.2. Fuqizimi i Strukturës Shtetërore kryesore përgjegjëse të Barazisë Gjinore.

Nën objektivin specifik IV.2 “**Monitorimi i zbatimit të programeve në të cilat është aplikuar buxhetimi i përgjigjshëm gjinor, në nivel qendror**”, janë parashikuar:

Rezultati i arritshëm:

- i. Buxheti i alokuar dhe i shpenzuar në lidhje me programet buxhetore të raportuara si programe të ndjeshme gjinore, në nivel qendror, i monitoruar dhe raportuar.

Treguesi:

IV.2.a. Numri i ministrive të linjës që publikojnë në faqet e tyre të dhëna mbi monitorimin e zbatimit të programeve në të cilat kanë aplikuar buxhetimin gjinor.

IV.2.b Numri i strategjive të reja që kanë të përfshirë integrimin gjinor.

Masa:

IV.2.1. Rritja e transparencës në përdorimin e fondeve.

Nën objektivin specifik IV.3 “**Mbështetja e Njësive të Vetëqeverisjes Vendore për njohjen dhe zbatimin e detyrimit ligjor për aplikimin e buxhetimit të përgjigjshëm gjinor**”, janë parashikuar:

Rezultati i arritshëm:

- i. Buxhetet e NJVV reflektojnë zbatimin korrekt të legjislacionit mbi aplikimin e buxhetimit të përgjigjshëm gjinor.

Treguesi:

IV.3.a. Numri i bashkive që kryejnë rregullisht analizën gjinore dhe monitorimin e buxhetit nga këndvështrimi gjinor.

Masa:

IV.3.1. Zbatimii BPGJ në nivel vendor, në të gjitha bashkitë në vend

PJESA III – ZBATIMI, PËRGJEGJËSIA E INSTITUCIONEVE, LLOGARIDHËNIA, RAPORTIMI DHE MONITORIMI

Përgjegjësia e Institucioneve.

Për zbatimin e masave të parashikuara në Planin e Veprimit të Strategjisë Kombëtare të Barazisë Gjinore 2021 – 2030, do të angazhohen një tërësi institucionesh, duke filluar nga ministrinë e linjës, institucionet e pavarura, njësitë e vetëqeverisjes vendore, akademitë, organizatat e shoqërisë civile dhe organizatat ndërkombëtare.

Strategjia përcakton Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale si institucionin përgjegjës kryesor të raportimit për progresin e saj edhe pse pjesa më e madhe e veprimtarive do të kërkojë bashkëpunim ndërmjet aktorëve të ndryshëm, duke përfshirë edhe organizatat e shoqërisë civile, kryesisht në mbrojtje të të drejtave të grave e vajzave dhe të fokusuar tek fuqizimi i grave e vajzave, si dhe tek arritja e barazisë gjinore dhe zvogëlimi i dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje. Institucionet përgjegjëse për çdo masë sipas objektivave specifike dhe fushave të politikës janë të përcaktuara në Matricën e Logjikës së ndërhyrjes në Aneksin 4 të këtij dokumenti.

Llogaridhënia, Monitorimi dhe Raportimi.

Llogaridhënia.

Kuadri monitorues do të ushqejë orientimin e politikave në kuadër të Sistemit të Planifikimit të Integruar (SPI) i cili është sistemi kryesor vendimmarrës që përcakton drejtimin strategjik dhe alokimin e burimeve të vendit. Ai do të furnizojë me raporte monitoruese dhe vlerësuese Grupin e Menaxhimit të Integruar të Politikave (GMIP), për Sektorin e Punësimit dhe atë Social, i ngritur me Urdhërin e Kryeministrit Nr.129 datë 21.09.2015 “Për marrjen e masave institucionale dhe operacionale për zbatimin e qasjes sektoriale dhe krijimin e Grupeve të Menaxhimit të Integruar të Politikave (GMIP) të cilat monitorojnë reformat sektoriale në Shqipëri në përputhje me Prioritetet e Qeverisë, Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI), procesin e Programit Buxhetor Afatmesëm (PBA), procesin e anëtarësimit në BE dhe detyrimet ndërkombëtare të Shqipërisë. Përfaqja dhe rishikimi i dokumentit strategjik do të jetë sipas kërkesave të VKM-së nr. 290, datë 11.4.2020, “Për krijimin e bazës së të dhënave shtetërore të sistemit informatik të planifikimit të integruar (SIPI/IPSIS), për të siguruar përputhshmërinë me sistemin IPSIS”.

Ndërsa për përcaktimin e bazës së treguesve për masat e reja të propozuara, sugjerohet që të ndërmerren veprimet e vlerësimit të situatës dhe përcaktimit të kësaj bazë përmes sondazheve e studimeve.

Monitorimi.

Monitorimi i progresit të zbatimit të objektivave dhe masave të kësaj strategjie dhe planit të saj të veprimit do të paraqitet në mënyrë periodike edhe në Këshillin Kombëtar të Barazisë Gjinore. MSHMS do të udhëzojë dhe mbështesë gjithashtu bashkitë në zbatimin e Planit Kombëtar të Veprimit në plane të zbatueshme në nivelin vendor, e në mënyrë të veçantë në

përgatitjen e planeve përkatëse në përputhje dhe me Kartën Evropiane për Barazi të grave dhe burrave në jetën vendore.

Gjatë punës së përditshme, përgjegjësia për monitorimin e zbatimit të Planit të Veprimit qëndron te nëpunëset/nëpunësit e barazisë gjinore dhe koordinatore/koordinatorët vendorë për trajtimin e rasteve të dhunës në familje.

MSHMS ka rol koordinues dhe raporton në mënyrë periodike mbi ecurinë e zbatimit vjetor. Organizatat e shoqërisë civile luajnë gjithashtu një rol të rëndësishëm në ndërgjegjësimin rreth problemeve në zbatimin dhe në mbështetjen e proceseve të mbledhjes së të dhënave, ofrimit të shërbimeve dhe zbatimit të legjislacionit e politikave në tërësi për avancimin drejt barazisë gjinore.

Krahas zbatimit të masave të përcaktuara në Strategji dhe Planin e Veprimit, monitorimi i vazhdueshëm i strukturave të angazhuara për përmbushjen e detyrimeve që rrjedhin nga ky dokument konsiderohet i nevojshëm për të analizuar gjendjen reale gjatë zbatimit të tij me qëllim përmbushjen e objektivave në mënyrë sa më efektive.

Më konkretisht do të ndërmerren këto masa:

- do të monitorohen treguesit e përcaktuar në strategji;
- do të rekomandohen ndryshime në programet sektoriale, duke pasur parasysh arritjet, rrethanat, risqet dhe rreziqet si dhe eksperiencat e mëparshme, si dhe në përputhje me rekomandimet e progres raporteve të Bashkimit Evropian dhe dokumentave të tjerë ndërkombëtarë;
- do të sigurohen konsultime me palët e interesit, përfshirë shpërndarjen sistematike të informacionit për publikun;
- monitorimi do të kryhet bazuar në raporte vjetore për monitorimin dhe koordinimin e zbatimit të objektivave dhe masave të planit të veprimit.

Përmirësimet në sistemin e monitorimit dhe vlerësimit synojnë të lehtësojnë/ndihmojnë në përafrimin e kuadrit strategjik dhe prioritetëve në fusha të ndryshme dhe të informojnë për politikat e vendit të lidhura me avancimin drejt barazisë gjinore dhe zvogëlimin e dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje.

Vlerësimi.

Për shkak të kohëzgjatjes dhjetë vjeçare të zbatimit të strategjisë kombëtare dhe përputhjes së saj me OZHQ-të, është menduar që përveç monitorimeve vjetore të zbatimit të kësaj strategjie, të ketë edhe një proces vlerësimi të përgjithshëm në vitin e pestë të zbatimit të saj. Bazuar mbi këtë vlerësim mund të ndyshohen/hiqen (nëse janë realizuar plotësisht) dhe shtohen jo vetëm veprime e masa, por edhe objektiva specifike nën qëllimet strategjike bazë të dokumentit.

Raportimi.

Të gjithë institucionet e ngarkuara me zbatimin e SKBGJ 2021 – 2030 do të hartojnë raporte mbi bazë 6-mujore dhe një vjeçare në zbatim të detyrimeve të përcaktuara në këtë strategji dhe të zbërthyer në planin e saj të veprimit, si dhe do të hedhin të dhëna në sistemin IPSIS.

MSHMS do të jetë institucioni udhëheqës, i cili do të mbledhë, përpunojë dhe analizojë raportet periodike 6-mujore dhe 1-vjeçare që do të përcillen nga të gjitha institucionet e ngarkuara në përmbushje të objektivave dhe masave përkatëse.

Institucionet duhet të raportojnë periodikisht për realizimin e masave, me periodicitet 6 mujor përmes të dhënave të raportuara në Sistemin Informativ për Planifikimin Strategjik të Integruar (IPSIS) në Këshillin e Ministrave dhe në Sekretariatit Teknik Ndërinstitucional.

PJESA IV: ANALIZA BUXHETORE.

4.1. Analiza e buxhetit për zbatimin e SKBGJ 2021-2023

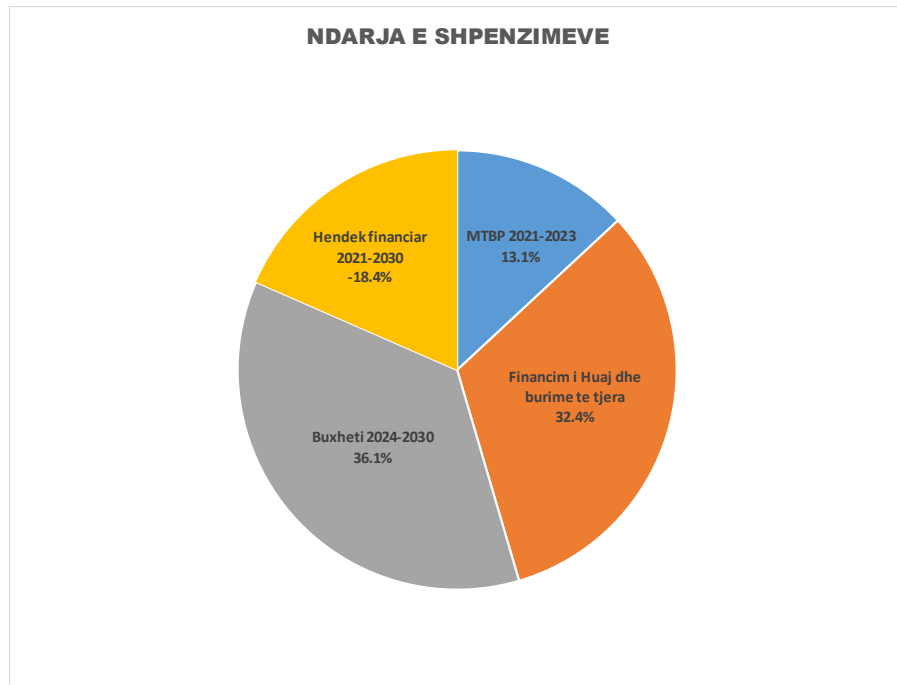
Ky kapitull përshkruan shpërndarjen e kostove indikative dhe burimeve financiare që financojnë masat e Strategjisë Kombëtare të Barazisë Gjinore 2021-2030. Efektet financiare janë përllogaritur për çdo masë bazuar në aktivitetet që janë të parashikuar në Planin e Veprimit të zbatimit të kësaj strategjie. Efektet financiare përballohen nga buxhetet respektive vjetore të institucioneve të ngarkuara me zbatimin e masave, nga buxhete të donatorëve dhe institucioneve të tjera që janë ngarkuar për zbatimin e një pjesë të masave.

Procesi i kostimit është mbështetur në konsultimin e dokumentave kombëtarë, përfshirë këtu Programi Buxhetor Afatmesëm 2021-2023, si dhe konsultimet me të gjitha institucionet e përfshira, si dhe kostot historike nga zbatimi i strategjisë pararendëse. Plani i veprimit për zbatimin e kësaj strategjie shoqërohet me një kostim analitik të secilës masë.

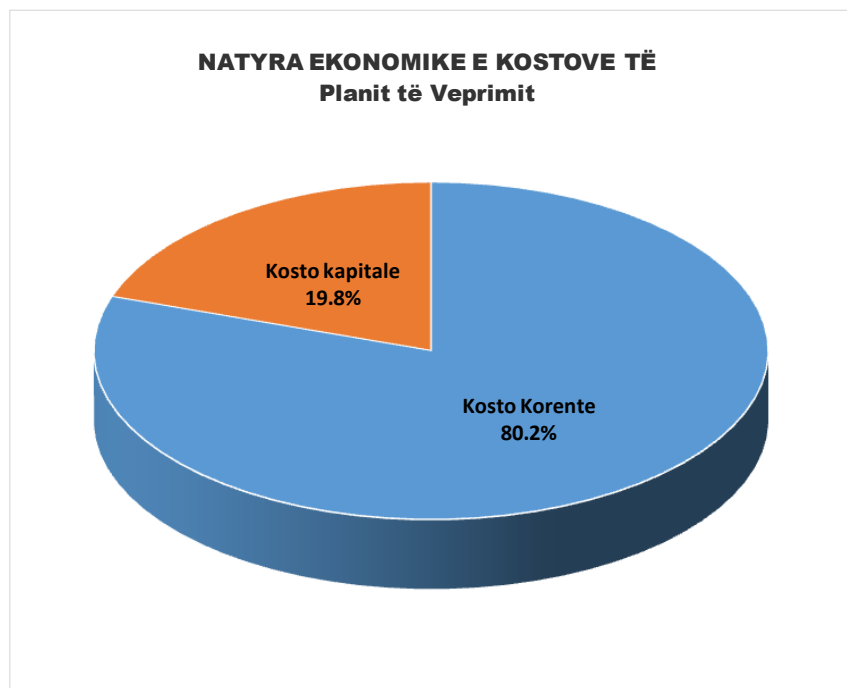
Kostoja e përgjithshme e përllogaritur për zbatimin e SKBGJ 2021 - 2030 është **3,381,701,259 Lekë**, ose **27,271,784 Euro**. Kursi mesatar për referencë është përllogaritur me 124 lek për 1 euro. Tabela pasqyron kostot financiare, burimet e financimit dhe hendekun financiar përgjatë 10 viteve të zbatimit të SKBGJ 2021 - 2030.

Qëllimi i Politikave	Natyra/ Tipologjia e Kostove	Kostoja Totale	Kostot e Planifikuara	Kosto për tu	Hendeku
		2021-2030	PBA 2021-2023/ Burime të tjera dhe Donatorët	Planifikuar në Buxhetin 2024- 2030	Financiar 2021-2030
P1: Përmbushja e të drejtave ekonomike dhe sociale për gratë dhe burrat në shoqëri dhe fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme,	Korente	696,104,214	435,745,026	188,947,940	72,963,748
	Kapitale	20,010,000	6,900,000	11,557,500	
P2: Përmbushja e të drejtave të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve nga të gjitha grupet për pjesëmarrje dhe udhëheqje të barabartë në vendimmarrjen publike	Korente	98,284,272	31,406,736	11,988,480	54,889,056
	Kapitale	0	0	0	
P3: Zvogëlimi i të gjitha formave të praktikave të dëmshme, dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Korente	1,523,129,993	704,276,300	448,384,532	435,389,161
	Kapitale	648,945,000	271,870,000	312,155,000	
P4: Aplikimi i integritit gjinor si mjeti kryesor për arritjen e barazisë gjinore në shoqëri	Korente	394,963,280	86,422,580	248,233,384	60,307,316
	Kapitale	264,500	264,500	0	
TOTALI [Leke]		3,381,701,259	1,536,885,142	1,221,266,836	623,549,281
TOTALI [Euro] <i>1 euro 124 Leke</i>		27,271,784	12,394,235	9,848,926	5,028,623

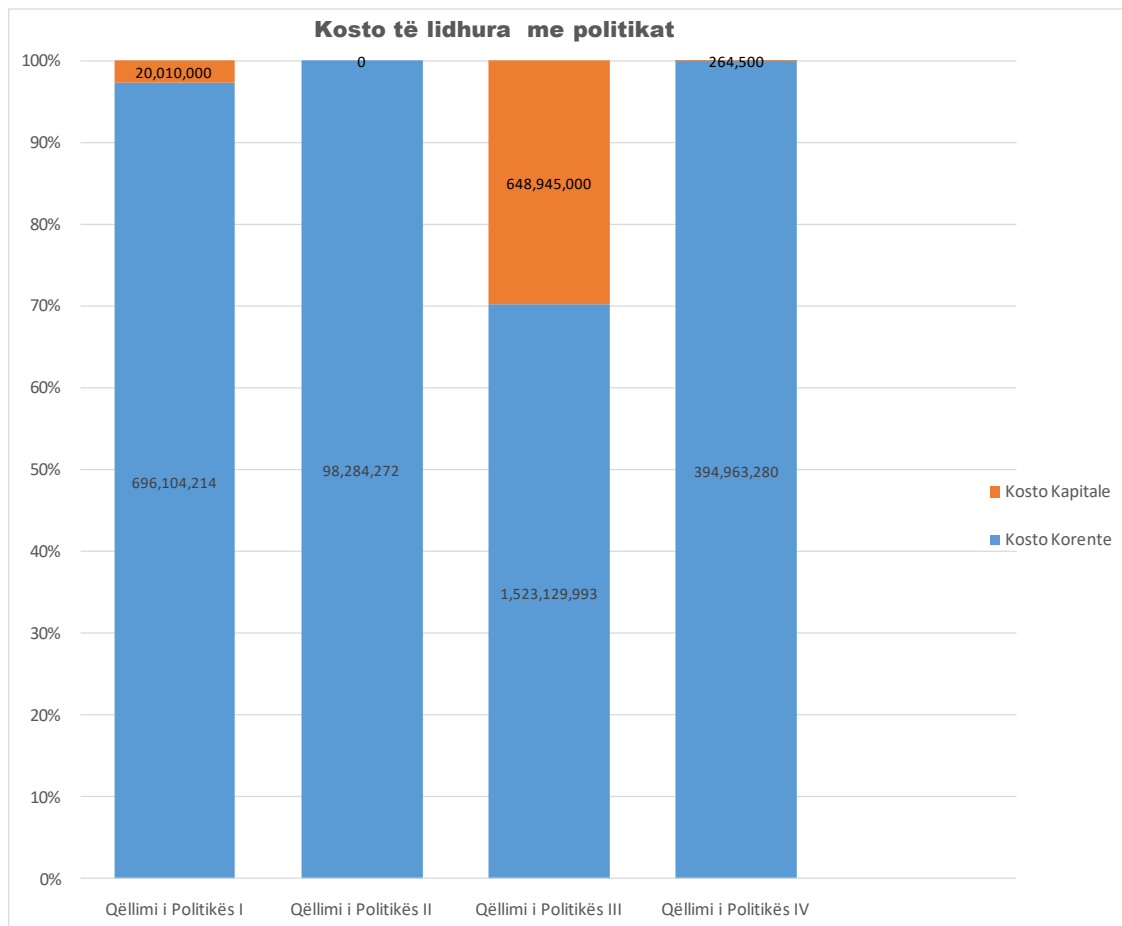
Financimi i planit të veprimit të zbatimit të kësaj strategjie do të realizohet nga disa burime, por buxheti i shtetit, fondet e NJVV dhe mbështetja financiare e donatorëve mbeten burimet kryesore. Për periudhën 2021-2030, buxheti i shtetit pritet të financojë zbatimin e planit në masën 49.2% të financimit të nevojshëm, 35% pritet të financohet nga burime të tjera dhe donatorët, ndërsa 20% është hendek financiar.

Kostot korente zënë rreth 80.2% të shpenzimeve totale, ndërsa pjesa tjetër (19.8%) është e parashikuar për kosto kapitale.

Të ndara sipas qëllimeve të politikave, kostot pasqyrohen në grafikun më poshtë:

Qëllimi i Politikës III, pritet të ketë në terma financiare peshën më të madhe në zbatimin e strategjisë, përkatësisht 64.2%. Qëllimi i Politikës I kap vlerën 21.2%, ndërsa Qëllimet e Politikës IV dhe II kapin respektivisht 11.7% dhe 2.9 % të koston së përgjithshme të strategjisë.

Strategjia do të rishikohet pas 5 vitesh (në vitin 2025) për ta përshtatur me progresin në zbatimin e masave, por edhe për ta azhornuar atë konform nevojave dhe programeve buxhetore afatmesme 2026-2028, të çdo institucioni. Për masat të strategjisë që janë të pambluara financiarisht, institucionet përgjegjëse do të planifikojnë nevojat për financime buxhetore nëpërmjet programeve buxhetore përkatëse, si pjesë e procesit të planifikimit të programit afatmesëm buxhetor dhe buxhetit vjetor, si dhe do të negociojnë me donatorë të ndryshëm për t'i bashkëfinancuar disa aktivitete.

ANEKS 1. MATRICA E QËLLIMEVE TË POLITIKËS DHE TREGUESIT

Emertimi i Indikatorit	Lidhja me Nr e Shtylles se SKZHI	Qëllimi/Objektivi Strategjik ne SKZHI	Qëllimi I Politikës	Objektivi Specifik me te cilin lidhet indikatorit/treguesi	Burimi i të dhënave për monitorimin e treguesit të
Shkalla e punësimit sipas gjinisë	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Qëllimi Strategjik 1 - Përbushja e të drejtave ekonomike dhe sociale për gratë dhe burrat në shoqëri, si dhe fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, duke synuar një rritje dhe qendrueshmëri të ekonomisë mjedisore (së gjelbër), si dhe pjesëmarrjen e tyre të barabartë në digitalizim.	INSTAT/LFS
Punësimi jo formal si një përqindje e totalit të punësimit jo bujqësor, sipas gjinisë (SDG 8.3.1)	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Qëllimi Strategjik 1 - Përbushja e të drejtave ekonomike dhe sociale për gratë dhe burrat në shoqëri, si dhe fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, duke synuar një rritje dhe qendrueshmëri të ekonomisë mjedisore (së gjelbër), si dhe pjesëmarrjen e tyre të barabartë në digitalizim.	INSTAT/LFS
Numri mesatar i oreve të shpenzuara në punët shtëpiake dhe kujdesin shtëpiak sipas gjinisë (SDG 5.4.1)	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Qëllimi Strategjik 1 - Përbushja e të drejtave ekonomike dhe sociale për gratë dhe burrat në shoqëri, si dhe fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, duke synuar një rritje dhe qendrueshmëri të ekonomisë mjedisore (së gjelbër), si dhe pjesëmarrjen e tyre të barabartë në digitalizim.	INSTAT/TUS
Përqindja e vendeve të mbajtura nga grave në (a) parlamentin kombëtar dhe (b) qeverisjen vendore (SDG 5.5.1)	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Qëllimi Strategjik 2 - Përbushja e të drejtave të grave dhe burrave, nga të gjitha grupet për pjesëmarrje dhe udhëheqje të barabartë në vendimmarrjen publike.	KQZ
Përqindja e grave dhe vajzave të moshës 15+ i nështruar dhunës fizike, seksuale ose psikologjike nga partneri aktual ose ish-imitim të 12 muajve të mëparshëm (SDG 5.2.1)	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Rritja e përfaqesimit të grave në politikë dhe vendimmarrje	Sigurimi i barazisë gjinore	Qëllimi Strategjik III - Zvogëlimi i të gjitha formave të dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	INSTAT
Përqindja e femrave të moshës 20-24 vjeç që janë martuar ose hynë në një marrëdhënie para moshës 18 vjeç (SDG 5.3.1)	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Rritja e përfaqesimit të grave në politikë dhe vendimmarrje	Sigurimi i barazisë gjinore	Qëllimi Strategjik III - Zvogëlimi i të gjitha formave të dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	INSTAT/ISHP

ANEKS 2. MATRICA E OBJEKTIVAVE SPECIFIKE DHE TREGUESIT

Emertimi i Indikatorit	Lidhja me Nr e Shtyllës së SKZHI	Qëllimi/Objektivi Strategjik në SKZHI	Qëllimi i Politikës	Objektivi Specifik me të cilin lidhet indikatorit/treguesi	Burimi i të dhënave për monitorimin e treguesit të
I.2.a. Numri i aktiviteteve ndërgjegjëse në zonat rurale dhe urbane mbi legjislacionin e përmirësuar në lidhje me të drejtat pronësore të grave dhe vajzave, me fokus të drejtën e pronësisë mbi tokën bujqësore.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik I.2: Rritja e aksesit të grave, nga të gjitha grupet (pra, nga zonat rurale, nga minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, etj) në shërbimet dhe produktet financiare, si dhe në burimet produktive.	MBZHR
I.2.b. Përqindja e grave dhe vajzave të cilat gëzojnë pronësinë, si dhe kanë akses e kontrolli mbi tokën bujqësore.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik I.2: Rritja e aksesit të grave, nga të gjitha grupet (pra, nga zonat rurale, nga minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, etj) në shërbimet dhe produktet financiare, si dhe në burimet produktive.	Kadastra dhe INSTAT
I.3.a. Përqindja e punëkërkueseve të papunë, të punësuar nëpërmjet ndërmjetësimeve të zyrave të punësisë ndaj totalit të punëkërkueseve të papunë të punësuar nga këto zyra punësimi, në shkallë vendi, disagreguar sipas moshës, grupeve të caktuara.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik I.3: Zvogëlimi i barrierave që i mbajnë gratë larg tregut të punës, si dhe rritja e aksesit të grave nga të gjitha grupet (pra, nga zonat rurale, nga minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, etj), për punë të denjë edhe në sektorët jo-tradicionale të punësisë, (në veçanti në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë).	SHKP
I.3.b. Përqindja e grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, të punësuar në sektorët jo-tradicionale (prodhim, ndërtim, industri nxjerrëse, energji, gaz dhe furnizimi me ujë)	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik I.3: Zvogëlimi i barrierave që i mbajnë gratë larg tregut të punës, si dhe rritja e aksesit të grave nga të gjitha grupet (pra, nga zonat rurale, nga minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, etj), për punë të denjë edhe në sektorët jo-tradicionale të punësisë, (në veçanti në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë).	INSTAT/LFS
I.3.c. Përqindja e vajzave, nga të gjitha grupet, të cilat studiojnë në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik I.3: Zvogëlimi i barrierave që i mbajnë gratë larg tregut të punës, si dhe rritja e aksesit të grave nga të gjitha grupet (pra, nga zonat rurale, nga minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, etj), për punë të denjë edhe në sektorët jo-tradicionale të punësisë, (në veçanti në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë).	Ministria e Arsimit-INSTAT
II.1.a. Përqindja e grave dhe vajzave nga të gjitha grupet e përfshirë në vendim-marrjen publike në nivel vendor	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Rritja e përfaqësimit të grave në politikë dhe vendimarrje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik II.1: Krijimi i kushteve që mundësojnë pjesëmarrjen të barabartë të grave, burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet, në vendim-marrjen publike, në nivel vendor.	INSTAT/SILC
II.2.a. Përqindja e popullsisë që mbështet modelet e pjesëmarrjes së barabartë të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve nga të gjitha grupet, në vendim-marrje	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Rritja e përfaqësimit të grave në politikë dhe vendimarrje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik II.2: Përforcimi i qëndrimeve dhe sjelljeve shoqërore që nxisin pjesëmarrjen dhe udhëheqjen e barabartë të grave dhe burrave, në vendim-marrjen në nivel vendor	INSTAT/SILC
III.2.b. Përqindja e buxhetit të shërbimeve sociale dedikuar funksionimit të qendrave të shërbimeve mbështetëse të specializuara për të gjitha format e dhunës, e disagreguar sipas situatës: në situatë normale dhe në situatë të krizave humanitare e gjendjeve të fatkeqësive natyrore.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik III.2: Rritja e aksesit në shërbimet mbështetëse të specializuara për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, nga të gjitha grupet, të cilët përjetojnë dhunë seksuale dhe forma të tjera të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, si në situatë normale ashtu dhe në situatë të krizave humanitare e gjendjeve të fatkeqësive natyrore.	MSHMS&MFE
III.2.d. Përqindja e rasteve të referuar të dhunës me bazë gjinore dhe dhunës seksuale kundër grave që është hetuar dhe dënuar	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik III.2: Rritja e aksesit në shërbimet mbështetëse të specializuara për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, nga të gjitha grupet, të cilët përjetojnë dhunë seksuale dhe forma të tjera të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, si në situatë normale ashtu dhe në situatë të krizave humanitare e gjendjeve të fatkeqësive natyrore.	Ministria e Drejtësisë/Gjykata/Prokuroria
III.4.a. Numri i të rejave dhe të rinjve të trajnuar dhe angazhuar si agjentë ndryshimi në lëvizjen kombëtare të brezit të barazisë.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik III.4: Përgatitja e një brezi të ri të barazisë ku gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, nga të gjitha grupet, janë agjentë të ndryshimit në lidhje me normat diskriminuese shoqërore dhe stereotipet gjinore.	MSHMS
III.5.a. Përqindja e grave dhe burrave, vajzave dhe djemve, që marrin informacion gjatëpërfshirës mbi shëndetin e tyre seksual e riprodhues, disagreguar sipas seksit, moshës dhe karakteristikave të tjera personale.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik III.5: Fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, nëna të vetme, të dhunuara, etj) për të pasur kontroll të plotë, për të vendosur lirshëm dhe me përgjegjësi për çështjet që lidhen me shëndetin seksual e riprodhues.	INSTAT/SHIP
III.5.b. Përhapja e kontraceptivëve në mesin e grave që janë të martuara ose në një marrëdhënie, moshë 15-49 vjeç (SDG 3.7.1)	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik III.5: Fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, nëna të vetme, të dhunuara, etj) për të pasur kontroll të plotë, për të vendosur lirshëm dhe me përgjegjësi për çështjet që lidhen me shëndetin seksual e riprodhues.	ISHP&INSTAT
IV.1.a. Përqindja e buxhetit dedikuar strukturës shtetërore kryesore përgjegjëse të Barazisë Gjinore.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik IV.1: Fuqizimi i mekanizmit kombëtar të barazisë gjinore	MFE
IV.2.b. Numri i strategjive të reja që kanë të përfshijë integrimin gjinor	3. INVESTIMI NË KAPITAL NIEREZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik IV.2: Monitorimi i zbatimit të programeve në të cilat është aplikuar buxhetimi i përgjigshëm gjinor, në nivel qendror.	MSHMS

ANEKS 3. MATRICA E MASAVE DHE TREGUESIT

Loji i treguesit	Emertimi i Indikatorit	Lidhja me Nr e Shtyllës së SKZHI	Qëllimi/Objektivi Strategjik në SKZHI	Qëllimi i Politikës	Objektivi Specifik me të cilin lidhet indikatorit/treguesi	Burimi i të dhënave për monitorimin e treguesit të
masa	I.1.a. Numri i aktivitetëve ndërgjegjësues mbi legjislaicionin në fuqi në lidhje me format e lejeve të paguara të lejueshme për secilin princ në legjislaicionin shqiptar.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik I.1: Zbatimi i kuadrit ligjor dhe politikave të përmirësuara, që mundësojnë ndarje të barabartë të punës dhe kujdesit të papaguar në familje, ndërmjet grave dhe burrave.	MSHMS
masa	I.1.b. Numri i prindërve që aplikojnë dhe përfitojnë marrjen e secilës formë të lejes së paguar, në vit, i disagreguar sipas seksit, moshës, etnisë, vendbanimit, aftësisë së kufizuar, etj dhe sipas institucioneve apo bizneseve që e mundësojnë dhënien e saj.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik I.1: Zbatimi i kuadrit ligjor dhe politikave të përmirësuara, që mundësojnë ndarje të barabartë të punës dhe kujdesit të papaguar në familje, ndërmjet grave dhe burrave.	ISSH
masa	I.2.c. Numri i praktikave të miratuara për krijimin e lehtësirave fiskale dhe mbështetjes së grave dhe vajzave për fillimin e bizneseve të tyre fokusuar tek ekonomia mjedisore dhe dixhitalizimi, në nivel qendror e vendor.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik I.2: Rritja e aksesit të grave, nga të gjitha grupet (pra, nga zonat rurale, nga minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, etj) në shërbimet dhe produktet financiare, si dhe në burimet produktive.	MFE & AIDA&Bashkia
masa	I.2.d. Numri i grave dhe të vajzave të subvencionuara për të filluar bizneset e tyre lidhur me ekonominë mjedisore dhe dixhitalizimin, disagreguar sipas moshës, vendbanimit, etnisë, etj.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik I.2: Rritja e aksesit të grave, nga të gjitha grupet (pra, nga zonat rurale, nga minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, etj) në shërbimet dhe produktet financiare, si dhe në burimet produktive.	MFE & AIDA&Bashkia
masa	I.3.d. Numri i të punësuarave/punësuarve, nga të gjitha grupet, që denoncojnë dhunë apo ngacmim në vendin e punës, disagreguar sipas gjinisë, moshës, dhe shumë faktorëve të tjerë individualë, si dhe sipas sektorit të punësimit.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik I.3: Zvogëlimi i barrierave që i mbajnë gratë larg tregut të punës, si dhe rritja e aksesit të grave nga të gjitha grupet (pra, nga zonat rurale, nga minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, etj), për punë të denjë edhe në sektorët jo-tradicionale të punësimit, (në veçanti në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë).	MSHMS
masa	I.3.e. Numri i bashkive që shtojnë shërbimet sociale përmes mbështetjes nga Fondi Social	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Fuqizimi ekonomik i grave dhe promovimi i pavarësisë së tyre ekonomik	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik I.3: Zvogëlimi i barrierave që i mbajnë gratë larg tregut të punës, si dhe rritja e aksesit të grave nga të gjitha grupet (pra, nga zonat rurale, nga minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, etj), për punë të denjë edhe në sektorët jo-tradicionale të punësimit, (në veçanti në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë).	MSHMS
masa	III.1.a. Numri i propozimeve të paraqitura dhe miratuara në Kuvend në lidhje me përmirësimin e legjislaicionit ekzistues penal dhe civil, për sa i takon ndalimit të praktikave të dëmshme dhe saktësisimit apo përfshirjes së masave ndëshkues e për të gjitha format e dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, në përputhje me rekomandimet e GEVIO-s dhe CEDAW	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik III.1: Mbrojtja më e mirë e grave, burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet, nga të gjitha format e dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje, përmes përmirësimit të legjislaicionit, zbatimit efektiv të tij, përfshirë dhe ndëshkimin e dhunuesve dhe vënien në funksionim të programeve rehabilituese	Ministria e Drejtësisë
masa	III.1.b. Numri i programeve rehabilituese për dhunuesit të ngritura dhe funksionale sipas standardeve të miratuara	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik III.1: Mbrojtja më e mirë e grave, burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet, nga të gjitha format e dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje, përmes përmirësimit të legjislaicionit, zbatimit efektiv të tij, përfshirë dhe ndëshkimin e dhunuesve dhe vënien në funksionim të programeve rehabilituese	MSHMS
masa	III.2.a. Numri i shërbimeve mbështetëse të specializuara për të mbijetuarat/mbijetuarit e dhunës, të ngritura apo zgjeruara, disagreguar sipas llojit të shërbimit, grupit të synuar dhe karakteristikave të këtij grupi.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik III.2: Rritja e aksesit në shërbimet mbështetëse e të specializuara për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, nga të gjitha grupet, të cilët përjetojnë dhunë seksuale dhe forma të tjera të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, si në situata normale ashtu dhe në situata të krizave humanitare e gjendjeve të fatkeqësive natyrore.	MSHMS
masa	III.2.c. Numri i MKR në vend të cilët kanë të emëruar një ose më shumë Koordinatorë/Koordinatorë Vendorë me kohë të plotë, dedikuar vetëm për këtë funksion.	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik III.2: Rritja e aksesit në shërbimet mbështetëse e të specializuara për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, nga të gjitha grupet, të cilët përjetojnë dhunë seksuale dhe forma të tjera të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, si në situata normale ashtu dhe në situata të krizave humanitare e gjendjeve të fatkeqësive natyrore.	Bashkitë
masa	III.3.a. Numri i Qendrave të Ndihmës Ligjore Falas të ngritura në vend	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik III.3: Përmirësimi i qasjes në drejtësi të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, për të mbrojtur të drejtat e tyre.	MSHMS
masa	IV.2.a. Numri i ministrive të linjës që publikojnë në faqet e tyre të dhëna mbi monitorimin e zbatimit të programeve në të cilat kanë aplikuar buxhetimin gjinor	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik IV.2: Monitorimi i zbatimit të programeve në të cilat është aplikuar buxhetimi i përgjigjshëm gjinor, në nivel qendror.	MSHMS
masa	IV.3.a. Numri i bashkive që kryejnë rregullisht analizën gjinore dhe monitorimin e buxhetit nga këndvështrimi gjinor	3. INVESTIMI NË KAPITAL NJERËZOR DHE KOHEZION SOCIAL	11.8 Sigurimi i barazisë gjinore - Qëllimi strategjik - Reduktimi i dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje	Sigurimi i barazisë gjinore	Objektivi specifik IV.3: Mbështetja e Njësisë të Vetëqeverisjes Vendore për njohtjen dhe zbatimin e detyrimit ligjor për aplikimin e buxhetimit të përgjigjshëm gjinor.	MSHMS

ANEKS 4. LOGJIKA E NDËRHYRJES, INSTITUCIONET PËRGJEGJËSE, AFATET KOHORE

LOGJIKA E NDËRHYRJES

Qëllimi Strategjik I:	Përbushja e të drejtave ekonomike dhe sociale për gratë dhe burrat në shoqëri dhe fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, etj), duke synuar një rritje dhe qendrueshmëri të ekonomisë mjedisore (së gjelbër), si dhe pjesëmarrjen e tyre të barabartë në dixhitalizim.				
Objektivi specifik I.1:	Zbatimi i kuadrit ligjor dhe politikave të përmirësuara, që mundësojnë ndarje të barabartë të punës dhe kujdesit të papaguar në familje, ndërmjet grave dhe burrave, vajzave dhe djemve.				
Rezultatet e pritshme:	<ul style="list-style-type: none"> i. Kuadri ligjor dhe i politikave që lejon marrjen e lejes së paguar të lindjes së fëmijës, lejes prindërore dhe lejes së përkujdesjes ndaj fëmijës, nga të dy prindërit, i njohur dhe i zbatueshëm në institucionet shtetërore dhe ato private. ii. Politika të përmirësuara, që mundësojnë zbatimin e të drejtës për marrjen e lejeve të paguara nga secili prind, sipas legjislacionit në fuqi, pavarësisht situatave të emergjencave civile e fatkeqësive natyrore. iii. Punëdhënëse dhe punëdhënës publikë e privatë që nxitin balancimin e angazhimit të të dy prindërve në punën dhe kujdesin e papaguar në familje, duke aplikuar rregullisht dhënien e lejeve të paguara të lejueshme për secilin prind në legjislacionin shqiptar, përfshirë dhe në situata të emergjencave civile e fatkeqësive natyrore. 				
Treguesit:	<p>I.1.a. Numri i aktiviteteve ndërgjegjësuese mbi legjislacionin në fuqi në lidhje me format e lejeve të paguara të lejueshme për secilin prind në legjislacionin shqiptar.</p> <p>I.1.b. Numri i prindërve që aplikojnë dhe përfitojnë marrjen e secilës formë të lejes së paguar, në vit, i disagreguar sipas seksit, moshës, etnisë, vendbanimit, aftësisë së kufizuar, etj dhe sipas institucioneve apo bizneseve që e mundësojnë dhënien e saj.</p>	<p><i>Baseline:</i> 1 (2020)</p> <p>Do përcaktohet në 2021 (studim)</p>	<p><i>Target</i> 5 (2025)</p> <p>10% në 2025</p>		
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTI	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE	AFATI KOHOR
I.1.1. Informimi i punëdhënësve/punëdhënësve, punëmarrësve/punëmarrësve dhe shoqërisë në tërësi, mbi format e lejeve të paguara, të lejueshme për secilin prind në legjislacionin shqiptar.			MFE	SHKP, MSHMS, ISSH, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2021 - 6M-II- 2025
<i>I.1.1.a. Përgatitja e fletëpalosjeve/broshurave informuese mbi parashikimet në kuadrin ligjor në lidhje me format e lejeve të pagueshme të lejuara për secilin prind në Shqipëri.</i>		<i>10,000 fletëpalosje të prodhura dhe</i>	<i>MFE</i>	<i>SHKP, ISSH, org. ndërkombëtare</i>	6M-II- 2021 - 6M-I-2022

	<i>shpërndara në të gjithë vendin</i>			
<i>I.1.1.b. Takime informuese (online) me stafet drejtuese të institucioneve shtetërore në nivel qendror dhe vendor.</i>	<i>1 takim i organizuar me ministritë e linjës dhe institucionet e pavarura 12 takime të organizuara në nivel qarku</i>	<i>MFE</i>	<i>SHKP, ISSH, MSHMS, qarku, NJVV, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2021 - 6M-II-2022</i>
<i>I.1.1.c. Takime informuese (online) me punonjëset dhe punonjësit e institucioneve shtetërore në nivel qendror dhe vendor.</i>	<i>1 takim i organizuar me ministritë e linjës dhe institucionet e pavarura 12 takime të organizuara në nivel qarku</i>	<i>MFE</i>	<i>SHKP, ISSH, MSHMS, qarku, NJVV, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2021 - 6M-II-2022</i>
<i>I.1.1.d. Takime informuese (ballë për ballë) me stafet drejtuese të institucioneve private/bizneseve në mbarë vendin</i>	<i>61 takime të realizuara në mbarë vendin</i>	<i>MFE</i>	<i>SHKP, ISSH, NJVV, bizneset, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I-2022 - 6M-II-2025</i>
<i>I.1.1.e. Takime informuese (ballë për ballë) me punonjëset dhe punonjësit e institucioneve private/bizneseve në mbarë vendin</i>	<i>61 takime të realizuara në mbarë vendin</i>	<i>MFE</i>	<i>SHKP, ISSH, NJVV, bizneset, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I-2022 - 6M-II-2025</i>
<i>I.1.1.f. Emisione televizive mbi format e lejeve të paguara, të lejueshme për secilin prind në legjislacionin shqiptar.</i>	<i>5 emisione televizive të zhvilluara</i>	<i>MFE</i>	<i>SHKP, ISSH, MSHMS, NJVV, TVSH, mediat private, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II-2021 - 6M-II-2025</i>
<i>I.1.1.g. Publikimi i informacioneve të nevojshme në internet dhe mediat sociale.</i>	<i>1 link i hapur në faqen zyrtare të ministrisë dhe informacione të</i>	<i>MFE</i>	<i>SHKP, MSHMS, ISSH, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II-2021 - 6M-II-2025</i>

	<i>publikuara në mediat sociale</i>			
I.1.2. Përmirësimi i kuadrit ligjor dhe të politikave që mundësojnë ndarje të barabartë të punës dhe kujdesit të papaguar në familje, ndërmjet grave dhe burrave (si: fleksibiliteti i të punuarit nga shtëpia, zgjatja e kohës së lejeve të paguara për të dy prindërit), bazuar në modele të suksesshme ndërkombëtare.		MFE	MD, MSHMS, KMD, Avokati i Popullit, KMD, org. ndërkombëtare	6M-I-2022 - 6M-II-2023
<i>I.1.2.a. Analizë e kuadrit ligjor dhe politikave mbi lejet e paguara, përlogaritjen e pagesave të tyre, kohëzgjatjen, si dhe mbi fleksibilitetin e të punuarit nga shtëpia, për të evidentuar nevojën për përmirësim, bazuar dhe në modelet më të suksesshme ndërkombëtare.</i>	<i>1 raport i përgatitur me gjetjet dhe rekomandimet përkatëse</i>	MFE	<i>SHKP, ISSH MD, MSHMS, KMD, Avokati i Popullit, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I-2022</i> - <i>6M-II-2022</i>
<i>I.1.2.b. Takim online për lancimin e gjetjeve nga analiza e kuadrit ligjor dhe të politikave.</i>	<i>1 takim konsultues i realizuar</i>	MFE	<i>SHKP, ISSH MD, MSHMS, KMD, Avokati i Popullit, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II-2022</i> - <i>6M-II-2022</i>
<i>I.1.2.c. Përgatitja e projekt propozimeve mbi ndryshimet legislative dhe ose të politikave, bazuar në gjetjet nga analiza e kuadrit ligjor dhe politikave.</i>	<i>Draft projekt propozim/et e përgatitur/a</i>	MFE	<i>SHKP, ISSH MD, MSHMS, KMD, Avokati i Popullit, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I-2023</i> - <i>6M-I-2023</i>
<i>I.1.2.d. Konsultimi i projekt propozimeve me grupet e interesit dhe përmirësimi i tyre bazuar në këto konsultime.</i>	<i>5 takime konsultuese të zhvilluara me grupet e interesit</i>	MFE	<i>SHKP, ISSH MD, MSHMS, KMD, Avokati i Popullit, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I-2023</i> - <i>6M-I-2023</i>
<i>I.1.2.e. Paraqitja në Kuvend dhe miratimi i projekt propozimeve të përgatitura.</i>	<i>VKM me propozimin e miratuar</i>	<i>Kuvendi</i>	<i>MFE, SHKP, ISSH MD, MSHMS, KMD, Avokati i Popullit, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II-2023</i> - <i>6M-II-2023</i>
I.1.3. Monitorimi i zbatimit të kuadrit ligjor dhe të politikave që mundësojnë ndarje të barabartë të punës dhe kujdesit të papaguar në familje, ndërmjet grave dhe burrave, vajzave dhe djemve.		MFE	AKPA, SHKP, MSHMS, ISSH, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-I-2022 - 6M-II-2025

I.1.3.a. Sondazh mbi numrin e punëmarrëseve dhe punëmarrësve të cilat/cilët kanë aplikuar dhe marrë secilën formë të lejes së paguar (baseline për vitet 2019-2021), duke evidentuar dhe ndikimin që patën situatat e emergjencave civile dhe fatkeqësive natyrore.	1 raport vlerësimi i përgatitur	MFE	ISSH, AKPA, SHKP, MSHMS, ISSH, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-I-2022 - 6M-II-2022
I.1.3.b. Tryezë online për lancimin e gjetjeve të studimit për vitet 2019 – 2021.	1 takim konsultues i zhvilluar	MFE	AKPA, SHKP, MSHMS, ISSH, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-I-2022 - 6M-II-2022
I.1.3.c. Sondazh mbi numrin e punëmarrëseve dhe punëmarrësve të cilat/cilët kanë aplikuar dhe marrë secilën formë të lejes së paguar (monitorim për vitet 2022 – 2024).	1 raport vlerësimi i përgatitur	MFE	AKPA, SHKP, MSHMS, ISSH, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-I-2025 - 6M-II-2025
I.1.3.d. Tryezë online për lancimin e gjetjeve të studimit për vitet 2022 – 2024.	1 takim konsultues i zhvilluar	MFE	AKPA, SHKP, MSHMS, ISSH, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-II-2025 - 6M-II-2025
I.1.3.e. Realizimi i studimit mbarëkombëtar për përdorimin e kohës së punës (TUS).	1 raport studimi i përgatitur	INSTAT	MSHMS, ministritë e linjës, NJVV, akademia, org. ndërkombëtare	6M-I-2023 - 6M-II-2024
I.1.3.f. Tryezë online për lancimin e gjetjeve të studimit përdorimin e kohës së punës (TUS).	1 takim konsultues i zhvilluar	INSTAT	MFE, SHKP, MSHMS, ISSH, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-II-2024 - 6M-II-2024
I.1.3.g. Mbledhja/Prodhimi i statistikave gjinore për monitorimin e treguesve për secilin objektiv specifik nën qëllimin strategjik I, duke bërë dhe koordinimin me institucionet përgjegjëse për mbledhjen dhe standardizimin e të dhënave administrative.	Statistika gjinore të prodhuara rregullisht Tregues të monitoruar	INSTAT	Të gjitha ministritë e linjës, institucionet e pavarura, NJVV-të, OSHC, Org. ndërkombëtare	6M-I-2022 - 6M-II-2025
I.1.3.h. Aktivitete informuese mbi rëndësinë e ndarjes së barabartë të punës dhe kujdesit të papaguar në familje, ndërmjet grave dhe burrave, vajzave dhe djemve.	976 aktivitete informuese të realizuara (4 takime në vit në 61 bashki për 4 vjet)	NJVV	MASR/DRAP/ZVA, MSHMS, OSHC, BtF, AVGK, org ndërkombëtare	6M-I-2022 - 6M-II-2025

Objektivi specifik I.2:	Rritja e aksesit të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LBTI+, të moshuara, nëna të vetme, vajza mbi 16 vjeç, etj) në shërbimet dhe produktet financiare, si dhe në burimet produktive.				
Rezultatet e pritshme:	<p>iii. Kuadri ligjor dhe i politikave që garanton gëzimin e të drejtës së pronësisë për gratë dhe vajzat nga të gjitha grupet, përfshirë dhe pronësinë mbi tokën bujqësore, i njohur, zbatuar dhe monitoruar.</p> <p>iv. Praktika të përmirësuara që mundësojnë fuqizimin ekonomik të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, nëpërmjet krijimit të lehtësirave fiskale dhe mbështetjes ekonomike me grante që synojnë orientimin drejt ekonomisë mjedisore (të gjelbër) dhe dixhitalizimit.</p>				
Treguesit:	<p>I.2.a. Numri i aktiviteteve ndërgjegjësuere në zonat rurale dhe urbane mbi legjislacionin e përmirësuar në lidhje me të drejtat pronësore të grave dhe vajzave, me fokus të drejtën e pronësisë mbi tokën bujqësore.</p> <p>I.2.b. Përqindja e grave dhe vajzave të cilat gëzojnë pronësinë, si dhe kanë akses e kontroll mbi tokën bujqësore.</p> <p>I.2.c. Numri i praktikave të miratuara për krijimin e lehtësirave fiskale dhe mbështetjes së grave dhe vajzave për fillimin e bizneseve të tyre fokusuar tek ekonomia mjedisore dhe dixhitalizimi, në nivel qendror e vendor.</p> <p>I.2.d. Numri i grave dhe vajzave të subvencionuara për të filluar bizneset e tyre lidhur me ekonominë mjedisore dhe dixhitalizimin, disagreguar sipas moshës, vendbanimit, etnisë, etj.</p>	<p><i>Baseline:</i> 0 në 2021</p> <p><i>Target:</i> 61 në 2025</p>	<p><u>Do përcaktohet në 2021</u></p> <p>10% më shumë ne 2025</p>	<p><u>Do përcaktohet në 2021</u></p> <p>2 praktika të miratuara deri në 2023</p>	
	<u>Do përcaktohet në 2022</u>	Rritur me 10% deri në 2025			
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTI	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE	AFATI KOHOR
I.2.1. Informimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet mbi legjislacionin e përmirësuar në lidhje me të drejtat pronësore të grave dhe vajzave, me fokus të drejtën e pronësisë mbi tokën bujqësore, si dhe fuqizimi i kapaciteteve të profesionistëve e profesionistëve për të mundësuar ushtrimin e këtyre të drejtave.			MD	MSHMS, MBZHR, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2021 – 6M-II- 2023
<i>I.2.1.a. Përgatitja e fletëpalosjeve/broshurave informuese mbi të drejtat pronësore të grave dhe vajzave, regjistrimin dhe transferimin e pronësisë</i>		<i>10,000 fletëpalosje të prodhura dhe</i>	MD	<i>MSHMS, MBZHR, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2021 – 6M-II- 2021</i>

<i>sipas regjimit martesor apo në bashkëjetesë, legjislacionin fiskal dhe incentivat, përfshirë dhe pronësinë mbi tokën bujqësore.</i>	<i>shpërndara në të gjithë vendin</i>			
<i>I.2.1.b. Takime (ballë për ballë) me gra dhe vajza nga të gjitha grupet, në mbarë vendin.</i>	<i>180 takime të zhvilluara në mbarë vendin</i>	MD	<i>MSHMS, MBZHR, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2021 – 6M-II- 2025</i>
<i>I.2.1.c. Emisione televizive të zhvilluara në TVSH dhe TV private me tematikë të drejtat pronësore të grave dhe vajzave.</i>	<i>10 emisione televizive të zhvilluara</i>	MD	<i>MSHMS, MBZHR, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2021 – 6M-II- 2025</i>
<i>I.2.1.d. Publikimi i informacioneve në internet dhe në mediat sociale.</i>	<i>1 link i hapur në faqen zyrtare të ministrisë dhe informacione të publikuara në mediat sociale</i>	MD	<i>MSHMS, MBZHR, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2021 – 6M-II- 2025</i>
<i>I.2.1.e. Fuqizimi i kapaciteteve të studenteve e studentëve të Fakultetit të Drejtësisë mbi aksesin në drejtësi dhe të drejtat pronësore të grave, përfshirë dhe pronësinë mbi tokën bujqësore.</i>	<i>160 leksione online të zhvilluara (40 në vit) në vit në 10 fakultete të drejtësisë</i>	Fakultetet e Drejtësisë	<i>MD, IAL, UT, universitetet private, MBZHR, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022 – 6M-II- 2025</i>
<i>I.2.1.f. Fuqizimi i kapaciteteve të punonjëseve dhe punonjësve të Qendrave të Ndhmës Ligjore Falas, për trajtimin e çështjeve që lidhen me të drejtat pronësore të grave, përfshirë pronësinë mbi tokën bujqësore, si dhe regjimet pasurore.</i>	<i>12 trajnime online të zhvilluara</i>	MD	<i>ASPA, OJF, Org ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022 – 6M-II- 2025</i>
I.2.2. Nxitja dhe mbështetja e sipërmarrjes së grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, etj), përfshirë dhe idetë inovatore që synojnë drejt ekonomisë mjedisore dhe dixhitalizimit.		MFE	Ministri i Shtetit për Mbrojtjen e Sipërmarrjes, MBZHR, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	6M-II-2021 - 6M-II-2025

			institucionet financiare qendrore, org. ndërkombëtare	
<i>I.2.2.a. Analiza dhe vlerësimi i kuadrit ligjor dhe politikave fiskale që mundësojnë nxitjen e sipërmarrjeve të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, përfshirë dhe sipërmarrjet me fokus tek teknologjia e informimit dhe ekonomia mjedisore, duke pasqyruar dhe ndikimin që kanë krizat si Covid – 19 tek sipërmarrjet e grave.</i>	<i>1 raport i përgatitur, me gjetjet dhe rekomandimet</i>	MFE	<i>Min Shtet.Mbrojtjen e Sipërm. MBZHR, MIE institucionet financiare qendrore, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II-2021 - 6M-I-2022</i>
<i>I.2.2.b. Takim online për lancimin e gjetjeve nga analiza e kuadrit ligjor dhe të politikave.</i>	<i>1 takim i zhvilluar</i>	MFE	<i>Min Shtet.Mbrojtjen e Sipërm. MBZHR, MIE institucionet financiare qendrore, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I-2022 - 6M-I-2022</i>
<i>I.2.2.c. Miratimi i masave/politikave që përmirësojnë situatën e grave sipërmarrëse dhe ndihmojnë në rikuperimin e humbjeve nga Covid-19, apo nga situata të tjera të emergjencave civile e fatkeqësive natyrore.</i>	<i>Lista me masa të propozuara dhe paraqitura për miratim Masat e miratuara</i>	MFE	<i>Min Shtet.Mbrojtjen e Sipërm. MBZHR, MIE institucionet financiare qendrore, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I-2022 - 6M-II-2025</i>
<i>I.2.2.d. Sondazh mbi të drejtat pronësore të grave dhe vajzave në zonat rurale dhe evidentimi i numrit të grave dhe vajzave që gëzojnë pronësi mbi tokën bujqësore (baseline 2019-2021).</i>	<i>1 raport i përgatitur me të dhënat përkatëse</i>	MBZHR	<i>INSTAT, MSHMS, ZRPP, NJVV, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II-2021 - 6M-I-2022</i>
<i>I.2.2.e. Takim online për prezantimin e gjetjeve nga studimi mbi të drejtat pronësore të grave dhe vajzave në zonat rurale.</i>	<i>1 takim i zhvilluar</i>	MBZHR	<i>MBZHR, MSHMS, ZRPP, NJVV, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I-2022 - 6M-I-2022</i>
<i>I.2.2.f. Subvencionimi i sipërmarrjeve të grave dhe vajzave në zonat rurale dhe të grave e vajzave nga të gjitha grupet, që zbatojnë ide inovatore me fokus tek dixhitalizimi dhe ekonomia mjedisore.</i>	<i>Grantet dhe kreditë e dhëna për të paktën 10 gra e vajza në vit</i>	MFE	<i>MBZHR, Min Shtet.Mbrojtjen e Sipërm, MIE institucionet financiare qendrore, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II-2022 - 6M-II-2025</i>

I.2.2.g. Heqja e tarifave vendore për dy vitet e fillimit, për sipërmarrjet e grave dhe vajzave në zonat rurale dhe për sipërmarrjet e grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, në fushën e dixhitalizimit dhe ekonomisë mjedisore.	VKB e miratuar për heqjen e tarifave vendore në 15 bashki çdo vit dhe % e shtuar në buxhet	NJVV	MFE, Min Shtet.Mbrojtjen e Sipërm, MIE org. ndërkombëtare	6M-II- 2022 - 6M-II- 2025
I.2.2.h. Alokimi i fondeve, mbështetja dhe mentorimi i grave dhe vajzave, përfshirë dhe ato nga grupet e marxhinalizuara, në zonat sub-urbane dhe rurale, me qëllim që të mundësohen tek këto gra dhe vajza risitë teknologjike.	% e fondeve e parashikuar për këtë qëllim dhe e rritur me 1% çdo vit	MFE	MBZHR, Min Shtet.Mbrojtjen e Sipërm, MIE MSHMS, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-I-2022 - 6M-II-2025
I.2.2.i. Sondazh mbi të drejtat pronësore të grave dhe vajzave në zonat rurale dhe evidentimi i numrit të grave dhe vajzave që gëzojnë pronësi mbi tokën bujqësore (monitorim 2022 – 2024).	1 raport monitorimi i përgatitur, me të dhënat përkatëse	MBZHR	MSHMS, ZRPP, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-I-2025 - 6M-II-2025
I.2.2.j. Takim online për prezantimin e gjetjeve nga studimi mbi të drejtat pronësore të grave dhe vajzave në zonat rurale.	1 tryezë e zhvilluar	MBZHR	MBZHR, MSHMS, ZRPP, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-II-2025 - 6M-II-2025
I.2.2.k. Mbledhja e të dhënave periodike mbi numrin e sipërmarrjeve të subvencionuara të grave dhe vajzave në zonat rurale dhe të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, që zbatojnë ide inovatore me fokus tek dixhitalizimi dhe ekonomia mjedisore.	Të dhënat e publikuara periodikisht	MFE	MBZHR, MSHMS, ZRPP, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-II-2022 - 6M-II-2025
I.2.2.l. Përfshirja në strategjitë dhe planet e veprimit për mjedisin, i objektivave specifike për barazinë gjinore, në përputhje me Konventat e RIOs, Marrëveshjet Shumëpalëshe Mjedisore, si dhe përfshirja e perspektivës gjinore në të gjitha fishat e projekteve që përgatiten (psh në kuadër të IPA III).	Komunikimet mjedisore, apo propozimet për investimet ndërkombëtare me perspektivën gjinore të integruar	MTM	OJF, org. ndërkombëtare	6M-I-2021 - 6M-II-2025

I.2.3. Fuqizimi i kapaciteteve të shërbimeve këshilluese në nivel vendor dhe institucioneve përgjegjëse në nivel qendror, për ofrimin e shërbimeve të përgjegjshme gjinore për turizmin rural, agro-biznesin dhe zhvillimin e zinxhirit të vlerës.		MBZHR	<i>NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-I-2022 - 6M-II-2023
<i>I.2.3.a. Trajnimi i shërbimeve këshilluese rurale dhe autoriteteve vendore përgjegjëse për shërbime të përgjigjshme gjinore lidhur me turizmin rural, agro-biznesin dhe zhvillimin e zinxhirit të vlerës.</i>	<i>Stafet e shërbimeve këshilluese rurale të trajnuar</i>	MBZHR	<i>NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-II-2021 - 6M-II-2023
<i>I.2.3.b. Trajnimi i stafit përgjegjës për planifikimin, i stafit të financës dhe NBGj në nivel vendor, mbi planifikimin nëpërmjet buxhetimit të përgjigjshëm gjinor të shërbimeve për turizmin rural dhe agrobiznesin, si dhe përfshirjen e tyre në PBA.</i>	<i>Stafet e tre bashkive të pilotuara në këtë drejtim, të trajnuar</i>	MBZHR	<i>NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-I-2022 - 6M-II-2022
<i>I.2.3.c. Fuqizimi i kapaciteteve të këshillave bashkiakë dhe Aleancave të Grave Këshilltare mbi problemet gjinore të grave rurale dhe adresimin e tyre në proceset vendore të buxhetimit.</i>	<i>KB dhe AGK në tre bashkitë e synuara të trajnuar</i>	MBZHR	<i>NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-I-2022 - 6M-II-2022
I.2.4. Ndërtimi i kapaciteteve të grupeve të grave rurale për zhvillimin e aftësive të biznesit, qasjen në financim, si dhe veprime specifike të përbashkëta (siç janë blerja, kontrolli i cilësisë, tregtimi, marka, përpunimi dhe ruajtja e ushqimit).		MBZHR	<i>NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-I-2022 - 6M-II-2023
<i>I.2.4.a. Trajnime me grupet e grave rurale të identifikuar në tre bashki, për aftësimin e tyre në drejtim të biznesit.</i>	<i>Grupet e grave të trajnuara</i>	MBZHR	<i>NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-I-2022 - 6M-II-2023
Objektivi specifik I.3:	Zvogëlimi i barrierave që i mbajnë gratë dhe vajzat larg tregut të punës, si dhe rritja e aksesit të grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuara, nëna të vetme, të dhunuara, etj), për punë të denjë edhe në sektorët jo-tradicionale të punësimit, (në veçanti në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë).			
Rezultatet e pritshme:	<ul style="list-style-type: none"> v. Programet e nxitjes së punësimit të zbatuara me efektivitet në të gjithë vendin, duke u dhënë prioritet grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, sidomos nga grupet që pësojnë diskriminim të shumëfishtë, dhunë me bazë gjinore, dhunë në familje apo praktika të dëmshme. vi. Numri i grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, të cilat punojnë në sektorë jo tradicionalë, apo studiojnë në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë, i rritur në mënyrë të përvitshme. vii. Konventa e ILO C190 mbi “Dhunën dhe ngacmimin seksual në botën e punës” e njohur dhe e zbatueshme në Shqipëri. 			

	viii. Integrimi i grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, në tregun e punës në nivel vendor i përmirësuar ndjeshëm si rrjedhojë e aplikimit të skemave të mbështetjes financiare të mbrojtjes sociale.				
Treguesit	I.3.a. Përqindja e punëkërkueseve të papuna, të punësuar nëpërmjet ndërmjetësimeve të zyrave të punësimit ndaj totalit të punëkërkuësve të papunë të punësuar nga këto zyra punësimi, në shkallë vendi, disagreguar sipas moshës, grupeve të caktuara.		<u>Baseline:</u> 23,167 të punësuar nga ZP nga të cilat 58.4% gra në vitin 2020	<u>Target:</u> 3% më shumë çdo vit	
	I.3.b. Përqindja e grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, të punësuar në sektorë jo-tradicionale (prodhim, ndërtim, industri nxjerrëse, energji, gaz dhe furnizimi me ujë).		Do përcaktohet në 2021	2% më shumë çdo vit	
	I.3.c. Përqindja e vajzave, nga të gjitha grupet, të cilat studiojnë në shkencë, teknologji, inxhinieri, matematikë.		Do përcaktohet në 2021	2% më shumë çdo vit	
	I.3.d. Numri i të punësuarave/punësuarve, nga të gjitha grupet, që denoncojnë dhunë apo ngacmim në vendin e punës, disagreguar sipas gjinisë, moshës, dhe shumë faktorëve të tjerë individualë, si dhe sipas sektorit të punësimit.		Do përcaktohet në 2022	2% më shumë çdo vit	
	I.3.e. Numri i bashkive që shtojnë shërbimet sociale përmes mbështetjes nga Fondi Social.		16 bashki në vitet 2019-2020	40 bashki në vitin 2025	
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTET	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE	AFATI KOHOR
I.3.1. Krijimi i mjedisit lehtësues dhe nxitës për përfshirjen e grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, në punë të denjë edhe në sektorët jo-tradicionale.			MFE	SHKP, AKAFP, NJVV, MASR, DRAP/ZVA, biznesi, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2021 – 6M-II- 2025

I.3.1.a. Analiza e nevojave, kërkesave dhe trendit të tregut të punës për kushtet aktuale dhe mundësinë e përparimit drejt ekonomisë mjedisore dhe dixhitalizimit.	I raport i përgatitur me gjetje dhe rekomandime	AKPA	SHKP, MFE, ministritë e linjës, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2021 – 6M-I- 2022
I.3.1.b. Takim online për lancimin e gjetjeve nga analiza e nevojave dhe trendit të tregut të punës.	I takim i organizuar	SHKP	AKAFP, MFE, ministritë e linjës, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-I- 2022
I.3.1.c. Shtimi i stafit adekuat dhe kurseve të reja që ofrohen në Qendrat e Formimit Profesional, të përshtatura me kërkesat dhe nevojat e tregut të punës, me fokus të veçantë gratë dhe vajzat nga grupe të disavantazuara, përfshirë dhe kurse / module, që kanë të bëjnë me teknologjinë, dixhitalizimin, të punuarit online, etj.	Staf adekuat për grupe të disavantazuara dhe kurset e reja të shtuara në QFP	AKAFP	MFE, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I-2022 - 6M-II-2025
I.3.1.d. Përgatitja e fletëpalosjeve/broshurave informuese mbi shërbimet në Zyrat Vendore të Punësimit, si dhe mbi kurset e reja profesionale.	10,000 fletpalosje/broshura të përgatitura	SHKP	AKAFP, MFE, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2022 – 6M-II- 2022
I.3.1.e. Takime me nxënëset dhe nxënësit e shkollave të mesme mbi rëndësinë e zgjedhjes së profesioneve jo tradicionale.	300 takime në vit të zhvilluara në 61 bashki	NJVV	SHKP, MFE, MASR, DRAP/ZVA, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2022 – 6M-II- 2025
I.3.1.f. Vendosija e transportit për në qendrat e punës për gratë dhe vajzat në zonat sub-urbane dhe rurale.	10 biznese në vit sigurojnë transportin e grave dhe vajzave	NJVV	MFE, Biznesi privat OJF, org. ndërkombëtare	6M-II-2022 - 6M-II-2025
I.3.1.g. Ngritja e shërbimit të kujdesit parashkollor (çerdhe/kopësht) për fëmijët e vegjël pranë qendrave të punës së prindërve.	5 biznese e kanë pilotuar këtë shërbim	NJVV	MFE, Biznesi privat OJF, org. ndërkombëtare	6M-II-2023 - 6M-II-2025
I.3.2. Zbatimi i Konventës C190 të ONP mbi “Dhunën dhe ngacimin seksual në botën e punës”, pas ratifikimit të saj, si dhe i direktivave përkatëse të BE për barazinë dhe mosdiskriminimin në botën e punës.		MFE	MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-II- 2025

I.3.2.a. Përgatitja e fletëpalosjeve/broshurave mbi përmbajtjen e Konventës C190 të ONP mbi “Dhunën dhe ngacmimin seksual në botën e punës”.	10,000 fletëpalosje/broshura të përgatitura	MFE	MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-I- 2022
I.3.2.b. Takime informuese me punëdhënës/punëdhënëse dhe punëmarrës/punëmarrëse mbi përmbajtjen e Konventës C190 të ONP mbi “Dhunën dhe ngacmimin seksual në botën e punës”.	120 takime në vit të organizuara	MFE	MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2022 – 6M-II- 2025
I.3.2.c. Trajnime me gjyqtarë e gjyqtare për të trajtuar çështje që lidhen me rastet e ngacmimit dhe dhunës seksuale, si dhe të diskriminimit gjinor në vendin e punës, bazuar në detyrimet që rrjedhin nga Konventa C-190, si dhe nga direktiva të tjera përkatëse të BE (psh Direktiva 2006/54/EC, etj).	5 trajnime në vit të organizuara	Shkolla e Magjistraturës,	MD, org. ndërkombëtare	6M-II-2022 - 6M-II-2025
I.3.2.d. Monitorimi vjetor i trajtimit gjyqësor të çështjeve me objekt “ngacmimin apo dhunën seksuale në vendin e punës, si dhe diskriminimin gjinor në punësim”.	1 raport monitorimi i përgatitur çdo vit	MD	KLD AP, KMD, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II-2022 - 6M-II-2025
I.3.3. Mbulimi më i mirë me shërbime sociale, nëpërmjet Fondit Social, për të lehtësuar integrimin e grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, në vendin e punës.		MSHMS	NJVV, Org. ndërkombëtare	6M-I- 2021 – 6M-II- 2025
I.3.3.a. Rishikimi i Planeve Sociale të hartuara nga bashkitë, duke u thelluar tek analiza e nevojave dhe integrimi në to i perspektivës gjinore.	61 bashki me plane sociale të rishikuara	MSHMS	NJVV	6M-I- 2021 – 6M-II- 2025
I.3.3.b. Rishikimi i udhëzimeve për Fondin Social, për të përfshirë në propozime perspektivën gjinore dhe shënuesin Gender (G-marker).	Udhëzimet e rishikuara	MSHMS	Org. ndërkombëtare	6M-II- 2021 – 6M-I- 2022
I.3.3.c. Trajnimi i stafit të Drejtorisë/Sektorit të Shërbimit Social dhe Drejtorisë/Sektorit të Financës në bashki për shkrim projektesh duke përfshirë perspektivën gjinore dhe shënuesin Gender (G-marker).	61 bashki me stafe të trajnuara	MSHMS	NJVV	6M-I- 2021 – 6M-II- 2025
I.3.3.d. Zbatimi dhe monitorimi i projekteve të mbështetura nga Fondi Social.	40 bashki ofrojnë më shumë shërbime sociale	MSHMS	NJVV	6M-I- 2021 – 6M-II- 2025
I.3.3.e. Vlerësimi i ndikimit të ngritjes së shërbimeve të reja (të mbështetura nga Fondi Social) në rritjen e aksesit të grave dhe vajzave nga të gjitha grupet në tregun e punës.	Më shumë gra dhe vajza, nga të gjitha grupet, të	MSHMS	NJVV	6M-I- 2021 – 6M-II- 2025

	<i>punësuara, si rrjedhojë e shërbimeve sociale të ngritura</i>			
I.3.4. Përmirësimi i aksesit të grave dhe vajzave rurale në tregun e punës përmes financimit të ndërmarrjeve sociale.		MSHMS	SHSSH/DRSHS, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2021 – 6M-II- 2025
<i>I.3.4.a. Asistimi i organizatave që kërkojnë të aplikojnë për të fituar statusin e Ndërmarrjeve Sociale.</i>	<i>OJF-të që aplikojnë për statusin e ndërmarrjeve sociale, të asistuar dhe të sqaruara</i>	<i>MSHMS</i>	<i>SHSSH/DRSHS, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2021 – 6M-II- 2025</i>
<i>I.3.4.b. Mbështetja financiare e OJF që kanë përfituar statusin e ndërmarrjeve sociale për krijimin e vendeve të reja të punës për gratë dhe vajzat, kryesisht në zonat rurale.</i>	<i>Më shumë ndërmarrje sociale të financuara</i> <i>Më shumë gra dhe vajza të papuna për një kohë të gjatë në zonat rurale, të punësuara në këto ndërmarrje sociale</i>	<i>MSHMS</i>	<i>SHSSH/DRSHS, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2021 – 6M-II- 2025</i>
Qëllimi Strategjik II:	Përbushja e të drejtave të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve nga të gjitha grupet për pjesëmarrje dhe udhëheqje të barabartë në vendimmarrjen politike e publike.			
Objektivi specifik II.1:	Krijimi i kushteve që mundësojnë pjesëmarrje të barabartë të grave, burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të moshuar/moshuara, nëna të vetme, të dhunuara/dhunuar, etj.), në vendimmarrjen politike e publike, në nivel vendor.			
<u>Rezultati i pritshëm:</u>	i. Kuota të respektuara të barazisë gjinore dhe pjesëmarrjes së grave dhe vajzave nga të gjitha grupet në vendimmarrjen politike dhe publike.			

Treguesi	II.1.a. Përqindja e grave dhe vajzave nga të gjitha grupet e përfshirë në vendim-marrjen politike e publike në nivel vendor.			Baseline: Do përcaktohet gjatë 2021	Target: Rritur me 3% çdo dy vjet
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTET	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE	AFATI KOHOR
II.1.1. Zbatimi i kuadrit ligjor që mundëson pjesëmarrjen e barabartë të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, në vendimmarrje në nivel vendor.			NJVV	MASR/DRAP/ZVA, AVGK, BtF, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2021 - 6M-II- 2030
<i>II.1.1.a. Takime informuese me vajza dhe djem nga të gjitha grupet, për rëndësinë e pjesëmarrjes së tyre në vendim-marrjen politike e publike.</i>		<i>300 takime në vit të realizuara</i>	MASR	<i>DRAP/ZVA, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2021</i> - <i>6M-I- 2025</i>
<i>II.1.1.b. Trajnimi i punonjëseve dhe punonjësve të administratës shtetërore vendore përgjegjës për përfshirjen në dëgjesat publike të grave dhe vajzave nga të gjitha grupet.</i>		<i>60 trajnime në vit të realizuara</i>	NJVV	<i>AVGK, BtF OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022</i> - <i>6M-II- 2022</i>
<i>II.1.1.c. Mbledhja e të dhënave periodike për pjesëmarrjen e grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet, në vendimmarrje në nivel vendor.</i>		<i>Të dhëna mbi pjesëmarrjen e grave në vendimmarrje, të mbledhura periodikisht</i>	INSTAT	<i>NJVV, AVGK, BtF OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2022</i> - <i>6M-II- 2025</i>
<i>II.1.1.d. Mbledhja/Prodhimi i statistikave gjinore për monitorimin e treguesve për secilin objektiv specifik nën qëllimin strategjik II, duke bërë dhe koordinimin me institucionet përgjegjëse për mbledhjen dhe standardizimin e të dhënave administrative.</i>		<i>Statistika gjinore të prodhuara rregullisht Tregues të monitoruar</i>	INSTAT	<i>Të gjitha ministrinë e linjës, institucionete pavarura, NJVV-të, OSHC, Org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II-2021</i> - <i>6M-II-2025</i>
II.1.2. Studimi dhe monitorimi i fenomenit të dhunës ndaj grave në zgjedhje dhe politikë në nivelin vendor.			AVGK/NJVV	MB/AMNJVV, AVGK, OSHC, Org. ndërkombëtare	<i>6M-I-2023</i> - <i>6M-II-2023</i>
<i>II.1.2.a. Studimi i pozicionimit të grave në listat zgjedhore dhe pjesëmarrjes së tyre në strukturat politike.</i>		<i>Raporti i përgatitur me gjetje dhe rekomandime</i>	AVGK/NJVV	<i>MB/AMNJVV, OSHC, Org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I-2023</i> - <i>6M-II-2023</i>

II.1.2.b. Prezantimi i gjetjeve nga studimi.	I takim online i zhvilluar	AVGK/NJVV	MB/AMNJVV, OSHC, Org. ndërkombëtare	6M-II-2023 - 6M-II-2023
II.1.3. Përmirësimi i kuadrit ligjor për adresimin në mënyrën e duhur të seksizimit dhe dhunës ndaj grave në zgjedhje dhe politikë.		MD	AGD, AVGK, AP, KMD, MSHMS, OSHC, Org. ndërkombëtare	6M-II-2023 - 6M-I-2025
II.1.3.a. Analiza e kuadrit ligjor mbi përfaqësimin e grave në politikë dhe evidentimi i nevojës për ndryshim, për adresiumin siç duhet të seksizimit dhe dhunës ndaj grave në zgjedhje dhe politikë	Rapoti i përfunduar me gjetje dhe rekomandime	MD	AGD, AVGK, AP, KMD, MSHMS, OSHC, Org. ndërkombëtare	6M-II-2023 - 6M-I-2024
II.1.3.b. Përgatitja e draft projektligjit me ndryshimet përkatëse.	Draft propozimet e përgatitura	MD	AGD, AVGK, AP, KMD, MSHMS, OSHC, Org. ndërkombëtare	6M-II-2024 - 6M-II-2024
II.1.3.c. Miratimi i tyre në Kuvend.	Ndryshimet e propozuara, të miratuara	Kuvendi	MD, AGD, AVGK, AP, KMD, MSHMS, OSHC, Org. ndërkombëtare	6M-I-2025 - 6M-I-2025
II.1.4. Fuqizimi i kapaciteteve të Aleancave të Grave Këshilltare për të zbatuar iniciativa që zvogëlojnë seksizmin dhe dhunën ndaj grave në politikë dhe gjatë proceseve zgjedhore.		AVGK/NJVV	AP, KMD, MSHMS, OSHC, Org. ndërkombëtare	6M-I-2025 - 6M-II-2030
II.1.4.a. Trajnime me AGK në të gjithë vendin për të fuqizuar kapacitetet e tyre për ndërhyrje të tilla.	61 trajnime online të realizuara	AVGK/NJVV	AP, KMD, MSHMS, OSHC, Org. ndërkombëtare	6M-I-2025 - 6M-II-2030
II.1.5. Fuqizimi i kapaciteteve të medias, për të paraqitur modele pozitive të grave lidere në politikë dhe vendim-marrjen publike vendore.		AMA	Fakulteti i gazetarisë, MSHMS, AP, KMD, MSHMS, OSHC, Org. ndërkombëtare	6M-I-2022 - 6M-II-2030

II.1.5.a. Trajnime të vazhdueshme me gazetarët në lidhje me mënyrën e poaraqitjes së modeleve pozitive të grave në vendimmarrjen politike e publike në nivel vendor.	90 trajnime online të zhvilluara (10 trajnime në vit)	AMA	Fakulteti i gazetarisë, MSHMS, AP, KMD, MSHMS, OSHC, Org. ndërkombëtare	6M-I-2022 - 6M-II-2030	
Objektivi specifik II.2:	Përforsimi i qëndrimeve dhe sjelljeve shoqërore që nxisin pjesëmarrjen dhe udhëheqjen e barabartë të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet, në vendimmarrjen në nivel vendor				
Rezultati i pritshëm:	i. Shoqëri e hapur ndaj modeleve pozitive të grave dhe vajzave nga të gjitha grupet, të cilat përfshihen në mënyrë të barabartë dhe udhëheqin çështje të lidhura me vendimmarrjen.				
Treguesi	II.2.a. Përqindja e popullsisë që mbështet modelet e pjesëmarrjes së barabartë të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve nga të gjitha grupet, në vendimmarrje.	Baseline: Do përcaktohet në 2021	Target Rritur me 2% cdo vit		
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTET	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE	AFATI KOHOR
II.2.1. Krijimi i mjedisit lehtësues për pranimin e modeleve të pjesëmarrjes së barabartë të grave dhe burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet, në vendimmarrje në nivel vendor.			NJVV	MB/AMNJVV, OJF, AVGK, BtF, Akademia, DRAP. ZVA, org. ndërkombëtare	6M-II- 2021 - 6M-II - 2025
II.2.1.a. Publikimi i modeleve të grave dhe vajzave që kanë bërë histori ndër vite, duke evidentuar ndryshimet pozitive të sjella prej tyre.		Publikim i botuar në 15 bashki në vit	NJVV	MB/AMNJVV, AVGK, BtF, OJF, Akademia, org. ndërkombëtare	6M-II- 2021 - 6M-II- 2025
II.2.1.b. Takime informuese me nxënëset dhe nxënësit në shkolla rreth historive të grave dhe vajzave të clat evidentohen si modele pozitive në publikimet e përgatitura.		45 takime të organizuara në vit në bashkitë ku është bërë publikimi	NJVV	AVGK, BtF, DRAP/ZVA OJF, Akademia, org. ndërkombëtare	6M-II- 2022 - 6M-II- 2025
II.2.1.c. Emisione TV në mediat lokale mbi modelet e grave dhe vajzave të cilat kanë bërë histori ndër vite.		15 emisione në vit të realizuara	NJVV	MB/AMNJVV, AVGK, BtF, Akademia, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I-2022 - 6M-II-2022
Qëllimi Strategjik III:	Zvogëlimi i të gjitha formave të praktikave të dëmshme, dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje				

Objektivi specifik III.1:	Mbrojtja më e mirë e grave, burrave, vajzave dhe djemve, nga të gjitha grupet, nga të gjitha format e praktikave të dëmshme, seksizmit, dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje, përmes përmirësimit të legjislacionit, zbatimit efektiv të tij, ofrimit të shërbimeve mbështetëse të specializuara për personat e dhunuar, ndëshkimin e dhunuesve dhe vënien në funksionim të programeve rehabilituese				
Rezultatet e pritshme:	iii. Legjislacion i përmirësuar, veçanërisht për të siguruar ndalimin e të gjitha praktikave të dëmshme, seksizmit dhe formave të dhunës me bazë gjinore të papërfshira apo pasaktësuara ende, i cili zbatohet efektivisht. iv. Gjashtë llojet e programeve rehabilituese për dhunuesit të shtrira në të 12 qarqet e vendit.				
Treguesit	III.1.a. Numri i propozimeve të paraqitura dhe miratuara në Kuvend në lidhje me përmirësimin e legjislacionit ekzistues penal dhe civil, përsa i takon ndalimit të praktikave të dëmshme dhe saktësimin apo përfshirjes së masave ndëshkuese për të gjitha format e dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, në përputhje me rekomandimet e GEVIO-s dhe CEDAW. III.1.b Numri i programeve rehabilituese për dhunuesit të ngritura dhe funksionale sipas standardeve të miratuara.	Baseline: Do përcaktohet në 2021	Target: Të paktën 2 deri në 2023		
		1 (2021)	6 (2025)		
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTET	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE	AFATI KOHOR
III.1.1. Përmirësimi i legjislacionit për mbrojtje nga të gjitha format e dhunës me bazë gjinore, dhunës në familje, seksizmit e gjuhës së urrejtjes.			MD	MSHMS, Nënkomisioni Parlamentar për BGJ&DHnG, AP, KMD, SHM, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-II- 2030
<i>III.1.1.a. Analiza e kuadrit ligjor civil dhe penal mbi dhunën me bazë gjinore, dhunën në familje, seksizmin dhe evidentimi i parashikimeve të cilat nuk ndalojnë apo favorizojnë praktika të dëmshme dhe steriotipe gjinore, si dhe masave që duhet të ndërmerren.</i>		<i>Raporti i përgatitur me gjetje dhe rekomandime</i>	MD	<i>MSHMS, AP, KMD, SHM, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2021 – 6M-I- 2022</i>
<i>III.1.1.b. Takim online për prezantimin e gjetjeve nga analiza e kuadrit ligjor.</i>		<i>1 takim i realizuar</i>	MD	<i>MSHMS, AP, KMD, SHM, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022 – 6M-I- 2022</i>

III.1.1.c. Përgatitja e projekt propozimeve për përmirësimin i legjislacionit ekzistues penal dhe civil, përsa i takon ndalimit të praktikave të dëmshme, seksizmit dhe saktësimin apo përfshirjes së masave ndëshkuese për të gjitha format e dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje.	Projekt propozimet e përgatitura të konsultuara	MD	MSHMS, Nënkomisioni Parlamentar për BGJ&DHnG, AP, KMD, SHM, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-II- 2022
III.1.1.d. Paraqitja dhe miratimi në Kuvend.	Rekomandimi A 12 i Komitetit të Palëve i realizuar	Kuvendi	Nënkomisioni Parlamentar për BGJ&DHnG, MSHMS, AP, KMD, SHM, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2022 – 6M-II- 2022
III.1.2. Zbatimi i kuadrit ligjor të përmirësuar, përfshirë dhe ndryshimet e vitit 2020 e në vazhdimësi.		MD MB/PSHSH	SHM, Akademia e Policisë, MSHMS, NJVV, OJF, org. ndërkomb	6M-II- 2021 – 6M-II- 2030
III.1.2.a. Trajnimi i profesionisteve dhe profesionistëve të drejtësisë për zbatimin e ndryshimeve legjislative të vitit 2020, për largimin menjëherë të dhunuesit nga banesa (Ligji 125/2020, për mbrojtjen e duhur të të mbijetuarave të dhunës me bazë gjinore, dhunës në familje e praktikave të dëmshme, si dhe për ndryshime të tjera të kuadrit ligjor në vazhdimësi, sipas nevojës.	Profesionistë të drejtësisë të trajnuar	MD	SHM, MSHMS, ASPA, NJVV, OJF, org. ndërkomb	6M-II- 2021 – 6M-II- 2030
III.1.2.b. Trajnimi i punonjëseve dhe punonjësve të policisë për zbatimin e ndryshimeve legjislative të vitit 2020, për largimin menjëherë të dhunuesit nga banesa (Ligji 125/2020) për mbrojtjen e duhur të të mbijetuarave të dhunës me bazë gjinore, dhunës në familje e praktikave të dëmshme, si dhe për ndryshime të tjera të kuadrit ligjor në vazhdimësi, sipas nevojës.	Punonjës të policisë të trajnuar	MB/PSHSH	Akademia e Policisë, MSHMS, ASPA, NJVV, OJF, org. ndërkomb	6M-II-2021 - 6M-I-2030
III.1.2.c. Monitorimi i përvitshëm i zbatimit të kuadrit ligjor lidhur me praktikën e dëmshme, dhunën me bazë gjinore e dhunën në familje (në veçanti vendimet për UMPMM/UMM/UM, çështjet e trajtuara sipas parashikimeve në Kodin Penal).	Raporti i përgatitur me gjetje dhe rekomandime	MD	MB/PSHSH MSHMS, AP, KMD, SHM, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-I- 2030

III.1.2.d. Harmonizimi i sistemeve të mbledhjes së të dhënave dhe disagregimi domosdoshmërisht sipas rasteve të praktikave të dëmshme, dhunës me bazë gjinore dhe dhunës në familje, me qëllim që të mundësohet lehtësisht krahasimi i tyre ndër vite.	Sisteme të harmonizuara të të dhënave	MB/PSHSH	MD, MSHMS, INSTAT, AP, KMD, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2021 – 6M-II- 2022
III.1.2.e. Fuqizimi i sistemit REVALB dhe kalimi i tij tërësisht në menaxhim nga shteti, (përmes bashkëpunimit me AKSHI), duke e lidhur edhe me sisteme të tjera relevante të mbledhjes së të dhënave.	Sistemi REVALB i fuqizuar dhe i kaluar nën menaxhimin e shtetit	MSHMS	AKSHI, ministritë e linjës, INSTAT, org. ndërkombëtare	6M- II 2022 – 6M- II - 2030
III.1.2.f. Aplikimi i ndëshkimeve sipas legjislacionit në fuqi, për punonjëset dhe punonjësit, si dhe institucionet përkatëse anëtare të Mekanizmave të Koordinuar të Referimit të rasteve të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, që nuk zbatojnë detyrimet dhe përgjegjësitë e tyre.	Institucione të përgjegjshme në zbatim të detyrimeve të tyre	MD	Ministritë e linjës, KLD, NJVV	6M-I- 2022 – 6M-II- 2030
III.1.3. Krijimi i mundësive për rehabilitimin e dhunuesve, bazuar në standardet e Konventës së Stambollit dhe modelet positive ndërkombëtare.		MSHMS	MFE, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-II- 2030
III.1.3.a. Përgatitja e udhëzuesit mbi përmbajtjen dhe formën e programeve rehabilituese, bazuar në vlerësimin e eksperiencave më të mira ndërkombëtare dhe në standardet e Konventës së Stambollit.	1 raport vlerësimi i përgatitur	MSHMS	OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-I- 2023
III.1.3.b. Pilotimi i gjashtë llojeve të programeve kombëtare rehabilituese për dhunuesit, të cilat funksionojnë sipas standardeve që do të miratohen, bazuar në vlerësimin e përgatitur në III.1.3.a.	6 programet e rehabilitimit të ngritura	MSHMS	MFE, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-II- 2025
III.1.3.c. Vlerësimi i efektivitetit të këtyre programeve rehabilituese në lidhje me sjelljen e përmirësuar të dhunuesve.	Raporti i përgatitur me gjetjet	MSHMS	OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2024 – 6M-II- 2025
III.1.3.d. Shtrirja e programeve rehabilituese të pilotuara në të 12 qarqet në vend.	6 programe të ngritura në secilin nga 12 qarqet	MSHMS	MFE, NJVV org. ndërkombëtare	6M-I- 2026 – 6M-II- 2030
Objektivi specifik III.2:	Rritja e aksesit në shërbimet mbështetëse të specializuara për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, të varur nga substancat, të moshuara/moshuar, me probleme të shëndetit mendor, azilkërkuese, etj), të cilët përjetojnë praktika të dëmshme, dhunë seksuale dhe forma të tjera			

	të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, si në situata normale ashtu dhe në situata të krizave humanitare e gjendjeve të fatkeqësive natyrore.				
Rezultatet e pritshme:	iii. Shërbimet mbështetëse të specializuara që mundësojnë qasje për të gjithë grupet e grave, burrave, vajzave e djemve, të shtrira në të gjithë vendin. iv. Mekanizmat e Koordinuar të Referimit në mbarë vendin të specializuar për trajtimin efektiv të të gjitha rasteve të praktikave të dëmshme, dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje.				
Treguesit	III.2.a. Numri i shërbimeve mbështetëse të specializuara për të mbijetuarat/mbijetuarit e dhunës, të ngritura apo zgjeruara, disagreguar sipas llojit të shërbimit, grupit të synuar dhe karakteristikave të këtij grupi. III.2.b. Përqindja e buxhetit të shërbimeve sociale dedikuar funksionimit të qendrave të shërbimeve mbështetëse të specializuara për të gjitha format e dhunës, e disagreguar sipas situatës: në situatë normale dhe në situata të krizave humanitare e gjendjeve të fatkeqësive natyrore. III.2.c. Numri i MKR në vend të cilët kanë të emëruar një ose më shumë Koordinatorë/Koordinatorë Vendorë me kohë të plotë, dedikuar vetëm për këtë funksion. III.2.d. Përqindja e rasteve të referuara të dhunës me bazë gjinore dhe dhunës seksuale ndaj grave e vajzave, të cilat janë hetuar dhe dënuar.	Baseline 22 (2020) 6 shërbime të specializuara të mbështetura për vitin 2021, me afërsisht 39 milion lekë ose 26% nga buxheti i dedikuar për shërbimet sociale 3 (2020) Do përcaktohet	Garget: 3 fishuar (2030) Rritur me 3% në 2025 61 (2030) Rritje me 3% çdo vit		
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTET	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE	AFATI KOHOR
III.2.1. Shtimi/përmirësimi i shërbimeve mbështetëse të specializuara për të mbijetuarat/mbijetuarit e sulmeve seksuale, nga të gjitha grupet.			MSHMS MB/AMNJVV	MFE, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-II- 2030
<i>III.2.1.a. Ngritja e katër qendrave rajonale për shërbime mbështetëse të specializuara për sulmet seksuale, të aksesueshme nga të gjitha grupet, me</i>		<i>Shërbimi i specializuar për</i>	<i>MSHMS</i>	<i>MFE, NJVV, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022 –</i>

<p><i>fokus të veçantë viktimat e dhunës seksuale që vuajnë nga çrregullime të shëndetit mendor (fëmijë dhe të rritur).</i></p>	<p><i>viktimat e sulmeve seksuale i diponueshëm më lehtësisht.</i></p> <p><i>Numri i rritur i viktimave/të mbijetuarave të sulmeve seksuale që përfitojnë shërbime të specializuara, të përshtatura me nevojat dhe karakteristikat e tyre</i></p>			<p><i>6M-II- 2030</i></p>
<p><i>III.2.1.b. Ngritja e dy shërbimeve afatgjata për rikuperimin e traumës për viktimat e dhunës seksuale, përfshirë dhe viktimat/ të mbijetuarat me çrregullime të shëndetit mendor, pavarësisht kohës së sulmit të pësuar.</i></p>	<p><i>Shërbimi për rikuperimin afatgjatë të traumës nga sulmi seksual, i disponueshëm</i></p>	<p>MSHMS</p>	<p><i>MFE, NJVV, org. ndërkombëtare</i></p>	<p><i>6M-I- 2026</i> – <i>6M-II- 2030</i></p>
<p>III.2.2. Shtimi/përmirësimi i shërbimeve mbështetëse të specializuara të strehimit emergjent.</p>		<p>NJVV</p>	<p>MSHMS/SHSSH, MFE, OJF, org. ndërkombëtare</p>	<p>6M-II- 2021 – 6M-II- 2030</p>
<p><i>III.2.2.a. Përmirësimi i kushteve/ infrastrukturës/ burimeve të 12 strehëzave ekzistuese të emergjencës së ngritura deri në 2020 në nivel bashkie, me qëllim që të plotësojnë standardet e miratuara për funksionimin e tyre.</i></p>	<p><i>12 Strehëza emergjente funksionale në përputhje me standardet e miratuara</i></p>	<p>NJVV</p>	<p><i>MSHMS/SHSSH, MFE, OJF, org. ndërkombëtare</i></p>	<p><i>6M-II- 2021</i> – <i>6M-II- 2025</i></p>

<i>III.2.2.b. Shtirirja e strehëzave të emergjencës për dhunën me bazë gjinore e dhunën në familje, edhe në 49 bashkitë që nuk e kanë të ngritur ende këtë shërbim.</i>	<i>Strehimi emergjent i pranishëm edhe në 49 bashkitë e tjera në vend</i>	NJVV	MSHMS, MFE, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2024 – 6M-II- 2030
III.2.3. Shtimi/përmirësimi i shërbimeve mbështetëse të specializuara të strehimit afatgjatë.		MSHMS	MFE, org. ndërkombëtare	6M-I- 2023 – 6M-II- 2030
<i>III.2.3.a. Përmirësimi i infrastrukturës dhe shtimi i burimeve njerëzore e financiare për QKTVDHF, me qëllim aksesueshmërinë nga gratë nga të gjitha grupet.</i>	<i>QKTVDHF e aksesueshme për të gjitha grupet e grave</i>	MSHMS	MFE, org. ndërkombëtare	6M-I- 2023 – 6M-II- 2025
<i>III.2.3.b. Ngritja e dy strehëzave të tjera rajonale për trajtimin afatgjatë të rasteve të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje.</i>	<i>Shërbimi i strehimit afatgjatë i shtrirë edhe në nivel rajonal</i>	MSHMS	MFE, qarku, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-I- 2024 – 6M-II- 2030
III.2.4. Mbështetja financiare e OJF të cilat ofrojnë shërbime të specializuara të formave të ndryshme, për rastet e dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje.		MSHMS	MFE, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-I- 2021 – 6M-II- 2030
<i>III.2.4.a. Rritja e përvitshme e fondeve të dhëna nga shteti për mbështetjen e OJF ofruese shërbimesh të specializuara (me fokus linjën telefonike të ndihmës, këshillimin psikologjik, strehimin, etj).</i>	<i>Mbështetje financiare shtetërore e shtuar për OJF ofruese shërbimesh</i>	MSHMS	MFE, NJVV, org. ndërkombëtare	6M-I- 2021 – 6M-II- 2030
<i>III.2.4.b. Mbledhja e të dhënave periodike mbi numrin e të mbijetuarave/mbijetuarve, të cilat/cilët janë trajtuar në qendrat e shërbimeve mbështetëse të specializuara, publike e jo publike.</i>	<i>Të dhëna të përditësuara e të disagreguara sipas seksit, moshës, etj dhe llojit të shërbimeve</i>	MSHMS	NJVV, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2021 – 6M-II- 2030
<i>III.2.4.c. Monitorimi i efektivitetit të shërbimeve mbështetëse të specializuara çdo tre vjet.</i>	<i>Raporti i përgatitur me</i>	MSHMS	NJVV, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-I- 2025,

	<i>gjetje dhe rekomandime</i>			<i>si dhe 2030</i>
III.2.5. Përmirësimi i funksionimit të MKR në nivel vendor.		NJVV	MFE, MB/AMNJVV, MSHMS org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-II- 2030
<i>III.2.5.a. Përcaktimi i një personi të dedikuar vetëm si Koordinator/Koordinator Vendor kundër dhunës në familje në të gjitha bashkitë në vend.</i>	<i>Koordinatorët/Koordinatorët Vendorë në pozicion të qendrueshëm</i>	<i>NJVV</i>	<i>MFE, MB, MSHMS, AVGK, BtF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022</i> – <i>6M-II- 2030</i>
<i>III.2.5.b. Trajnimi i anëtarëve të MKR-ve për të trajtuar me efektivitet rastet bazuar në legjislacionin e përmirësuar, VKM për funksionimin e MKR të ndryshuar, si dhe në protokollet e procedurat standarde të veprimit të miratuara, në bashkëpunim me mekanizma të tjerë ndër-institucionalë, relevant, si psh mekanizmat kundër trafikimit të qenieve njerëzore, mekanizmat në mbrojtje të fëmijëve, etj.</i>	<i>120 trajnime të realizuara</i>	MSHMS	<i>NJVV, MB/PSHSH, ASHDMF, AVGK, BtF OJF org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2021</i> – <i>6M-II- 2025</i>
<i>III.2.5.c. Trajnimi online i anëtarëve të MKR-ve për të njohur dhe zbatuar Rekomandimin e Këshillit të Evropës Rec/KM/(2019)1 për “Parandalimin dhe luftimin e seksizmit”.</i>	<i>61 trajnime të realizuara</i>	MSHMS	<i>NJVV, MB/PSHSH, ASHDMF, AVGK, BtF OJF org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022</i> – <i>6M-II- 2025</i>
<i>III.2.5.d. Monitorimi periodik i efektivitetit të funksionimit të MKR në vend dhe i koordinimit efektiv të tyre me mekanizmat e tjerë ekzistues kundër dhunës ndaj fëmijëve apo trafikimit të personave.</i>	<i>Raporti i përgatitur me gjetjet dhe rekomandimet</i>	MSHMS	<i>NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022</i> – <i>6M-I- 2022 si dhe 2026, 2030</i>
III.2.6. Krijimi i mundësive për riintegrimin e të mbijetuarave të dhunës nëpërmjet sigurimit të strehimit afatgjatë, përmes lehtësimit të praktikave të përfitimit të strehimit social.		MB/AMNJVV	MSHMS, MFE, MD, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2021 – 6M-II- 2023
<i>III.2.6.a. Analiza e kuadrit ligjor dhe politikave për të evidentuar mundësinë e aplikimit të lehtësirave fiskale për qeradhënësit/qeradhënëset që i japin banesat e tyre për strehim social, veçanërisht për rastet e grave dhe vajzave të dhunuara, nga të gjitha grupet.</i>	<i>Raporti i përgatitur me gjetjet dhe rekomandimet</i>	MB/AMNJVV	<i>MSHMS, MFE, MD, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022</i> – <i>6M-II- 2022</i>

<i>III.2.6.b. Takim online për prezantimin e gjetjeve nga analiza e kuadrit ligjor.</i>	<i>1 takim i realizuar</i>	MB/AMNJVV	MSHMS, MFE, MD, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-II- 2022	
<i>III.2.6.c. Përgatitja e propozimeve për heqjen e detyrimit të tatimit mbi fitimin, lehtësimin e procesit të kontraktimit dhe praktikën lehtësuese për formalizimin e tregut.</i>	<i>Propozimet e përgatitura dhe dorëzuara për miratim</i>	MB/AMNJVV	MSHMS, MFE, MD, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2023 – 6M-I- 2023	
<i>III.2.6.d. Miratimi i propozimeve për lehtësimin e procesit të kontraktimit dhe formalizimin e tregut për qeradhënësit e banesave për strehim social</i>	<i>VKM me propozimet e miratuara</i>	KM	MB/AMNJVV, MSHMS, MFE, MD, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2023 – 6M-II- 2023	
<i>III.2.6.e. Mbështetja e bashkive (trajnimi dhe mentorimi) për të zhvilluar dhe zbatuar skema/plane të integritit socio-ekonomik të grave dhe vajzave viktime të dhunës në familje e dhunës me bazë gjinore</i>	<i>10 bashki të pilotuara/mentoruar në këtë drejtim</i>	MB/AMNJVV	MSHMS, MFE, OJF, org. ndërkombëtare	6M-I- 2021 – 6M-II- 2023	
Objektivi specifik III.3.	Përmirësimi i qasjes në drejtësi të grave dhe vajzave, nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, nëna të vetme, të moshuara, azilkërkuese, etj), për të mbrojtur të drejtat e tyre.				
<u>Rezultati i pritshëm:</u>	i. Kuadri ligjor i përmirësuar, i njohur dhe i zbatueshëm përmes sigurimit të fondeve të duhura për shtrirjen e Ndhmës Ligjore Falas në të gjithë vendin				
<u>Treguesi</u>	III.3.a. Numri i Qendrave të Ndhmës Ligjore Falas të ngritura në vend		Baseline 8 (2020)	Target: 61 (2030)	
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTET	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE	AFATI KOHOR
III.3.1. Mbështetja e subjekteve që ofrojnë shërbim ligjor falas dhe rritja e kapaciteteve të profesionistëve të këtyre subjekteve për trajtimin e çështjeve me ndjeshmërinë dhe profesionalizmin e duhur.		MD	MFE, org. ndërkombëtare	6M-I- 2021 – 6M-II- 2025	
<i>III.3.1.a. Financimi i dhe shtrirja e Qendrave për Ndhmë Ligjore Falas në të 61 bashkitë në vend.</i>	<i>QNLF të mbështetura financiarisht në mbarë vendin</i>	MD	<i>MFE, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2021 –</i>	

				6M-II- 2025
III.3.1.b. <i>Financimi i OJF që ofrojnë shërbim ligjor falas, si dhe i klinikave ligjore, të miratuara nga MD, për ofrimin e ndihmës ligjore falas sipas legjislacionit në fuqi.</i>	<i>OJF dhe klinikat ligjore të mbështetura financiarisht</i>	MD	<i>MFE, org. ndërkombëtare</i>	6M-I- 2021 – 6M-II- 2025
III.3.1.c. <i>Trajnimi profesionistëve dhe profesionisteve të drejtësisë (gjyqtarë, noterë, etj) për të trajtuar me ndjeshmëri, sipas standardeve dhe duke luftuar seksizmin, për çështje që lidhen me grupe të caktuara të grave dhe vajzave, veçanërisht të atyre të cilat pësojnë diskriminim të shumëfishtë (trajtimi i të drejtave martesore dhe regjimeve pasurore duhet të jetë pjesë e këtyre trajnimeve).</i>	<i>Profesionistë të trajnuar</i>	MD	<i>SHM, MSHMS, AP, KMD, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-II-2021 - 6M-II-2025
III.3.1.d. <i>Mbledhja e të dhënave periodike mbi çështjet e trajtuara në QNLF, OJF e miratuara dhe klinikat ligjore, të disagreguara sipas seksit, moshës dhe karakteristikave të tjera.</i>	<i>Të dhëna të përditësuara e disagreguara</i>	MD	<i>AP, KMD, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-I-2022 - 6M-II-2025
Objektivi specifik III.4:	Përgatitja e një brezi të ri të barazisë ku gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, nga të gjitha grupet, janë agjentë të ndryshimit në lidhje me normat diskriminuese shoqërore, stereotipet gjinore dhe parandalimin e luftimit të seksizmit.			
Rezultati i pritshëm:	i. Një brez i ri i grave, burrave, vajzave dhe djemve të cilët nuk e pranojnë dhe nuk e tolerojnë ushtrimin e dhunës, seksizimit dhe pabarazisë gjinore në familje e shoqëri.			
Treguesi	III.4.a. Numri i të rejave dhe të rinjve të trajnuar dhe angazhuar si agjentë ndryshimi në lëvizjen kombëtare të brezit të barazisë.		Baseline Do matet gjatë 2022	Target 3% më shumë çdo vit
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTET	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE
III.4.1. Edukimi i shoqërisë me parimet e barazisë gjinore.			MSHMS	ministrinë e linjës, NJVV, OJF, org.
				6M-II- 2021 – 6M-II- 2025

			ndërkombëtare, mediat, akademia	
<i>III.4.1.a. Organizimi i aktiviteteve ndërgjegjësuere online kundër praktikave të dëmshme, dhunës me bazë gjinore, dhunës në familje, me bazë mujore (çdo datë 25), si dhe në data të shënuara ndërkombëtare (dita ndërkombëtare e grave, dita ndërkombëtare e fëmijës vajzë, etj).</i>	<i>12 aktivitete mujore të realizuara çdo vit</i>	MSHMS	<i>ministritë e linjës, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare, mediat, akademia</i>	<i>6M-II- 2021 – 6M-II- 2025</i>
<i>III.4.1.b. Organizimi i përvitshëm i Fushatës së 16 Ditëve të Aktivizmit kundër dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje (25 nëntor – 10 dhjetor).</i>	<i>1 Fushatë ndërgjegjësimi e përvitshme</i>	MSHMS	<i>ministritë e linjës, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare, mediat, akademia</i>	<i>6M-II- 2021 – 6M-II- 2025</i>
<i>III.4.1.c. Trajnimi i NBGJ qendrorë e vendorë, Koordinatoreve/Koordinatorëve Vendorë kundër dhunës në familje, Specialisteve/Specialistëve të Mbrojtjes së Fëmijëve dhe profesionistëve të arsimit, për të kontribuar në punën me djem dhe burra si aleatë të krijimit të brezit të barazisë.</i>	<i>13 Trajnime të realizuara (1 nivel qendror, 12 nivel vendor)</i>	ASPA	<i>MSHMS, ministritë e linjës, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2022 – 6M-II- 2022</i>
<i>III.4.1.d. Trajnimi i NBGJ qendrorë e vendorë, Koordinatoreve/Koordinatorëve Vendorë kundër dhunës në familje, Specialisteve/Specialistëve të Mbrojtjes së Fëmijëve dhe profesionistëve të arsimit, për të njohur dhe zbatuar Rekomandimin e Këshillit të Evropës KM/Rek (2019)1 mbi “Parandalimin dhe luftimin e seksizmit”.</i>	<i>12 Trajnime të realizuara (1 nivel qendror, 12 nivel vendor)</i>	ASPA	<i>MSHMS, ministritë e linjës, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2021 – 6M-II- 2022</i>
<i>III.4.1.e. Përfshirja në kurrikulat universitare/pas universitare të shkencave sociale dhe të edukimit, e modulit mbi maskulinitetin, djemtë dhe burrat, si dhe angazhimin e tyre për barazinë gjinore, e luftën kundër seksizmit, dhunës me bazë gjinore, dhunës në familje dhe praktikave të dëmshme.</i>	<i>Moduli i përfshirë të paktën në një kurrikul</i>	FSHS	<i>IAL, MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2022 – 6M-II- 2023</i>
<i>III.4.1.f. Realizimi i sondazhit periodik mbi dhunën ndaj grave dhe dhunën në familje në Shqipëri, ku të evidentohet dhuna që pësojnë të gjitha grupet e grave (diversifikuar bazuar në dizenjimin e kampionit sipas databasës së Census-it).</i>	<i>Studimi i botuar me të dhëna të përditësuar</i>	INSTAT	<i>MSHMS, MB, NJVV, MD, MASR, MFE, institucionet e pavarura, OSHC, org ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2022 – 6M-II- 2023 dhe 2027</i>
III.4.2. Investimi në prindërimin pozitiv.		MB MSHSH	NJVV, QSUOGJ,	6M-I- 2022 –

			MFE, MD, MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare	6M-II- 2022
<i>III.4.2.a. Ngritja e qendrës së këshillimit paramartesor, ku ofrohet informacion i detyrueshëm mbi legjislaconin, të drejtat dhe detyrimet në lidhje me martesën dhe familjen, për të gjitha çiftet që do të celebren.</i>	<i>QKPM funksionale të paktën në 1 bashki</i>	MB	<i>NJVV, MFE, MD, MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022 – 6M-II- 2022</i>
<i>III.4.2.b. Shtimi i kursit/programit/mbështetjes/këshillimit për prindërimin pranë qendrave të shërbimeve shëndetësore për gratë dhe familjen, ose pranë qendrave sociale të bashkive (mbi disiplinën pozitive, përgjegjësitë e përbashkëta dhe të barabarta të nënave dhe baballarëve ndaj fëmijëve, edukimin e fëmijëve të lirë nga stereotipet gjinore dhe me vlerat e barazisë gjinore, të përshtatura për të gjithë grupmoshat).</i>	<i>Kursi i prindërimit funksional</i>	MSHMS	<i>NJVKSH, QSUOGJ, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022 – 6M-II- 2022</i>
<i>III.4.2.c. Shtimi i orëve mbi prindërimin pozitiv në kurrikulat e Fakultetit të Shkencave Sociale, të Mësuesisë, et.j</i>	<i>Informimi mbi prindërimin pozitiv, i shtuar</i>	FSHS	<i>IAL, MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2022 – 6M-II- 2023</i>
<i>III.4.2.d. Monitorimi i efektivitetit të shërbimit në qendrën e këshillimit paramartesor.</i>	<i>Raporti i përgatitur me gjetjet dhe rekomandimet</i>	MB	<i>NJVV, MFE, MD, MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2024 – 6M-II- 2024</i>
<i>III.4.2.e. Monitorimi i efektivitetit të kursit të prindërimit.</i>	<i>Raporti i përgatitur me gjetjet dhe rekomandimet</i>	MSHMS	<i>NJVKSH, QSUOGJ, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2024 – 6M-II- 2024</i>
<i>III.4.2.f. Shtrirja e qendrave të këshillimit paramartesor në 61 bashkitë në vend.</i>	<i>61 QKPM funksionale</i>	MB	<i>NJVV, MFE, MD, MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2025 – 6M-II- 2030</i>
<i>III.4.2.g. Shtrirja e kurseve të prindërimit, në 61 bashkitë në vend.</i>	<i>61 kurse prindërimi funksionale</i>	MSHMS	<i>NJVKSH, QSUOGJ, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2025 – 6M-II- 2030</i>

Objektivi specifik III.5:	Fuqizimi i grave dhe vajzave nga të gjitha grupet (nga zonat rurale, minoritetet etnike, me aftësi të kufizuara, LGBTI+, nëna të vetme, të dhunuara, etj) për të pasur kontroll të plotë, për të vendosur lirshëm dhe me përgjegjësi për çështjet që lidhen me shëndetin seksual e riprodhues.			
Rezultati i pritshëm:	i. Situata shëndetësore dhe aksesin në informacionin dhe shërbimet shëndetësore për gratë dhe vajzat e djemtë adoleshentë, të të gjitha grupeve, për të gëzuar të drejtat dhe shëndetin e tyre seksual e riprodhues, i përmirësuar.			
Treguesit	III.5.a. Përqindja e grave dhe burrave, vajzave dhe djemve, që marrin informacion gjithëpërfshirës mbi shëndetin e tyre seksual e riprodhues, disagreguar sipas seksit, moshës dhe karakteristikave të tjera personale. III.5.b. Përhapja e kontraktivëve në mesin e grave që janë të martuara ose në një marrëdhënie, moshë 15-49 vjeç (SDG 3.7.1).	Baseline: Do përcaktohet gjatë 2021 4% (2017-2018)	Target: 2% më shumë çdo vit 10% (2024-2025)	
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTET	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE
III.5.1. Përmirësimi i kapaciteteve të profesionistëve e profesionisteve të shëndetësisë për ofrimin e shërbimeve cilësore mbi shëndetin seksual e riprodhues për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë nga të gjitha grupet, përfshi dhe në situata të emergjencave civile dhe fatkeqësive natyrore.			MSHMS	QKEV, OJF, org. ndërkombëtare
<i>III.5.1.a. Përmirësimi dhe akreditimi i moduleve për edukimin gjithëpërfshirës të profesionistëve e profesionisteve mbi shëndetin seksual e riprodhues, duke theksuar respektimin e këtyre të drejtave për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë nga të gjitha grupet.</i>		<i>Modulet e përmirësuara të akredituara</i>	<i>MSHMS</i>	<i>QKEV, OJF, org. ndërkombëtare</i>
<i>III.5.1.b. Trajnimi i profesionistëve e profesionisteve të shërbimit shëndetësor parësor, për ofrimin e shërbimeve thelbësore, jo paragjyquese, të përshtatura sipas moshës e gjithë përfshirëse, mbi shëndetin seksual e riprodhues, për të gratë, burrat, vajzat dhe djemtë nga gjitha grupet në shoqëri (PAK, LGBTI+, minoritetet etnike, etj), përfshirë dhe në kushtet e emergjencave civile dhe fatkeqësive natyrore.</i>		<i>60 trajnime në vit të realizuara</i>	<i>MSHMS</i>	<i>QKEV, OJF, org. ndërkombëtare</i>
III.5.2. Krijimi i mjedisit lehtësues për vajzat, të rejat dhe gratë nga të gjitha grupet, që të marrin vendime të informuara mbi jetën e tyre, marrëdhëniet seksuale, përdorimin e një metode kontraktive dhe kujdesin për shëndetin e tyre seksual e riprodhues			MSHMS	NJVKSH, MASR/ZVA, NJVV,
				6M-II- 2021 – 6M-II- 2025

			OJF, org. ndërkombëtare	
<i>III.5.2.a. Përgatitja e fletëpalosjeve/broshurave informuese mbi shëndetin seksual e riprodhues dhe shërbimet ekzistuese në këtë drejtim, me një gjuhë miqësore për fëmijët dhe e përshtatur sipas grupmoshave të ndryshme.</i>	10,000 fletëpalosje/broshura të përgatitura	MSHMS	<i>OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-II-2021 - 6M-II-2021
<i>III.5.2.b. Takime informuese me vajzat dhe djemtë në shkolla për të diskutuar mbi të drejtat e tyre mbi shëndetin seksual e riprodhues.</i>	300 takime në vit të zhvilluara në 61 bashki	MASR	<i>DVAP/ZVA, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-II-2021 - 6M-II-2025
<i>III.5.2.c. Monitorimi i dhënies së informacionit në mënyrën e duhur në shkollat 9-vjeçare, në të gjithë vendin, në lidhje me modulën mbi trupin e njeriut dhe seksualitetin.</i>	61 misione monitorimi në vit të realizuara	MASR	<i>DVAP/ZVA, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-II-2021 - 6M-II-2025
<i>III.5.2.d. Takime informuese me të rejtat dhe gratë për të diskutuar mbi të drejtat e tyre mbi shëndetin seksual e riprodhues.</i>	300 takime në vit të zhvilluara në 61 bashki	MSHMS	<i>NJVKSH, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-II-2021 - 6M-II-2025
<i>III.5.2.e. Përmirësimi i kuadrit ligjor lidhur me moshën minimale të lejuar për martesë, me qëllim ndalimin e praktikave të dëmshme siç është martesa e fëmijëve.</i>	Kuadri ligjor i përmirësuar	MD	<i>MSHMS, KMD, AP, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-I-2022 - 6M-II-2022
<i>III.5.2.f. Fuqizimi i kapaciteteve të profesionisteve /profesionistëve të gjyqësorit, për të zbatuar kuadrin ligjor të përmirësuar, për të mbështetur vajzat në rrezik dhe për të parandaluar martesat e hershme të fëmijëve.</i>	Profesionistë të trajnuar	Shkolla e Magjistraturës	<i>MD, KMD, AP, MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-II-2022 - 6M-II-2025
<i>III.5.2.g. Takime informuese me vajzat dhe djemtë në shkolla për të diskutuar mbi normat sociale që ushqejnë praktika të tilla të dëmshme.</i>	300 takime në vit të zhvilluara në 61 bashki	MASR	<i>DVAP/ZVA, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-II-2022 - 6M-II-2025
Qëllimi Strategjik IV:	Aplikimi i integritit gjinor si mjeti kryesor për arritjen e barazisë gjinore në shoqëri.			
Objektivi specifik IV.1:	Fuqizimi i mekanizmit kombëtar të barazisë gjinore.			
Rezultati i pritshëm:	i. Mekanizmi kombëtar i barazisë gjinore i fuqizuar me burime të shtuara njerëzore, financiare e infrastrukturore.			
Treguesi	IV.1.a. Përqindja e buxhetit dedikuar strukturës shtetërore kryesore përgjegjëse të Barazisë Gjinore.		Baseline: Do përcaktohet në 2021	Target: Rritur me 1% çdo vit

MASAT DHE AKTIVITETET	PRODUKTET	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE	AFATI KOHOR
IV.1.1. Fuqizimi i rolit të KKBGJ dhe krijimi i grupit ndër-institucional të punës për statistikat gjinore.		MSHMS	Ministritë e linjës	6M-II- 2021 – 6M-II- 2030
<i>IV.1.1.a. Shtimi i funksionit monitorues në rregulloren e funksionimit të KKBGJ-së.</i>	<i>Rregullorja e ndryshuar</i>	<i>MSHMS</i>	<i>Ministritë e linjës</i>	<i>6M-II- 2021 – 6M-II- 2021</i>
<i>IV.1.1.b. Miratimi dhe zbatimi i rregullores së përmirësuar.</i>	<i>Rregullorja e miratuar</i>	<i>MSHMS</i>	<i>Ministritë e linjës</i>	<i>6M-II- 2021 – 6M-II- 2021</i>
<i>IV.1.1.c. Caktimi nga secili antar i KKBGJ që përfaqëson ministri të linjës, i mënyrës së veprimit, burimeve dhe personit në dispozicion për krijimin e grupit ndër-institucional të punës për statistikat gjinore.</i>	<i>GNP për statistikat gjinore i krijuar</i>	<i>Ministritë e linjës</i>	<i>Organizatat ndërkombëtare</i>	<i>6M-II- 2021 – 6M-I- 2022</i>
<i>IV.1.1.d. Trajnimi i grupit ndër-institucional të punës për statistikat gjinore.</i>	<i>GNP i trajnuar</i>	<i>MSHMS</i>	<i>ASP, INSTAT, Ministritë e linjës Organizatat ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022 – 6M-II- 2022</i>
<i>IV.1.1.e. Përgatitja e përvitshme e Indeksit të Barazisë Gjinore në Shqipëri, bazuar në metodologjinë evropiane.</i>	<i>Të dhënat mbi arritjet në fushën e BGJ të përvitshme</i>	<i>INSTAT</i>	<i>Ministritë e linjës, NJVV, organizatat ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022 – 6M-I- 2022 dhe çdo vit deri në 2030</i>
<i>IV.1.1.f. Publikimi i përvitshëm i raportit të Indeksit të Barazisë Gjinore në Shqipëri në përputhje me metodologjinë evropiane.</i>	<i>Raport i Indeksit të BGJ i publikuar çdo vit</i>	<i>MSHMS</i>	<i>INSTAT, organizatat ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022 – 6M-I- 2022 dhe çdo vit deri në 2030</i>
<i>IV.1.1.g. Rishikimi dhe përmirësimi i “Ligjit për Barazinë Gjinore në shoqëri”.</i>	<i>Ligji i rishikuar</i>	<i>MSHMS</i>	<i>Ministritë e linjës AP, KMD, Nënkomisioni</i>	<i>6M-I- 2022 – 6M-II- 2022</i>

			<i>Parlamentar për BGJ&DHnG, OJF, Organizatat ndërkombëtare</i>	
IV.1.2. Fuqizimi i Strukturës Shtetërore kryesore përgjegjëse të Barazisë Gjinore.		MSHMS	MFE, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-II- 2030
<i>IV.1.2.a. Alokimi i fondeve për burime njerëzore, financiare dhe infrastrukturë të përshtatshme, për strukturën shtetërore përgjegjëse për BGJ.</i>	<i>Struktura përgjegjëse për BGJ e përmirësuar</i>	MSHMS	<i>MFE, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022</i> – <i>6M-II- 2030</i>
<i>IV.1.2.b. Parashikimi i përvitshëm i një linje buxhetore për adresimin e çështjeve të barazisë gjinore dhe zvogëlimin të dhunës me bazë gjinore e dhunës në familje, në situata të emergjencave civile e fatkeqësive natyrore.</i>	<i>Adresimi i BGJ dhe DHBGJ i mundshëm edhe në situata emergjencve</i>	MSHMS	<i>Ministritë e linjës, NJVV, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022</i> – <i>6M-II- 2030</i>
<i>IV.1.2.c. Përcaktimi i personave të dedikuar (me kohë të plotë) vetëm si NBGJ në nivel qendror e vendor.</i>	<i>Pozicioni i NBGJ i fuqizuar</i>	Ministritë e linjës		<i>6M-I- 2022</i> – <i>6M-II- 2030</i>
<i>IV.1.2.d. Përcaktimi i personave të dedikuar (me kohë të plotë) vetëm si NBGJ në nivel vendor.</i>	<i>Pozicioni i NBGJ i fuqizuar</i>	NJVV		<i>6M-I- 2022</i> – <i>6M-II- 2030</i>
<i>IV.1.2.e. Trajnimi i NBGJ qendrorë e vendorë për të iniciuar veprimet e duhura për integrimin gjinor dhe arritjen e barazisë gjinore, duke përdorur edhe mjetet e publikuara për këtë qëllim nga KB, KE, etj.</i>	<i>5 Trajnime të realizuara (1 nivel qendror, 4 nivel vendor)</i>	ASPA	<i>MSHMS, ministritë e linjës, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022</i> – <i>6M-II- 2022</i>
<i>IV.1.2.f. Monitorimi i përvitshëm i zbatimit të Planit Kombëtar të Veprimit të SKBGJK 2021 – 2030 dhe evidentimi i arritjeve e sfidave.</i>	<i>Raportet vjetore të monitorimit të miratuara në KKBGJ</i>	MSHMS	<i>Ministritë e linjës, NJVV, institucionet e pavarura, OSHC, organizatat ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022</i> – <i>6M-I- 2029</i>

IV.1.2.g. Vlerësimi i zbatimit të SKBGJ 2021 – 2030 për pesë vitet e para dhe rishikimi/formulimi i objektivave apo masave të reja për pesë vitet në vijim, bazuar në rezultatet e vlerësimit.	Raporti i vlerësimit i përgatitur. Plani i Veprimit 2026-2030 i rishikuar dhe miratuar	MSHMS	Ministritë e linjës, NJVV, institucionet e pavarura, OSHC, organizatat ndërkombëtare	6M-II- 2025 – 6M-I- 2025 dhe 6M-II- 2030 – 6M-I- 2030	
IV.1.2.h. Dhënia e ekspertizës për integrimin gjinor në strategjitë e tjera kombëtare, si dhe në programet dhe planet e rimëkëmbjes dhe zhvillimit pas COVID-19.	Dokumenta kombëtarë dhe plane veprimi me perspektivën gjinore të integruar	MSHMS	Ministritë e linjës, NJVV, institucionet e pavarura, OSHC, organizatat ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-II- 2030	
Objektivi specifik IV.2:	Monitorimi i zbatimit të programeve në të cilat është aplikuar buxheti i përgjigjshëm gjinor, në nivel qendror.				
Rezultati i pritshëm:	i. Buxheti i alokuar dhe i shpenzuar në lidhje me programet buxhetore të raportuara si programe të ndjeshme gjinore, në nivel qendror, i monitoruar dhe raportuar.				
Treguesi	IV.2.a. Numri i ministrive të linjës që publikojnë në faqet e tyre të dhëna mbi monitorimin e zbatimit të programeve në të cilat kanë aplikuar buxhetimin gjinor. IV.2.b Numri i strategjive të reja që kanë të përfshirë integrimin gjinor.	Baseline 0 (2021) Do përcaktohet (2021)	Target: Të gjitha ministrinë (2025) Të gjitha strategjitë		
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTET	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE	AFATI KOHOR
IV.2.1. Rritja e transparencës në përdorimin e fondeve.		MFE	Ministritë e linjës, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 – 6M-II- 2025	
IV.2.1.a. Analiza gjinore e shpenzimeve buxhetore të ministrive të linjës për ato programe që i kanë deklaruar si programe të ndjeshme gjinore.	Raporti i përgatitur me	MFE	Ministritë e linjës, org. ndërkombëtare	6M-I- 2022 –	

	<i>gjetjet dhe rekomandimet</i>			6M-II- 2022	
<i>IV.2.1.b. Përmirësimi i sistemit financiar me direktoritë që mbledhin të dhënat në lidhje me shpenzimet vjetore të programeve buxhetore të deklaruara si të ndjeshme gjinore.</i>	<i>Të dhëna lehtësisht të verifikueshme</i>	MFE	<i>org. ndërkombëtare</i>	6M-I- 2022 – 6M-II- 2023	
<i>IV.2.1.c. Trajnimi i specialistëve të administratës shtetërore qendrore për të përdorur rregulisht analizën gjinore në programet ku aplikojnë BPGJ.</i>	<i>Specialistë të trajnuar për të planifikuar mbi bazën e analizës</i>	ASPA	<i>MFE, MSHMS, ministritë e linjës, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-II- 2022 – 6M-II- 2023	
<i>IV.2.1.d. Monitorimi i përvitshëm i shpenzimit të fondeve për programet ku është aplikuar BPGJ.</i>	<i>Raporti i përgatitur me gjetjet dhe të dhënat</i>	MFE		6M-I- 2023 – 6M-II- 2030	
Objektivi specifik IV.3:	Mbështetja e Njësive të Vetëqeverisjes Vendore për njohjen dhe zbatimin e detyrimit ligjor për aplikimin e buxhetimit të përgjigjshëm gjinor.				
<u>Rezultati i pritshëm:</u>	i. Buxhetet e NJVV reflektojnë zbatimin korrekt të legjislacionit mbi aplikimin e buxhetimit të përgjigjshëm gjinor.				
<u>Treguesi</u>	IV.3.a. Numri i bashkive që kryejnë rregullisht analizën gjinore dhe monitorimin e buxhetit nga këndvështrimi gjinor.		Baseline 5 (2020)	Target: 61 (2025)	
MASAT DHE AKTIVITETET		PRODUKTET	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	INSTITUCIONET PARTNERE	AFATI KOHOR
IV.3.1. Zbatimi i BPGJ në nivel vendor, në të gjitha bashkitë në vend.			NJVV	MB/AMNJVV, MFE, org. ndërkombëtare	6M-II- 2021 – 6M-II- 2025
<i>IV.3.1.a. Trajnimi i punonjësve të administratës shtetërore vendore për të njohur detyrimet, për të kuptuar aplikimin e BPGJ në nivel vendor, si dhe për të kryer analizën gjinore dhe monitorimin e buxheteve.</i>		<i>6 trajnime të realizuara</i>	ASPA	<i>MB/AMNJVV, MFE, MSHMS, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-II- 2022 – 6M-I- 2022
<i>IV.3.1.b. Monitorimi i zbatimit të Planeve Vendore të Veprimit për Barazinë Gjinore në 10 Bashkitë në vend, të cilat i kanë përgatitur ato bazuar në Kartën Evropiane për Barazi të grave dhe burrave në jetën vendore.</i>		<i>Raportet e përgatitura me gjetjet dhe rekomandimet</i>	MSHMS	<i>MB/AMNJVV, NJVV, OJF, org. ndërkombëtare</i>	6M-I- 2021 – 6M-I- 2022

<i>IV.3.1.c. Mbështetja e bashkive për nënshkrimin e Kartës Evropiane për Barazi (48 bashki).</i>	<i>Karta e nënshkruar nga 48 Bashki</i>	<i>MB/AMNJVV</i>	<i>MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022 – 6M-II- 2025</i>
<i>IV.3.1.d. Hartimi i Planeve Vendore të Veprimit për Barazinë Gjinore në këto bashki.</i>	<i>PVBGJ të hartuara</i>	<i>MB/AMNJVV</i>	<i>MSHMS, OJF, org. ndërkombëtare</i>	<i>6M-I- 2022 – 6M-II- 2025</i>